

Allvarliga arbetsskador och långvarig sjukfrånvaro

Maj 2017

afa
FÖRSÄKRING

AFA Försäkring ger trygghet och ekonomiskt stöd vid sjukdom, arbetsskada, arbetsbrist, dödsfall och föräldraledighet. Våra försäkringar är bestämda i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter och vi försäkrar 4,5 miljoner människor i privat näringsliv, kommuner, landsting och regioner.

AFA Försäkring drivs utan vinstsyfte. Vi förvaltar cirka 200 miljarder kronor för att säkerställa framtida utbetalningar till våra försäkrade. En viktig del av vår verksamhet är att stödja forskning och projekt som aktivt syftar till att förbättra arbetsmiljön.

AFA Försäkring har cirka 650 medarbetare och ägs av Svenskt Näringsliv, LO och PTK.

VD har ordet

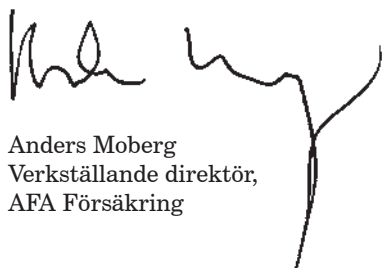
AFA Försäkring har administrerat kollektivavtalade försäkringar på uppdrag av arbetsmarknadens parter i mer än 50 år. Idag omfattas runt 4,5 miljoner arbetstagare, eller 9 av 10 anställda i Sverige, av minst en av våra försäkringar. Våra olika försäkringar ger ekonomiskt skydd vid sjukdom, arbetsskada, arbetslöshet, föräldraledighet och dödsfall.

I vår skadedatabas finns information lagrad om drygt 13 miljoner försäkringsärenden från början av 1970-talet fram till idag. Den ger oss unik kunskap om hur yrkesgrupper och arbetsuppgifter i både privat och offentlig sektor är förknippade med olika skador och sjukdomar. Statistiken från databasen utgör ett viktigt beslutsunderlag för vårt stöd till forskning och utveckling.

Vi vill att så många som möjligt ska kunna ta del av vår statistik. Därför presenterar vi årligen en arbetsskaderapport som visar hur de allvarliga arbetsskadorna och den långvariga sjukfrånvaron har utvecklats. Statistiken ser olika ut från till år, och vi vill betona att skadefrekvensen på den svenska arbetsmarknaden är låg i ett internationellt perspektiv.

I början av 2010-talet ökade antalet allvarliga olyckor per 1 000 sysselsatta. Därefter avstannade ökningen och de senaste tre åren har antalet allvarliga olycksfall varit oförändrat. För sjukfrånvaron såg vi 2015 en avtagande ökning per 1 000 sysselsatta inom Kommuner och landsting och en minskning per 1 000 sysselsatta i den privata sektorn.

Nu fortsätter vårt arbete för att minska ohälsan och arbetsskadorna i arbetslivet.

Anders Moberg
Verkställande direktör,
AFA Försäkring

Innehåll

Sammanfattning och slutsatser – Arbetsskador	6
Sammanfattning och slutsatser – Sjukfall	8
Om AFA Försäkring	10
Arbetsskador	12
Godkända arbetsskador 2005–2015	16
Arbetsolyckornas fördelning efter allvarlighet	18
Allvarliga arbetsolycksfall – avtalsområde	20
Allvarliga arbetsolycksfall – ålder, kön och sysselsättning	24
Allvarliga olycksfall efter yrkesgrupp	26
Sjukfrånvaro vid allvarliga arbetsolycksfall	34
Allvarliga arbetsolycksfall som medfört medicinsk invaliditet	36
Vanliga orsaker till allvarliga arbetsolycksfall	38
Åldersberoende relativ frekvens, efter händelsetyp och kön	46
Var på kroppen sker de allvarliga skadorna?	49
Antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta efter län och kön	53
Godkända arbetssjukdomar	56

Långvarig sjukfrånvaro	60
Nya sjukfall 2005–2015	64
Nya sjukfall – ålder, kön och sysselsättning	66
Yrke och kön – Kommuner och landsting	68
Yrke och kön – arbetare i privat sektor, Svenskt Näringsliv/LO	78
Långvariga sjukfall 2007–2015 efter avtalsområde, ålder och kön	88
Antal långa sjukfall efter avtalsområde, ålder och kön	92
Psykiska och muskuloskeletala diagnoser över tid	94
Sjukfallens fördelning efter avtalsområde, ålder, kön och diagnos	97
Sjukfall som medfört månadsersättning efter kön och avtalsområde 2014	102
Antal sjukfall per 1 000 sysselsatta efter län och kön	103
Uppgifter i vårt skaderegister – metod och urval	106
Bilagor	108
Yrkesgrupper	116
Begrepp	117
Referenser	118

Sammanfattning och slutsatser

– Arbetsskador (TFA, TFA-KL och PSA)

Totalt godkändes

56 107

ARBETSSKADOR

(arbetsolycksfall, färdolycksfall och arbetssjukdomar som inträffade eller visade sig 2015.)

Varav

10 767

**ALLVARLIGA
OLYCKSFALL**

Frekvensen för allvarliga arbetsolycksfall är oförändrad för tredje året i rad

År 2015 var den relativa frekvensen av allvarliga arbetsolycksfall 2,5 fall per 1 000 sysselsatta i åldrarna 16–64 år. Det innebär att den relativa frekvensen har varit oförändrad tre år i rad. Mellan 2010 och 2013 ökade den uppmätta relativa frekvensen av allvarliga olycksfall, men ökningen har nu stannat av.

Antalet godkända arbetsskador totalt sett har ökat något sedan 2009, men ökningen mellan 2014 och 2015 utgörs främst av ett större antal färdolycksfall.

Antalet allvarliga arbetsolycksfall har varit stabilt sedan 2012. Antalet mindre allvarliga olyckor ökade årligen mellan 2009 och 2014, men stabiliserades under 2015.

Det har inträffat flera förändringar som kan förklara ökningen.

- Digital anmälan som gör det enklare att anmäla.
- Arbetsmarknadens parter har gjort villkorsändringar, till exempel har karensdagen tagits bort vid sjukfrånvaro till följd av arbetsskada.
- Arbetsmarknadens parter har genomfört ett antal kampanjer om försäkringarna i media och på arbetsplatserna.
- Sysselsättningen och antalet arbetade timmar har ökat under perioden.

Skadepanoramat på arbetsmarknaden ser i stora drag ut som tidigare. **Antalet allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta är högst i yrken inom industri och hantverk, som traditionellt är mansdominerade.** Det innebär att antalet allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta generellt är högre för män än för kvinnor. För män är den relativa frekvensen av allvarliga arbetsskador högst inom yrkesgrupperna *byggnadsträarbetare* och *övrigt industriellt arbete*. För kvinnor är antalet fall per 1 000 sysselsatta högst i yrkesgrupperna *byggnadsträarbetare* och *poliser*. Yrken med flest olycksfall per 1 000 sysselsatta har relativt få sysselsatta kvinnor.

Flest allvarliga olyckor bland kvinnor sker i yrkesgruppen undersköterskor, vårdbiträden och personliga assistenter.

Fallolyckor

Fallolyckor av olika slag är den vanligaste orsaken till allvarliga arbetsolyckor. Bland kvinnor är fallolyckor vanliga inom vård- och omsorgsyrken och det rör sig oftast om fall i samma nivå. Fallolyckor från höjd, till exempel stegar och byggnadsställningar, är vanligare bland män och särskilt inom bygg- och anläggning.

Arbetsolycksfall fördelat efter Sveriges län

Antalet arbetsolycksfall per 1 000 sysselsatta är högst i Södermanlands och Kalmar län.

Skillnaden mellan länen förklaras till stor del av skillnader i arbetsmarknadsstruktur.

NY YRKESKLASSIFICERING

Statistiska centralbyrån har infört en ny standard för yrkesklassificering. Den gamla standarden SSYK96 (Arbetsmarknadsstyrelsen, 1997) har bytts ut mot SSYK 2012 (Statistiska centralbyrån, 2012). Yrkeskoder enligt SSYK 2012 kan i flera fall inte översättas till yrkeskoder enligt SSYK 96 eller vice versa. Även AFA Försäkring har bytt till den nya standarden. Det medför att vi får ett tidseriebrott i yrkesstatistiken. Vi kommer därför inte att redovisa tidsserier för yrke i denna rapport.

Ålder och kön

Den relativa frekvensen av allvarliga olycksfall ökar med stigande ålder. Det är vanligare att äldre skadar sig allvarligt efter fallolyckor än att yngre gör det. Vissa olyckstyper är å andra sidan vanligare bland yngre. Unga kvinnor drabbas oftare av olyckor på grund av rån än kvinnor i genomsnitt. Unga män drabbas oftare av olyckor i arbete med maskiner och verktyg.

Maskin- och verktygsolyckor

Olycksfall i hantering av maskiner för bearbetning och framställning är en vanlig orsak till allvarliga olyckor. Detsamma gäller handhållna verktyg och maskiner.

Olyckorna leder ofta till skador på händer och fingrar och invaliditet. Oftast är det män som drabbas eftersom yrken där man hanterar verktyg och tillverkande maskiner är mansdominerade.

Sammanfattning och slutsatser

– Sjukfall (AGS och AGS-KL)

Kommuner och landsting

Totalt ersattes

35 499

Månadsersättning

I genomsnitt ledde 1,2 sjukfall per 1 000 sysselsatta till månadsersättning inom kommun- och landstingssektorn.

Vanliga diagnoser

De två största diagnoserna i kommun- och landstingssektorn är muskuloskeletala och psykiska diagnoser som tillsammans står för 70 procent av de långa sjukfallen. Den vanligaste diagnosen bakom en långvarig sjukfrånvaro är en psykisk diagnos och det gäller både kvinnor och män i kommun- och landstingssektorn.

Psykiska diagnoser började öka som andel av alla diagnoser under 2010 och ökningen fortsatte även 2014 och 2015. Yrkesgruppen *socialt arbete* har den högsta relativa frekvensen av långa sjukfall med en psykisk diagnos, 29,7 sjukfall per 1 000 sysselsatta för kvinnor och 13,2 per 1 000 sysselsatta för män. Sjukfall med psykiska diagnoser blir oftare långa jämfört med övriga diagnoser.

Avtagande ökningstakt av sjukfall i Kommuner och landsting

Inom avtalsområdet **Kommuner och landsting** ökade antalet sjukfall för båda könen, **men mest för kvinnor**. Antalet ökade från 30,4 till 31,4 långa sjukfall per 1 000 sysselsatta mellan 2014 och 2015 i kommuner och landsting.

Yrke och kön

Kvinnor har mer än dubbelt så många sjukfall per 1 000 sysselsatta jämfört med män. Den relativa frekvensen är 36,1 för kvinnor och 16,3 för män. Den kvinnodominerade yrkesgruppen *undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.* står för flest långa sjukfall i kommun- och landstingssektorn.

Sjukfallens längd

Medianlängden för en sjukskrivning är 294 dagar och **de yrkesgrupper som har den längsta medianlängden är läkare och socialt arbete. 337, respektive 334 dagar.** Det beror på att psykiska diagnoser är vanligt förekommande i dessa yrkesgrupper.

Privat sektor

Totalt ersattes

31 264

Månadsersättning

I genomsnitt ledde 1,2 sjukfall per 1 000 sysselsatta till månadsersättning i den privata sektorn.

Vanliga diagnoser

De två största diagnoserna i den privata sektorn är muskuloskeletala och psykiska diagnoser som tillsammans står för 64 procent av de långa sjukfallen. Den vanligaste diagnosen bakom en långvarig sjukfrånvaro är en muskuloskeletal diagnos och det gäller både kvinnor och män. Psykiska diagnoser är vanligare bland kvinnor än bland män.

Psykiska diagnoser började öka som andel av alla diagnoser för båda könen under 2010 och ökningen fortsatte även 2014 och 2015. Under 2015 utgjorde muskuloskeletala diagnoser enbart en marginellt större andel än psykiska diagnoser för kvinnor. För män är andelen muskuloskeletala diagnoser 41 procent och andelen psykiska 22 procent. Yrkesgruppen *övrigt industriellt arbete* har den högsta relativa frekvensen av långa sjukfall med en psykisk diagnos, 22,2 sjukfall per 1 000 sysselsatta för kvinnor och 10,1 fall per 1 000 sysselsatta bland män.

Minskning av sjukfall i privat sektor

Sjukfallen minskar i den privata sektorn.

Inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO ser vi en marginell minskning av antalet sjukfall för kvinnor och en marginell ökning av antalet sjukfall för män. Den relativa frekvensen minskade något mellan 2014 och 2015, från 24,2 till 23,9.

Yrke och kön

Kvinnor har mer än 60 procent fler sjukfall per 1 000 sysselsatta än män. Den relativa frekvensen är 32,4 för kvinnor och 20,2 för män. Yrkesgruppen *övrigt industriellt arbete* står för flest långa sjukfall och den högsta relativa frekvensen i privat sektor.

Sjukfallens längd

Medianlängden för ett sjukfall är 221 dagar och de yrkesgrupper som har den längsta medianlängden är *textil-, skinn- och läderindustriarbete* och *städare och fönsterputsare*, 251 respektive 250 dagar.

Långa sjukfall fördelat över Sveriges län

Den relativa frekvensen för långvarig sjukfrånvaro är högst i Västernorrlands län och lägst i Gotlands län. Skillnaderna mellan länen kan delvis förklaras av demografiska skillnader i åldersfördelning och näringslivsstruktur mellan länen.

Om AFA Försäkring

De kollektivavtalade försäkringarna ger trygghet och ekonomiskt stöd vid sjukdom, arbetsskada, arbetsbrist, föräldraledighet och dödsfall. Vi försäkrar dem som arbetar i små eller stora företag, organisationer och branscher och i de allra flesta yrkesgrupper på arbetsmarknaden.

Vi försäkrar utan krav på hälsoprövning och AFA Försäkring drivs utan vinstutdelning. Vårt uppdrag är att förvalta såväl kunskaper som erfarenheter på bästa sätt och att bidra till bättre arbetsmiljö och hälsa. Vår målsättning är att ingen ska gå miste om den ersättning som han eller hon har rätt till.

Sedan 1963 har vi hanterat mer än 13 miljoner försäkringsärenden. Information om skade- och sjukdomsärenden finns lagrade i vår skadedatabas, och sträcker sig ända tillbaka till 1974. Eftersom en

stor del av den sysselsatta arbetskraften är försäkrad hos AFA Försäkring har vi stor kunskap om olika typer av skadehändelser och sjukdomar som drabbar människor i arbetslivet. Skadedatabasen utgör grunden för vårt stöd till skadeförebyggande forskning och utveckling.

Vi är en av Sveriges främsta anslagsgivare inom forskning om arbetsmiljö och hälsa. Vi satsar cirka 150 miljoner kronor per år på forskning och utveckling. År 2016 satsade vi totalt drygt 350 miljoner kronor på förebyggande insatser.

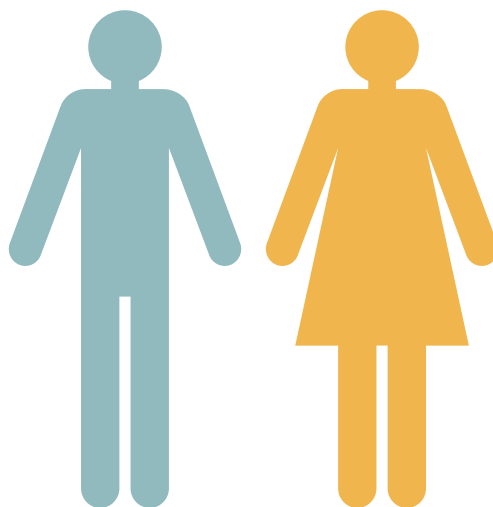
FÖRSÄKRINGARNA SOM ÄR GRUNDEN FÖR VÅR STATISTIK

Arbetsskadeförsäkringen

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada, TFA, omfattar samtliga anställda, det vill säga såväl arbetare som tjänstemän inom avtalsområdena Svenskt Näringsliv/LO/PTK och Kooperationen. TFA-KL omfattar samtliga anställda i kommuner, landsting/regioner, Svenska kyrkan och Pactaföretag. Pacta är en arbetsgivarorganisation för företag som är verksamma inom kommun- och landstingsnära verksamheter. AFA Försäkring har också uppdraget att administrera och reglera arbetsskador i enlighet med det statliga personskadeavtalet (PSA), och har därför information om i stort sett alla anmälda arbetsskador i Sverige.

Sjukförsäkringen

Avtalsgruppsjukförsäkringen AGS och AGS-KL, omfattar arbetare inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO, Kooperationen, anställda i kommuner, landsting/regioner, Svenska kyrkan och Pactaföretag. Försäkringen omfattar däremot inte statligt anställda eller tjänstemän inom det privata avtalsområdet. Sjukförsäkringen ger ett komplement till sjukpenning eller sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan och sjukfrånvaron behöver inte vara arbetsrelaterad.

ARBETS- SKADOR

A close-up photograph of a person's arm and torso wearing a green and white checkered shirt. The text 'ARBETS-SKADOR' is overlaid in large white letters. The shirt has a fine, dense grid pattern. The person's arm is visible on the left, and the shirt is buttoned up. The background is slightly blurred, showing more of the shirt and some indistinct shapes.

Arbetsskador

Godkända arbetsskador 2005–2015

I det första avsnittet redovisar vi antalet godkända arbetsskador i AFA Försäkrings skaderegister 2005–2015. Dessa är fördelade på

- det år skadan inträffade
- typ av arbetsskada
- kön

Arbetsolycksfallens fördelning efter allvarlighet

I avsnitt två redovisar vi antalet godkända arbetsolycksfall fördelade på

- det år olycksfallet inträffade
- allvarlighet
- kön

Allvarliga arbetsolycksfall – avtalsområde

De allvarliga olycksfallen redovisas i diagram och delas upp efter

- kön
- avtalsområde

Allvarliga arbetsolycksfall – ålder, kön och sysselsättning

De allvarliga olycksfallen redovisas efter

- kön
- ålder
- sysselsättning

Allvarliga arbetsolycksfall efter yrkesgrupp

De allvarliga arbetsolycksfallen redovisas per yrke och delas upp efter

- kön
- antal fall per 1 000 sysselsatta

Sjukfrånvaro vid allvarliga arbetsolycksfall

De allvarliga olycksfallen redovisas efter

- mediantid för sjukfall

Allvarliga arbetsolycksfall som medfört medicinsk invaliditet

De allvarliga olycksfallen redovisas efter

- relativ frekvens för medicinsk invaliditet
- yrkesgrupp

Vanliga orsaker till allvarliga arbetsolycksfall

Vilka är de vanligaste händelserna vid ett allvarligt olycksfall? Detta material delas upp efter

- kön
- yrkesgrupp
- sjukfrånvarolängd

Åldersberoende relativ frekvens, efter händelsetyp och kön

I detta avsnitt beskriver vi den åldersberoende relativa frekvensen av arbetsolycksfall fördelat på händelsetyp och kön.

Var på kroppen sker skadorna?

Allvarliga olycksfall redovisas här efter var på kroppen skadan uppstått.

Antal allvarliga arbets- olycksfall per 1 000 syssel- satta efter län och kön

I avsnittet redovisar vi den relativa frekvensen av allvarliga arbetsolycksfall fördelat efter Sveriges län och regioner samt kön.

Godkända arbetssjukdomar

Här redovisar vi godkända arbetssjukdomar med visandeår 2011–2015. De delas upp efter

- kön
- diagnos
- yrkesgrupp

Godkända arbetsskador 2005–2015

En arbetsskada kan vara ett arbetsolycksfall (olycksfall som inträffar under arbetstid), ett färdolycksfall (olycksfall som inträffar under färd till eller från arbetet) eller en arbetssjukdom (sjukdom som kan uppkomma eller försämrats till följd av arbetet eller arbetsförhållandena).

Tabell 1 visar antalet godkända arbetsolycksfall, färdolycksfall och arbetssjukdomar under perioden 2005–2015 för kvinnor respektive män.

Antalet godkända arbetsskador har ökat årligen sedan 2009, men ökningen mattades av under 2014. Under åren 2014 och 2015 var antalet arbetsolyckor stabilt, ökningen av arbetsskador bestod främst av ett större antal färdolycksfall.

Redovisningen av antalet arbetssjukdomar under de senaste åren är ofullständig. En arbetssjukdom kan visa sig flera år efter det att en person har varit utsatt för skadlig inverkan i arbetet. En relativt stor andel anmälningar kommer in upp till tio år efter det att skadan visade sig. Det gör att statistiken inte är fullständig förrän långt senare.

56115 2015

Tabell 1

Godkända arbetsskador 2005–2015, efter typ av arbetsskada.

Typ av arbetsskada	Kön	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Arbetsolyckor	Kvinnor	9 939	10 311	11 051	9 955	8 631	11 168	14 318	17 182	19 385	20 369	20 308
	Män	17 399	17 753	18 208	16 546	12 717	16 962	22 301	24 963	27 494	28 355	28 509
	Total	27 338	28 064	29 259	26 501	21 348	28 130	36 619	42 145	46 879	48 724	48 817
Arbetsjukdomar	Kvinnor	154	137	118	128	109	146	107	162	134	79	26
	Män	836	750	621	607	535	549	526	558	507	410	243
	Total	990	887	739	735	644	695	633	720	641	489	269
Färdolycksfall	Kvinnor	2 592	2 699	2 617	2 634	2 320	3 259	4 147	4 345	4 763	4 205	4 905
	Män	1 009	1 107	1 098	1 005	936	1 168	1 584	1 847	2 135	1 902	2 124
	Total	3 601	3 806	3 715	3 639	3 256	4 427	5 731	6 192	6 898	6 107	7 029
Total		31 929	32 757	33 713	30 875	25 248	33 252	42 983	49 057	54 418	55 320	56 115

Arbetsolyckornas fördelning efter allvarlighet

I detta avsnitt delar vi in arbetsolyckorna efter antal dagars sjukfrånvaro och/eller om skadan har lett till medicinsk invaliditet. I samband med att ett ärende registreras hos AFA Försäkring gör skaderegleraren en preliminär bedömning av hur allvarlig skadan är.

Tabell 2 visar arbetsolycksfallens fördelning på kön, det år olycksfallet inträffade och graden av allvarlighet. Hur allvarlig en skada är kategoriseras utifrån hur lång tid sjukfallet varit, om den har lett till permanent funktionsnedsättning i form av medicinsk invaliditet eller dödsfall. Medicinsk invaliditet graderas i procent av funktionsnedsättningen.

FAKTA OM ARBETSSKADORNAS ALLVARLIGHET

Med allvarliga arbetsolycksfall menas arbetsolycksfall som leder till mer än 30 dagars sjukfrånvaro och/eller medicinsk invaliditet.

Sjukfrånvarande > 30 dagar

Här ingår de arbetsskador som har gett eller bedöms ge ersättning för mer än 30 dagars läkningstid. Sjukfrånvaro är dock i sig inte en förutsättning för ersättning. Därför ingår i denna grupp både skador som lett till mer än 30 dagars sjukfrånvaro och skador med motsvarande läkningstid, men utan sjukfrånvaro. Till exempel psykiska skador som innebär att den skadade kan återgå till jobbet men fortfarande har men av olyckan och regelbundet besöker terapeut/psykolog.

Medicinsk invaliditet

Medicinsk invaliditet är ett mått på den bestående kroppsliga funktionsnedsättning som är en följd av skadan. Här ingår de ärenden där den som har skadats har bestående men av skadan. I de flesta av dessa ärenden bedöms den medicinska invaliditeten vara högst 15 procent. Till exempel motsvarar förlusten av ett helt pekfinger 7 procent invaliditet, total hörsel-förlust på ett öra 15 procent och synförlust på ett öga 14 procent medicinsk invaliditet. Graden av invaliditet avgörs först då skadan har läkt och inga förbättringar är att vänta. Tills dess gör skaderegleraren en preliminär uppskattning av hur svår skadan är. Därför ingår i denna grupp både redan ersatta skador och skador som preliminärt bedöms vara så allvarliga att de i framtiden kommer att leda till medicinsk invaliditet.

Tabell 2 visar att de godkända arbetsolycksfallen med korta sjukfall (högst 30 dagar) ökade mellan 2009 och 2014, medan de längre sjukfallen varit i princip oförändrade under de senaste åren. De korta sjukfallen har ökat för både män

och kvinnor. Under 2012 ändrades reglerna, vilket innebar att fler skador med kortare sjukfrånvaro ger rätt ersättning. Möjligheten att anmäla skador digitalt infördes samma år.

Godkända arbetsolycksfall 2005–2015, efter allvarlighetsgrad.												
Arbetsskadans allvarlighet	Kön	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sjukfrånvarande < 31 dagar	Kvinnor	6 730	7 210	8 002	6 889	5 649	7 686	10 789	13 367	15 480	16 505	16 379
	Män	11 033	11 422	12 006	10 431	7 457	10 840	15 731	18 355	20 570	21 721	21 672
	Total	17 763	18 632	20 008	17 320	13 106	18 526	26 520	31 722	36 050	38 226	38 051
Sjukfrånvarande > 30 dagar	Kvinnor	2 014	1 864	1 756	1 868	1 723	1 807	1 738	1 939	2 103	2 289	2 317
	Män	3 196	3 088	2 841	2 764	2 280	2 496	2 471	2 512	2 861	2 923	3 119
	Total	5 210	4 952	4 597	4 632	4 003	4 303	4 209	4 451	4 964	5 212	5 436
Medicinsk invaliditet	Kvinnor	1 190	1 237	1 292	1 195	1 257	1 672	1 789	1 872	1 801	1 575	1 612
	Män	3 134	3 211	3 323	3 324	2 959	3 598	4 079	4 082	4 042	3 691	3 705
	Total	4 324	4 448	4 615	4 519	4 216	5 270	5 868	5 954	5 843	5 266	5 317
Dödsfall	Kvinnor	5	-	1	3	2	2	2	4	1	-	1
	Män	36	32	38	27	21	29	20	15	21	20	13
	Total	41	32	39	30	23	31	22	19	22	20	14
Total		27 338	28 064	29 259	26 501	21 348	28 130	36 619	42 146	46 879	48 724	48 818

Allvarliga arbetsolycksfall – avtalsområde

I tidigare avsnitt har vi redovisat antalet godkända arbetsskador fördelade efter vilken typ av arbetsskada det rör sig om och hur allvarlig skadan är. **Tabell 1** och **tabell 2** visar antalet arbetsskador och allvarliga arbetsolyckor oavsett vilket avtalsområde den skadade tillhör.

Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA) omfattar flera avtalsområden och täcker i princip hela den svenska arbetsmarknaden. Därför är det intressant att se om det finns skillnader i antalet allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta mellan de tre olika avtalsområdena (Svenskt Näringsliv/LO/PTK, Kommuner och landsting och staten) och totalen.

Diagram 1 visar antalet allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta för båda könen i de olika kollektiven och för totalen. Av diagrammet framgår att den relativa frekvensen var 2,5 olycksfall per 1 000 sysselsatta i hela AFA Försäkrings kollektiv 2015. Den relativa frekvensen ökade mellan 2009 och 2013, men stabiliserades under 2013 och var oförändrad mellan åren 2013 och 2015. Den privata och den kommunala sektorn följer samma utveckling som totalen, medan staten har haft en mer jämn nivå. Diagrammet visar också att olycksfrekvensen är högst i den privata sektorn, TFA. Det beror på att sektorn omfattar de mest olycksdrabbade yrkena, det vill säga yrken inom industri och hantverk.

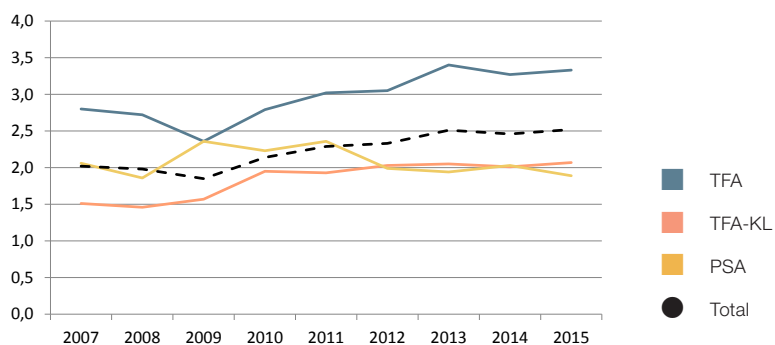
Diagram 2 visar antalet allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta för kvinnor, efter avtalsområde. Bland kvinnor har de som arbetar inom Kommuner och landsting den högsta relativa frekvensen. År 2015 drabbades i genomsnitt 1,9 kvinnor per 1 000 sysselsatta av ett allvarligt olycksfall. Trenden för de senaste åren är även för kvinnor att den relativa frekvensen ökade något för anställda inom privat sektor och kommun- och landstingssektorn mellan åren 2009 och 2013, medan den låg på en mer jämn nivå för de anställda i staten. Mellan 2014 och 2015 minskade den relativa frekvensen för kvinnor.

Diagram 3 visar antalet allvarliga olycksfall för män per 1 000 sysselsatta, efter avtalsområde. För män inom Svenskt Näringsliv/LO/PTK har den relativa frekvensen ökat från 2009 till 2013, frekvensen sjönk något 2014, för att 2015 öka igen till samma nivå som 2013. År 2015 skadades i genomsnitt 3,2 män per 1 000 sysselsatta. Den relativa frekvensen ökade svagt även för män inom Kommuner och landsting, men för anställda inom staten minskade den något mellan 2014 och 2015. Det totala antalet allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta män är i stort sett detsamma som för män inom privat sektor, då de flesta av männen som skadas allvarligt tillhör privat sektor.

Diagram 1

Antal godkända allvarliga arbetsolycksfall, per 1 000 sysselsatta
efter avtalsområde och skadeår.

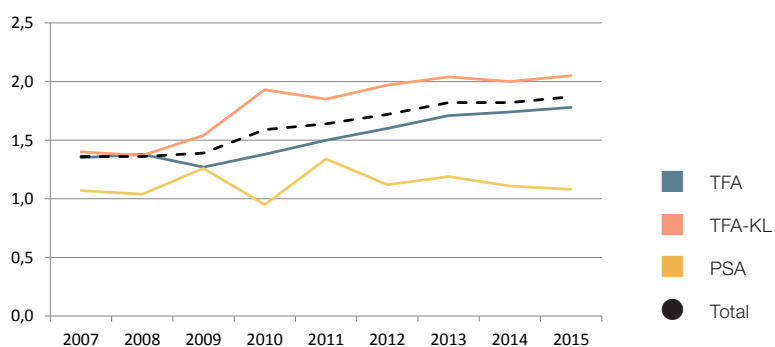
Varje skadeår är avläst 31 december året efter.

2.5 1.9 3.2
PER 1000

Diagram 2

Antal godkända allvariga arbetsolycksfall, per 1 000 sysselsatta kvinnor efter avtalsområde och skadeår.

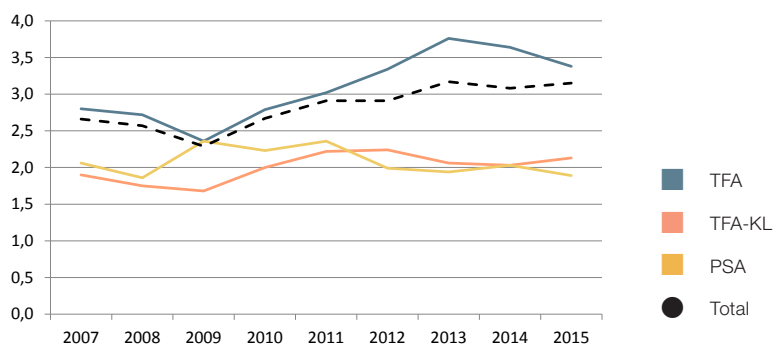

Varje skadeår är avläst 31 december året efter.

Diagram 3

Antal godkända allvariga arbetsolycksfall, per 1 000 sysselsatta män efter avtalsområde och skadeår.

Varje skadeår är avläst 31 december året efter.

Allvarliga arbetsolycksfall – ålder, kön och sysselsättning

I föregående avsnitt visade vi att fler män än kvinnor skadas i allvarliga arbetsolyckor mätt per 1 000 sysselsatta. Det beror till stor del på att män generellt oftare arbetar i yrkesgrupper med en högre relativ frekvens av arbetsolycksfall. **Diagram 4** redovisar andelen män och kvinnor i respektive åldersgrupp som drabbas av ett allvarligt olycksfall och andelen sysselsatta i respektive åldersgrupp. Procentsatserna i diagramet är avrundade till närmaste heltal därför summerar inte andelarna alltid till 100 procent.

Män i åldrarna 46–64 år har ett högre antal allvarliga olycksfall i relation till hur många som är sysselsatta i dessa åldersgrupper. Av de sysselsatta männen är 40 procent äldre än 45 år medan 46

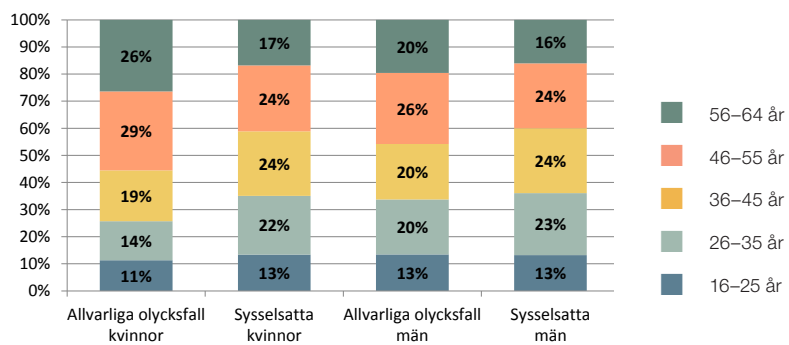
procent av dem som skadas är äldre än 45 år. Dessa åldersgrupper har därmed en högre relativ frekvens för allvarliga arbetsolycksfall än män i i genomsnitt.

För kvinnor är antalet allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta också högre i åldern 46–64 år i relation till antalet sysselsatta i dessa åldrar. Av de sysselsatta kvinnorna är 41 procent över 46 år. Av de kvinnor som skadas i allvarliga olycksfall är 56 procent 46 år eller äldre. Det betyder att kvinnor som är äldre än 46 år har en högre relativ frekvens för allvarliga arbetsolycksfall än kvinnor i genomsnitt. Motsatt förhållande råder i de yngre åldersgrupperna.

Diagram 4

Fördelning av antalet allvarliga olyckor och antalet sysselsatta 2015, efter ålder och kön.

Allvarliga olycksfall efter yrkesgrupp

I detta avsnitt redovisar vi antalet allvarliga olycksfall och hur stor andel av olyckorna som har lett till medicinsk invaliditet efter yrke och kön. Vi beräknar också den relativa frekvensen för 2015, det vill säga antalet personer per 1 000 sysselsatta som har drabbats av ett allvarligt arbetsolycksfall och andelen som har lett till medicinsk invaliditet fördelat på yrke och kön.

I **tabell 3** till **tabell 5** visar vi hur många i olika yrkesgrupper som skadades i ett allvarligt arbetsolycksfall under 2015 och hur stor andel av olyckorna som ledde till medicinsk invaliditet. Vi har också beräknat den relativa frekvensen för året 2015, det vill säga antalet personer per 1 000 sysselsatta (16–64 år) i yrkesgruppen som skadats av ett allvarligt arbetsolycksfall.

I **tabell 3** redovisas uppgifter för båda könen och i **tabell 4** och i **tabell 5** redovisas uppgifter för kvinnor respektive män. Uppgifterna om antalet sysselsatta inom respektive yrkesgrupp är hämtade från SCB:s yrkesstatistik.

Den totala relativa frekvensen av allvarliga arbetsolycksfall var 2,5 per 1 000 sysselsatta. Det största antalet olyckor sker inom yrkesgrupperna *metallarbete* och *undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.* Det är stora yrkesgrupper på den svenska arbetsmarknaden. *Byggnadsträarbetare* och *brandpersonal* samt *övrigt industriellt arbete* har det högsta antalet olyckor per 1 000 sysselsatta.

2.5 PER 1000

Tabell 3

Antalet godkända allvarliga arbetsolyckor 2015 efter yrkesgrupp, sorterat efter relativ frekvens.

Yrkesgrupp	Antal allvarliga olycksfall	Relativ frekvens	Andel med medicinsk invaliditet
Byggnadsträarbetare	600	12,1	63%
Brandpersonal	51	9,6	41%
Övrigt industriellt arbete	907	9,4	57%
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	797	8,5	57%
Poliser	136	8,4	32%
Livsmedelsarbete	187	7,9	60%
Träindustriarbete	144	7,4	69%
Isolerings- och VVS-montörer	177	7,0	64%
Byggnadsmålare	91	6,9	44%
Kriminalvårdare	47	6,4	21%
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	36	6,2	69%
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	248	5,8	58%
Tågvårdar	29	5,7	21%
Metallarbete	908	5,6	58%
Yrkesförare	527	5,1	38%
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	402	4,8	56%
Textil-, skinn- och läderindustriarbete	37	4,8	43%
Väktare, ordningsvakter	107	4,7	42%
Däckspersonal, lotsar och fartygsbefäl	13	4,1	85%
Pappers- och pappersmassearbetare	50	4,0	58%
Brevbärare och tidningsdistributörer, m.fl.	95	3,8	42%
Städare och fönsterputsare	304	3,8	34%
Restaurang- och storköksarbete	507	3,5	45%
Elektriskt arbete	175	3,4	57%
Godshanterings- och lagerarbete, m.m.	343	3,3	50%
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	297	2,5	38%
Förskollärare och fritidspedagoger	233	2,5	49%
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	1 029	2,5	34%
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	120	2,3	36%
Ingenjörer och tekniker	240	2,1	55%
Försäljare inom handel, m.m.	437	1,8	42%
Lärare och skollärare	276	1,6	47%
Grafiskt arbete	11	1,3	64%
Tandvårdsarbete	26	1,3	42%
Sjuksköterskor och barnmorskor	127	1,1	38%
Socialt arbete	41	0,9	44%
Chefsyrken	212	0,8	59%
Kontors- och kundserviceyrken	144	0,6	48%
Banktjänstemän	12	0,5	8%
Läkare	17	0,5	47%
Övriga yrkesgrupper	627	-	-
Samtliga yrkesgrupper	10 767	2,5	49%

Minst 10 olycksfall per yrkesgrupp.

Det totala antalet allvarliga arbetsolycksfall var 3,2 per 1 000 sysselsatta män och 1,9 per 1 000 sysselsatta kvinnor under 2015.

Antalet fall per 1 000 sysselsatta för män ökar marginellt och kan betraktas som oförändrat jämfört med tidigare år och för kvinnor var värdet detsamma som föregående år. Nästan dubbelt så många män som kvinnor skadas i allvarliga arbetsolycksfall. Det beror på att män i större utsträckning arbetar i yrkesgrupper som är mer utsatta för allvarliga arbetsolycksfall. För männen ledde 54 procent av skadorna senare till medicinsk invaliditet. Av kvinnornas skador ledde 41 procent till medicinsk invaliditet.

Bland kvinnor inträffar flest allvarliga olyckor i de yrkesgrupper där flest kvinnor arbetar, det vill säga inom vård, skola och omsorg samt städ och restaurang. Gruppen *undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.* står för flest olyckor, 920 allvarliga olyckor under 2015. Kvinnor hade högst antal allvarliga arbetsolycksfall per 1 000 sysselsatta inom yrkesgrupperna *byggnadsträarbetare* och *poliser*.

Bland män inträffade flest olyckor i yrkesgruppen *metallarbete* och därefter *betong- bygg- och anläggningsarbete*. Antalet allvarliga arbetsolyckor per 1 000 sysselsatta var högst i yrkesgrupperna *byggnadsträarbetare* och *övrigt industriellt arbete*.

3.2 1.9 PER 1000

Tabell 4

Godkända allvarliga arbetsolycksfall för kvinnor 2015, relativ frekvens (antal allvarliga olyckor per 1 000 sysselsatta) och andel med medicinsk invaliditet efter yrkesgrupp, sorterat efter relativ frekvens.

Yrkesgrupp	Antal allvarliga olycksfall	Relativ frekvens	Andel med medicinsk invaliditet
Byggnadsträarbetare	10	12,3	90%
Poliser	44	8,3	30%
Tågvärdar	18	7,1	22%
Övrigt industriellt arbete	158	6,8	51%
Livsmedelsarbete	53	6,6	55%
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	72	6,3	64%
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	16	5,9	50%
Kriminalvårdare	16	5,7	25%
Träindustriarbete	14	5,3	57%
Brevbärare och tidningsdistributörer, m.fl.	42	4,9	52%
Textil-, skinn- och läderindustriarbete	20	4,7	55%
Väktare, ordningsvakter	34	4,2	47%
Metallarbete	59	4,0	42%
Yrkesförare	38	3,8	24%
Städare och fönsterputsare	213	3,7	32%
Restaurang- och storköksarbete	313	3,5	43%
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	59	3,2	54%
Godshanterings- och lagerarbete, m.m.	62	3	44%
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	257	2,7	36%
Förskollärare och fritidspedagoger	218	2,6	50%
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	920	2,6	33%
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	87	2,2	34%
Försäljare inom handel, m.m.	283	1,9	40%
Lärare och skolledare	202	1,6	46%
Tandvårdsarbete	23	1,3	39%
Ingenjörer och tekniker	21	1,1	43%
Sjuksköterskor och barnmorskor	113	1,1	36%
Chefsyrken	81	0,9	53%
Socialt arbete	36	0,9	44%
Banktjänstemän	12	0,8	8%
Läkare	13	0,7	46%
Kontors- och kundserviceyrken	117	0,6	50%
Övriga yrkesgrupper	305	-	-
Samtliga yrkesgrupper	3 929	1,9	41%

Minst 10 olycksfall per yrkesgrupp.

Tabell 5

Godkända allvarliga arbetsolycksfall för män 2015, relativ frekvens (antal allvarliga olyckor per 1 000 sysselsatta) och andel med medicinsk invaliditet efter yrkesgrupp, sorterat efter relativ frekvens.

Yrkesgrupp	Antal allvarliga olycksfall	Relativ frekvens	Andel med medicinsk invaliditet
Byggnadsträarbetare	590	12,0	63%
Övrigt industriellt arbete	750	10,2	59%
Brandpersonal	51	10,1	41%
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	783	8,6	57%
Livsmedelsarbete	134	8,6	62%
Poliser	92	8,5	33%
Träindustriarbete	130	7,7	71%
Byggnadsmålare	86	7,0	42%
Isolerings och VVS-montörer	175	7,0	64%
Kriminalvårdare	31	6,8	19%
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	35	6,5	66%
Metallarbete	849	5,7	59%
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	176	5,6	56%
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare m.fl.	344	5,2	56%
Yrkesförare	493	5,2	38%
Textil-, skinn och läderindustriarbete	17	5,1	29%
Väktare, ordningsvakter	73	5,0	40%
Tågvärdar	11	4,3	18%
Däckspersonal, lotsar och fartygsbefäl	12	4,2	83%
Pappers- och pappersmassearbetare	41	4,0	61%
Städare och fönsterputsare	91	4,0	40%
Restaurang- och storköksarbete	194	3,5	48%
Elektriskt arbete	171	3,4	57%
Godshanterings- och lagerarbete m. m.	281	3,3	51%
Brevbärare och tidningsdistributörer m.fl.	53	3,2	34%
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	33	2,6	39%
Ingenjörer och tekniker	219	2,3	56%
Förskollärare och fritidspedagoger	15	1,9	40%
Barnskötare, fritidsledare m.fl.	41	1,7	46%
Försäljare inom handel m.m.	154	1,7	46%
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter m.fl.	109	1,5	43%
Lärare och skolledare	75	1,4	52%
Sjuksköterskor och barnmorskor	14	1,0	50%
Chefsyrken	131	0,8	63%
Kontors- och kundserviceyrken	27	0,6	41%
Övriga yrkesgrupper	356	-	-
Total	6 837	3,1	54%

Minst 10 olycksfall per yrkesgrupp.

I **diagram 5 och 6** redovisar vi förhållandet mellan den relativa frekvensen, antal olyckor och antal sysselsatta per yrkesgrupp.

På x-axeln visas antal olyckor per 1 000 sysselsatta 2014 och på y-axeln visas antalet olyckor som inträffade per yrkesgrupp 2015. Bubblornas storlek illustrerar hur stor yrkesgruppen är i förhållande till andra yrkesgrupper. Bubblan för *undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter*, m. fl. i **diagram 5** visar att detta är den största yrkesgruppen bland kvinnor och att flest allvarliga olyckor bland kvinnor inträffar inom den yrkesgruppen.

Antalet allvarliga olycksfall är 2,6 per 1 000 sysselsatta, vilket är högre än genomsnittet på 1,9 för kvinnor. Kvinnliga *byggnadsträarbetare* är en liten yrkesgrupp och det totala antalet skador är lågt. Antalet fall per 1 000 sysselsatta är däremot det högsta bland kvinnor, 12,3. Den största yrkesgruppen bland män är *metallarbete* som också står för flest antal allvarliga olyckor. Antalet olycksfall per 1 000 ligger över genomsnittet för män. Gruppen *byggnadsträarbete*, som är en medelstor yrkesgrupp, har den högsta antalet allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta bland män.

2.6 12.3
PER 1000

Diagram 5

Relativ frekvens (antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta) kvinnor 2015, urval av yrkesgrupper. Storlek på cirkeln = antalet sysselsatta.

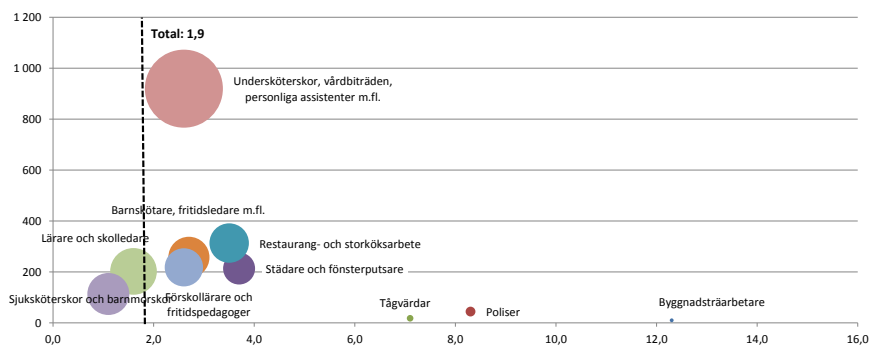
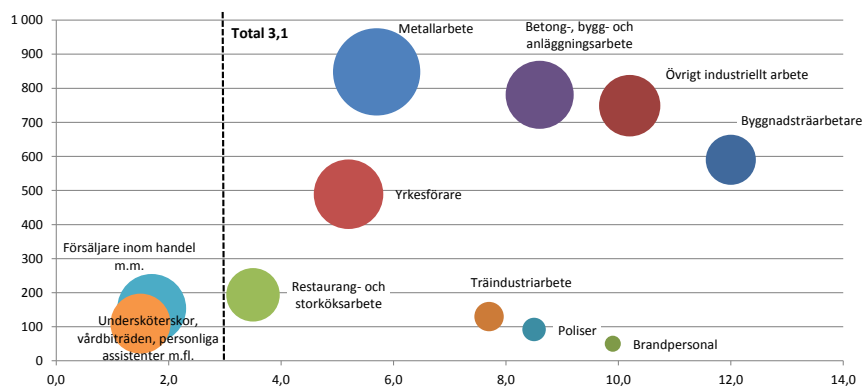

Diagram 6

Relativ frekvens (antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta) män 2015, urval av yrkesgrupper. Storlek på cirkeln = antalet sysselsatta.

Sjukfrånvaro vid allvarliga arbetsolycksfall

I **tabell 6** redovisar vi medianen för antalet dagar där AFA Försäkring har ersatt inkomstförlusten vid sjukfrånvaro på grund av allvarlig arbetsolycka, per yrkesgrupp.

Medianen innebär i detta sammanhang det antal dagar då det fortfarande pågår ett sjukfall för hälften av de allvarliga

arbetsolyckorna. Skador där en person har fått ersättning för medicinsk invaliditet behöver inte ha lett till sjukfrånvaro. Medianen för samtliga yrkesgrupper är 52 dagars sjukfrånvaro. Yrkesgruppen *sjuksköterskor och barnmorskor* har den längsta mediantiden, 90 dagar, och den vanligaste olyckstypen för yrkesgruppen är fall i samma nivå.

1076752

Tabell 6

Median för allvarliga arbetsolycksfall fördelat efter yrkesgrupp 2015, sorterad efter antal dagar.

Yrkesgrupp	Antal allvarliga olycksfall	Median
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	1 029	62
Metallarbeta	908	47
Övrigt industriellt arbete	907	47
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	797	59
Byggnadsträarbetare	600	55
Yrkesförare	527	61
Restaurang- och storköksarbete	507	23
Försäljare inom handel, m.m.	437	45
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	402	52
Godshanterings- och lagerarbete, m.m.	343	51
Städare och fönsterputsare	304	67
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	297	51
Lärare och skolledare	276	51
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	248	67
Ingenjörer och tekniker	240	49
Förskollärare och fritidspedagoger	233	59
Chefsyrken	212	50
Livsmedelsarbete	187	49
Isolerings- och VVS-montörer	177	39
Elektriskt arbete	175	50
Kontors- och kundserviceyrken	144	51
Träindustriarbete	144	48
Poliser	136	35
Sjuksköterskor och barnmorskor	127	90
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	120	58
Väktare, ordningsvakter	107	57
Brevbärare och tidningsdistributörer m.fl.	95	71
Byggnadsmålare	91	83
Brandpersonal	51	65
Pappers- och pappersmassearbetare	50	42
Kriminalvårdare	47	43
Socialt arbete	41	65
Textil-, skinn- och läderindustriarbete	37	70
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	36	56
Tågvärdar	29	53
Tandvårdsarbete	26	65
Läkare	17	61
Däckspersonal, lotsar och fartygsbefäl	13	57
Banktjänstemän	12	31
Grafiskt arbete	11	84
Övriga yrkesgrupper	627	-
Samtliga yrkesgrupper	10 767	52

Minst 10 olycksfall per yrkesgrupp.

Allvarliga arbetsolycksfall som medfört medicinsk invaliditet

Tabell 7 visar antalet arbetsolyckor per 1 000 sysselsatta som medfört, eller bedöms komma att medföra, medicinsk invaliditet i olika yrkesgrupper.

Det genomsnittliga antalet arbetsolycksfall per 1 000 sysselsatta har sjunkit

med 0,1 mellan 2014 och 2015. Yrkesgrupperna *byggnadsträarbetare, övrigt industriellt arbete* och *träindustriarbete* har de högsta antalet olycksfall per 1 000 sysselsatta som leder till medicinsk invaliditet.

1.2 PER 1000

Tabell 7

Godkända allvarliga arbetsolycksfall, relativ frekvens (antal olyckor per 1 000 sysselsatta) för medicinsk invaliditet 2015, efter yrkesgrupp, sorterat efter relativ frekvens.

Yrkesgrupp	Relativ frekvens
Byggnadsträarbetare	7,6
Övrigt industriellt arbete	5,4
Träindustriarbete	5,1
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	4,9
Livsmedelsarbete	4,8
Isolerings- och VVS-montörer	4,4
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	4,3
Brandpersonal	3,9
Däckspersonal, lotsar och fartygsbefäl	3,5
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	3,4
Metallarbete	3,2
Byggnadsmålare	3,0
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	2,7
Poliser	2,7
Pappers- och pappersmassearbetare	2,3
Textil-, skinn- och läderindustriarbete	2,1
Väktare, ordningsvakter	2,0
Elektriskt arbete	1,9
Yrkesförare	1,9
Brevbärare och tidningsdistributörer, m.fl.	1,6
Godshanterings- och lagerarbete, m.m.	1,6
Restaurang- och storköksarbete	1,6
Kriminalvårdare	1,4
Städare och fönsterputsare	1,3
Förskollärare och fritidspedagoger	1,2
Ingenjörer och tekniker	1,1
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	0,9
Försäljare inom handel, m.m.	0,8
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	0,8
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	0,8
Lärare och skolledare	0,7
Tandvårdsarbete	0,6
Chefsyrken	0,5
Sjuksköterskor och barnmorskor	0,4
Socialt arbete	0,4
Kontors- och kundserviceyrken	0,3
Samtliga yrkesgrupper	1,2

Minst 10 olycksfall per yrkesgrupp.

Vanliga orsaker till allvarliga arbetsolycksfall

I **tabell 8** visas de vanligaste orsakerna bakom allvarliga arbetsolycksfall. På följande sidor ges även exempel på faktiska händelseförlopp som har orsakat allvarliga arbetsolycksfall. Den vanligaste orsaken bakom en allvarlig olycka är en fallolycka.

Fallolyckor delas in i *fall i samma nivå*, (kategorierna *ramla inne*, *ramla ute* och *delvis ramlar*, *oklart inne/ute*) och *fall från höjd*, (kategorierna *fall från höjd*, *stege* och *fall i trappa*). *Ramla inne* och *ramla*

ute utgör 27 procent av olyckorna bland kvinnor och 17 av männens olyckor. *Fall från höjd* är däremot något vanligare bland män.

Den näst vanligaste orsaken efter fallolyckorna är olyckor med maskiner. Dessa är vanligare bland män eftersom de inträffar i mansdomnierade yrkesgrupper. På följande sidor finns mer information om de olika kategorierna och exempel på faktiska händelseförlopp.

779413471

Tabell 8

Vanliga orsaker till allvarliga arbetsolycksfall 2014 och 2015 efter kön. Sorterad efter totala antalet.

Händelse	Kvinnor	Män	Total	Andel av totalen	Andel med medicinsk invaliditet
Ramla inne	1 244	1 255	2 499	12%	44%
Ramla ute	840	1 055	1 895	9%	46%
Maskiner för bearbetning och framställning	235	1 281	1 516	7%	76%
Hot och våld	747	514	1 261	6%	22%
Hetta, eld, explosion, svets, el eller kyla	514	668	1 182	6%	24%
Lasta, lossa, bära eller flytta	226	813	1 039	5%	50%
Använda verktyg eller maskin (handhållen)	77	940	1 017	5%	74%
Fall från höjd	145	735	880	4%	47%
Skuren av övrigt (t.ex. glas, plåt eller keramik)	161	651	812	4%	78%
Olycka med person, barn, brukare, elev, boende eller patient (ej hot eller våld)	687	120	807	4%	36%
Något ramlar, tippas, välter eller rasar	168	638	806	4%	55%
Klämskador, övriga	152	551	703	3%	69%
Skuren av kniv	166	521	687	3%	85%
Hantera dörr, port, lucka	261	386	647	3%	57%
Ramla, oklart inne/ute	313	323	636	3%	43%
Fall i trappa	268	268	536	3%	42%
Steg	63	378	441	2%	50%
Slå i kroppsdel	143	284	427	2%	52%
Delta i träning, övning eller annan aktivitet	175	246	421	2%	55%
Vrida kroppsdel	146	211	357	2%	38%
Olycka med lyftanordning inblandad	43	293	336	2%	58%
Rån	244	88	332	2%	3%
Olycka med arbetsvagn, pallyftare eller skottkärra	83	190	273	1%	51%
Cykel	162	78	240	1%	50%
Djur	136	92	228	1%	53%
Risk för smitta (ej i samband med hot eller våld)	98	55	153	0,7%	3%
Kliva i eller ur fordon	33	112	145	0,7%	39%
Kemikalie	21	91	112	0,5%	38%
Buller	35	65	100	0,5%	96%
Påkörning av person (tåg, tunnelbana eller spårvagn)	12	80	92	0,4%	3%
Truck	7	69	76	0,4%	50%
Skogsröjningsarbete	8	67	75	0,4%	71%
Epileptiskt anfall, yrsel	43	30	73	0,3%	38%
Få föremål i ögat	6	34	40	0,2%	78%
Tåg, tunnelbana eller spårvagn (ej våld, hot eller självmord)	11	23	34	0,2%	53%
Trafikolycka	9	18	27	0,1%	37%
Övriga händelser	185	589	774	-	-
Total	7 794	13 471	21 265	-	50%

Exempel på händelseförlopp

Fall utomhus eller inomhus

Knappt en fjärdedel av de allvarliga arbetsolycksfallen beror på att den drabbade halkade, snubblade, tappade balansen eller ramlade av någon annan anledning. Olyckorna skedde i samband med förflyttningar inomhus eller utomhus. Händelserna ledde i 45 procent av fallen till medicinsk invaliditet. De yrkesgrupper som är mest utsatta för fallskador bland kvinnor är *undersköter-*

skor, vårdbiträden, personliga assistenter, städare och fönsterputsare och restaurang och storköksarbete. Bland män är fallolyckorna vanligast i yrkesgrupperna, metallarbete, betong- bygg- och anläggningsarbete och yrkesförare. Yrkesförare är särskilt utsatta för fall utomhus, ofta i samband med att de förflyttar sig till och från fordon.

Kvinna, 60 år

Undersköterska, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende

"Jag skulle hämta en nyckel i ett nyckelskåp. Jag snubblade på en sladd och föll."

Diagnos:

Ytlig skada på icke specificerad kroppsregion.

Allvarlighet:

Sjukfrånvaro > 30 dagar.

Kvinna, 62 år

Barnskötare, m.fl

"Snubblade på leksak, föll, vred till knä."

Diagnos:

Distorsion i icke specificerade delar av knä.

Allvarlighet:

Sjukfrånvaro > 30 dagar.

Man, 46 år

Buss- och spårvagnsförare

"På väg tillbaka till bussen. Halkade och slog i höger fotled."

Diagnos:

Kontusion på fotled.

Allvarlighet:

Sjukfrånvaro > 30 dagar.

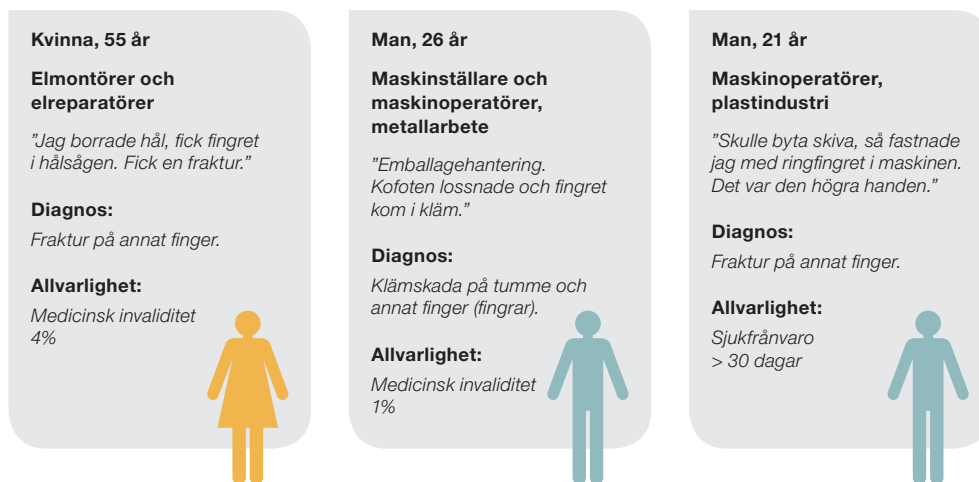

Exempel på händelseförlopp

Maskiner och verktyg

Cirka 12 procent av de allvarliga arbetsolyckorna orsakas vid arbete med maskiner för bearbetning och framställning, eller vid användning av handhållna verktyg. Det är sex gånger vanligare att män skadas i den här typen av olycksfall än att kvinnor gör det. Både yngre män och yngre kvinnor, 16–25 år, drabbas av fler olyckor per 1 000 sysselsatta än

sina äldre kollegor. För kvinnor är olyckstypen vanligast i yrkesgrupperna *övrigt industriellt arbete*, *metallarbete* och *restaurang- och storköksarbete*. Bland män är den här typen av olycksfall vanligast i yrkesgrupperna *metallarbete*, *byggnadsträarbetare* och *övrigt industriellt arbete*. Händelserna leder i 75 procent av fallen till medicinsk invaliditet.

Exempel på händelseförlopp

Hot och våld eller rån

Cirka 7 procent av arbetsolyckorna orsakas av hot och våld eller rån. Rån står för cirka 21 procent av olyckorna i denna kategori. Bland kvinnor är yrkesgrupperna *undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl., försäljare*

inom handel och socialt arbete oftast drabbade av hot och våld eller rån. Bland män är det vanligt med hot, våld eller rån i yrkesgrupperna *yrkesförare, poliser och försäljare inom handel, m.m.*

Kvinna, 57 år

Undersköterska

"Omläggning av stomi. Patienten blev våldsam och sparkade mig i ansiktet."

Diagnos:

Ytlig skada på huvudet, med icke specificerad lokalisation.

Allvarlighet:

*Sjukfrånvaro
> 30 dagar*

Man, 43 år

Buss- och spårvagnsförare

"Jag körde buss. Blev hotad till livet med kniv av en aggressiv person."

Diagnos:

Reaktion på svår stress, ospecificerad.

Allvarlighet:

*Sjukfrånvaro
> 30 dagar*

Man, 18 år

Försäljare, fackhandel

"Butik. Rån med pistolhot."

Diagnos:

Akut stressreaktion.

Allvarlighet:

*Sjukfrånvaro
> 30 dagar*

Exempel på händelseförlopp

Hetta, eld, explosion, svets eller el

Cirka 6 procent av alla allvarliga olyckor orsakas av hetta, eld, explosioner, svets eller elektricitet. För män är olyckstypen vanligast inom yrkesgruppen *metallarbete*, därefter *restaurang- och storköksarbete* och *övrigt industriellt arbete*.

Bland kvinnor är olyckstypen vanligast inom *restaurang- och storköksarbete*, *undersköterskor*, *vårdbiträden*, *personliga assistenter*, *m.fl.* och *försäljare inom handel, m.m.*

Kvinna, 20 år

Restaurang- och köksbiträden, m.fl.

"Jag skulle torka rent och brände mig på gallret till grillen."

Diagnos:

Brännskada av icke specificerad grad på icke specificerad kroppsregion.

Allvarlighet:

*Sjukfrånvaro
> 30 dagar*

Man, 38 år

Brandmän

"Övade släckteknik i en övertändningscontainer och släckte lågor som skapats av gasol. Brände mig."

Diagnos:

Brännskada och frätskada på icke specificerad kroppsregion.

Allvarlighet:

*Sjukfrånvaro
> 30 dagar*

Man, 50 år

Stålkonstruktionsmontörer och grovplåtsslagare

"Maskinen blev strömförande. Fick stöt."

Diagnos:

Effekter av elektrisk ström.

Allvarlighet:

*Sjukfrånvaro
> 30 dagar*

I **diagram 7** och **diagram 8** redovisar vi medianen för antalet dagar där AFA Försäkring har ersatt inkomstförlusten vid sjukfrånvaro på grund av en allvarlig arbetsolycka.

På x-axeln visas antalet allvarliga olyckor och på y-axeln visas mediansjukfrånvarotid. Storleken på cirkeln motsvarar det totala antalet dagar med ersättning för respektive händelsetyp.

För kvinnor har flera olika typer av fallolyckor lång mediansjukfrånvarotid. Olyckstypen *ramla inne* är vanligast. Den står för det högsta antalet olyckor

och ger en mediansjukfrånvarotid på 62 dagar. Olyckstypen *ramla ute* står för färre olyckor totalt sett, men ger en längre mediansjukfrånvarotid, 67 dagar. Längst mediansjukfrånvarotid ger olyckstypen *ramla, oklart inne/ute*. Det beror troligen på att den även innehåller fallolyckor *från höjd*.

Bland män ger *fall från höjd* den längsta mediansjukrivningstiden, 81 dagar. Den olyckstyp som genererar flest skador, *maskiner för bearbetning och framställning* genererar färre dagars sjukfrånvaro, medianen är 44 dagar.

62678144
DAGAR

Diagram 7

Mediansjukfrånvarotid efter ett allvarligt arbetsolycksfall för kvinnor efter händelsetyp, 2015.

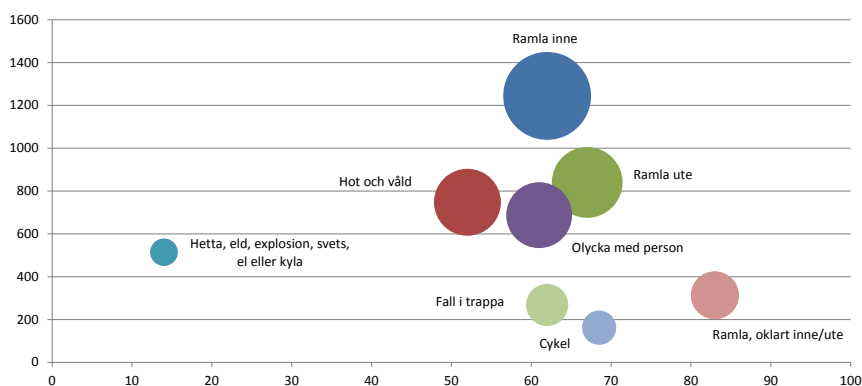
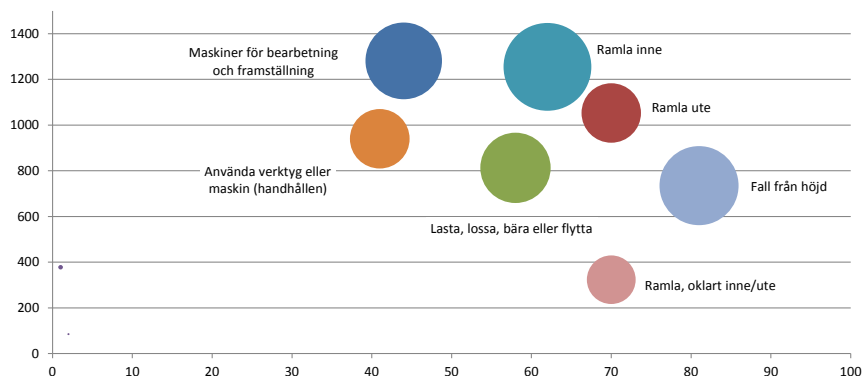

Diagram 8

Mediansjukfrånvarotid efter ett allvarligt arbetsolycksfall för män efter händelsetyp, 2015.

Åldersberoende relativ frekvens, efter händelsetyp och kön

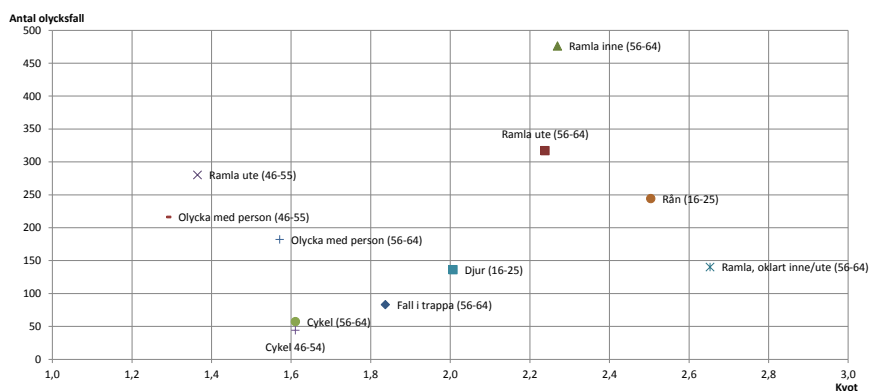
Äldre kvinnor drabbas oftare av allvarliga fallolyckor än kvinnor i genomsnitt. Detta visas i **diagram 9** i form av en kvot.¹

Kvoten beskriver den relativa frekvensen (antal olyckor per 1 000 sysselsatta) för en viss händelsetyp och åldersgrupp i förhållande till den relativa frekvensen för samma händelsetyp för kvinnor i genomsnitt. För kvinnor i åldrarna

56–64 år är den relativa frekvensen att drabbas av en fallolycka inomhus, *ramla inne*, 2,3 gånger högre än för kvinnor i genomsnitt. Den relativa frekvensen att drabbas av en fallolycka utomhus, *ramla ute*, är 2,2 gånger högre. Unga kvinnor i åldrarna 16–25 år har 2,5 gånger högre relativ frekvens att drabbas av ett allvarligt olycksfall till följd av *rån* jämfört med kvinnor i genomsnitt.

Diagram 9

Jämförelse av den relativa frekvensen att drabbas av ett allvarligt olycksfall för kvinnor efter åldersgrupp och händelsetyp.

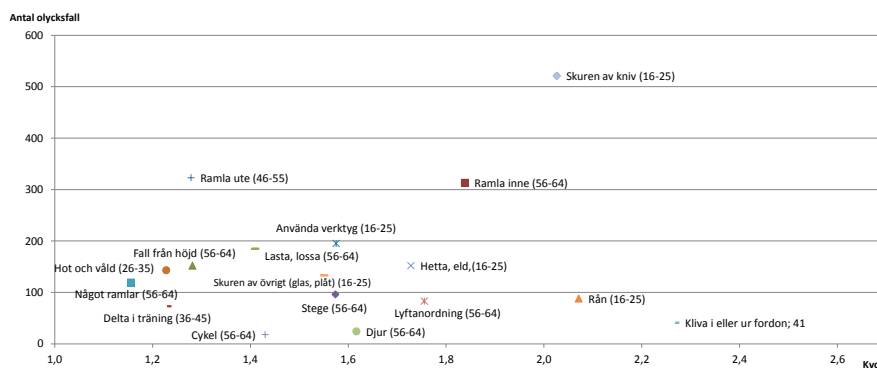
Även äldre män drabbas oftare av allvarliga olyckor orsakade av fall jämfört än män i genomsnitt. Detta framgår av **diagram 10**.

Män i åldern 56–64 år har 1,8 gånger högre relativ frekvens att drabbas av en fallolycka utomhus, *ramla ute*, än män i genomsnitt. Unga män i åldrarna 16–25 år har en högre relativ frekvens för olyckor med verktyg. Den relativa

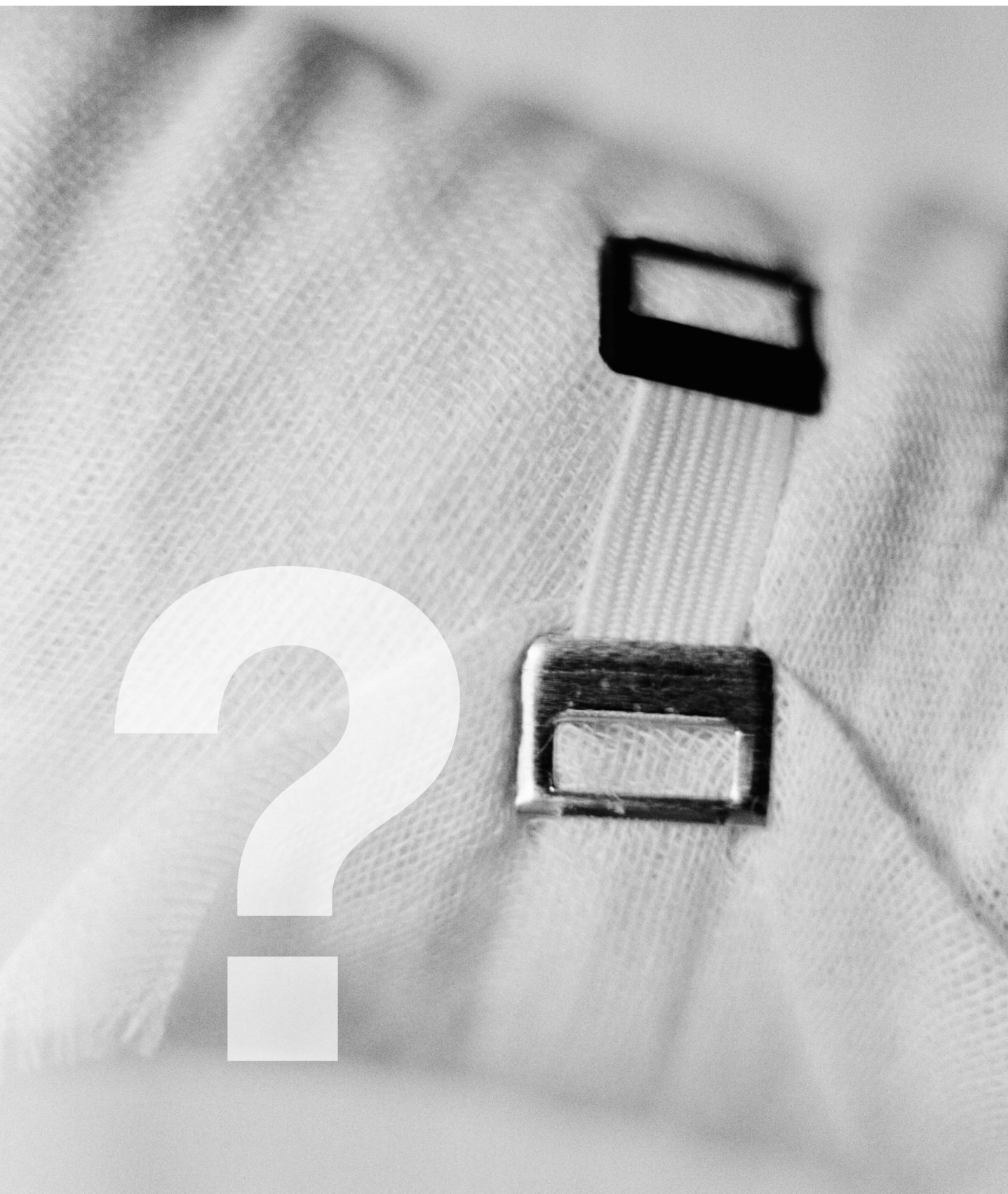
frekvensen för att yngre män ska råka ut för olyckor när de skär sig på en kniv är 2,0 gånger högre jämfört med män i genomsnitt. Den relativa frekvensen att skada sig på ett handhållet verktyg eller handhållen maskin är 1,6 gånger högre än genomsnittet för män. Den relativa frekvensen för yngre män att drabbas av en olycka på grund av rån är 2,1 gånger högre än för män i genomsnitt.

Diagram 10

Jämförelse av den relativa frekvensen att drabbas av ett allvarligt olycksfall för män efter åldersgrupp och händelsetyp.

¹För de mest frekventa händelserna för olycksfall har en kvot som jämför de relativa frekvenserna tagits fram genom att: först beräkna en åldersberoende relativ frekvens för t.ex. kvinnor genom att antalet arbetsolycksfall som beror på en specifik händelsetyp divideras med antalet sysselsatta kvinnor i motsvarande åldersgrupp och därefter beräkna en åldersberoende relativ frekvens på motsvarande sätt för kvinnor utan att hänsyn tas till ålder. Kvoten beräknas genom att den åldersspecifika relativa frekvensen divideras med den icke åldersrelaterade relativa frekvensen. Detta innebär att den relativa frekvensen för kvinnor i genomsnitt (normalfrekvensen) att drabbas av en olycka med en specifik händelsetyp får värdet 1.

Var på kroppen sker de allvarliga skadorna?

Bilderna på följande sidor visar i procent av det totala antalet allvarliga olycksfall var på kroppen skadorna skett vid allvarliga olycksfall 2014 och 2015.

Det finns tydliga könsskillnader i vilka kroppsdelar som skadas. Män skadar sig oftast i fingrarna. För män leder var fjärde olycka till någon form av fingerskada. Fingerskador inträffar ofta inom industrin, vid till exempel maskinolyckor.

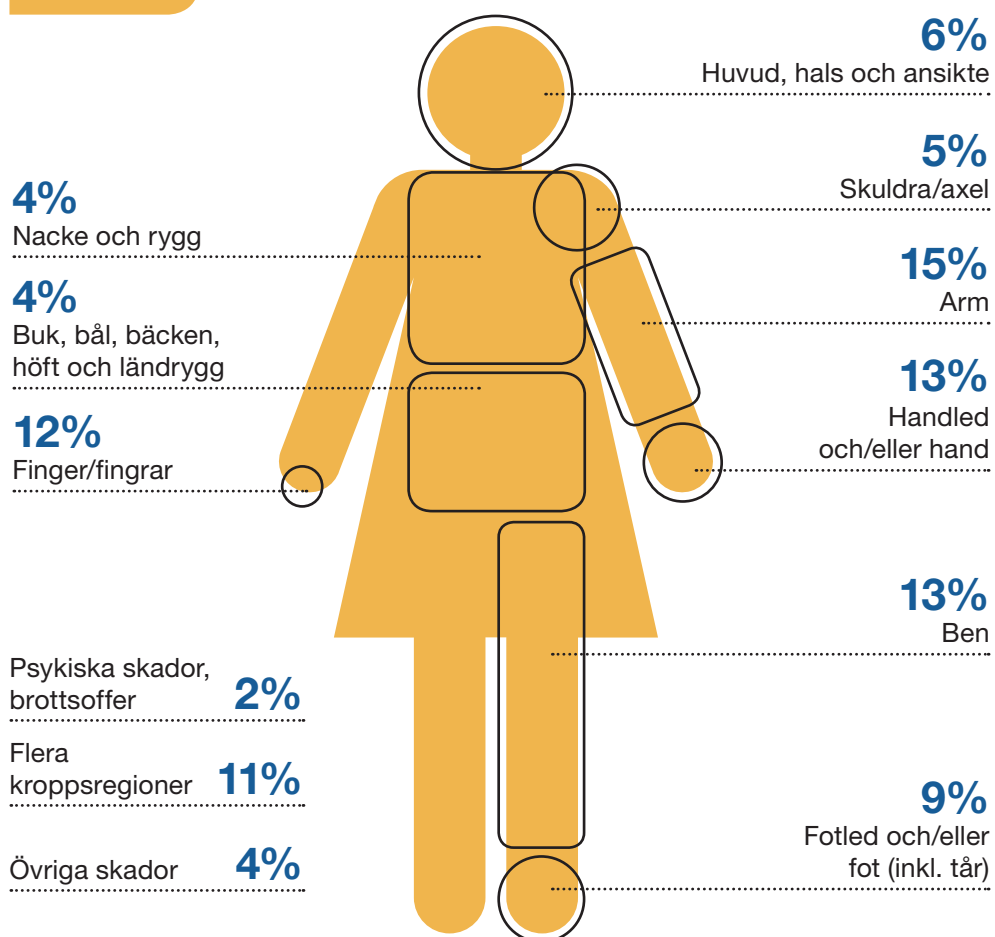
Därefter kommer skador i hand och handled. Sådana skador inträffar också ofta vid maskinanvändning, men även vid arbete med handhållna verktyg, till exempel borrar maskiner.

Kvinnor skadar oftast armarna. Skadetypen utgör 15 procent av kvinnornas skador. Skador på till exempel underarmen och handleden är vanliga vid de fallolyckor som ofta drabbar personal i typiska kvinnoyrken. En annan skillnad mellan könen är att kvinnor oftare får psykiska skador efter arbetsolyckor. Det kan till exempel vara stressreaktioner efter hot, våld eller rån. Även vårdpersonal som har utsatts för smittorisk via exempelvis nålstick kan drabbas av stressreaktioner.

► **ARMAR 15%**
FINGRAR 24%

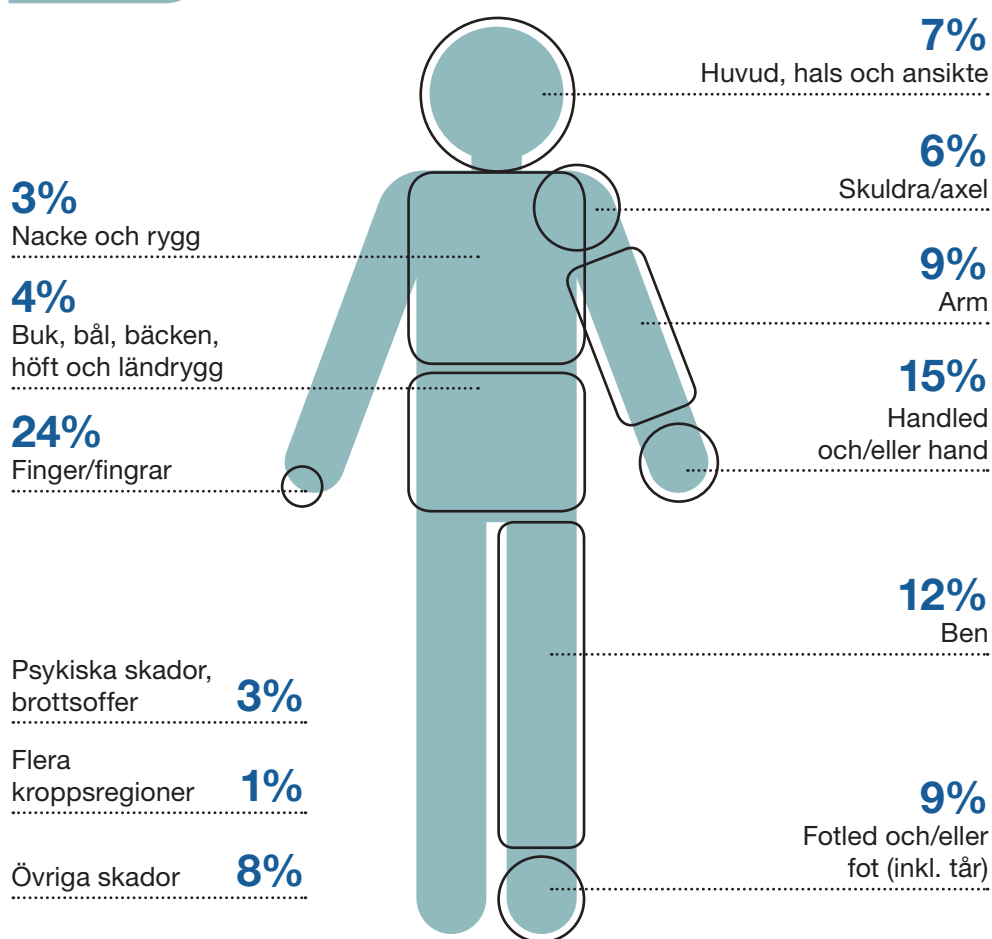
Lokalisation för allvarliga olycksfall 2014–2015

Kvinnor

Lokalisation för allvarliga olycksfall 2014–2015

Män

Antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta efter län och kön

Diagram 11 redovisar den relativa frekvensen, antal allvarliga olyckor per 1 000 sysselsatta män och kvinnor, för att drabbas av ett allvarligt olycksfall fördelat efter vilket län den skadade bor i.

År 2015 var den relativa frekvensen för män att drabbas av ett allvarligt olycksfall högst i Kalmar län, där det i genomsnitt inträffade 4,7 allvarliga olyckor per 1 000 sysselsatta män. För kvinnor var den relativa frekvensen högst i Västmanlands och Gotlands län, med 2,6 allvarliga olyckor per 1 000 sysselsatta kvinnor. Lägst relativ frekvens bland män har de som bor i Stockholm, medan den relativa frekvensen för kvinnor är lägst i Blekinge län.

Skillnaderna mellan länen och mellan könen inom samma län kan delvis förklaras av en skillnad i näringslivsstruktur och av att arbetsmarknaden skiljer sig mellan länen och könen. **Karta 1** visar den totala relativa frekvensen för ett allvarligt olycksfall fördelat efter län.

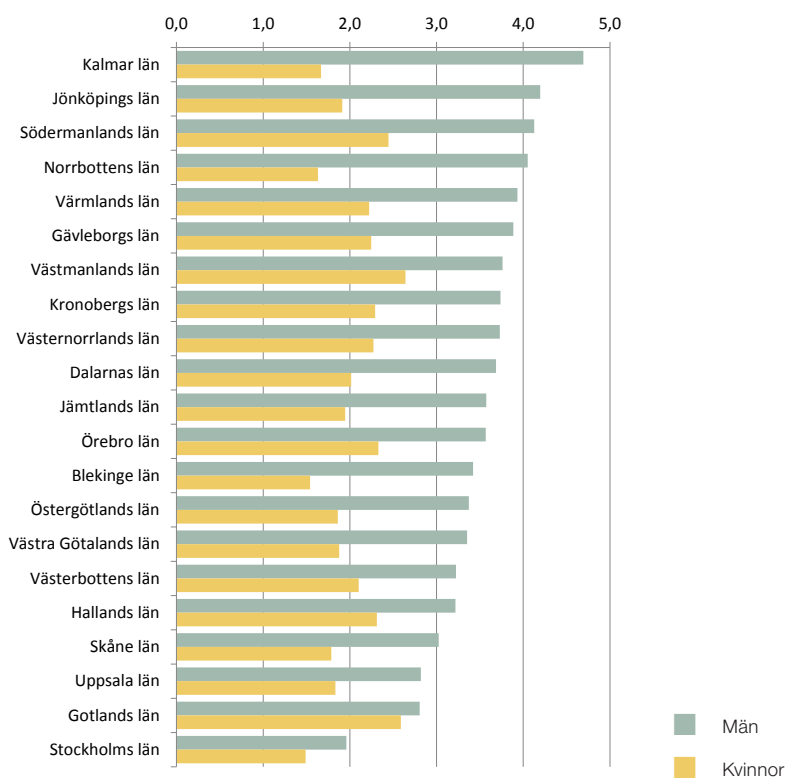
Högst relativ frekvens att drabbas av ett allvarligt olycksfall har de boende i Södermanlands län, 3,3 av 1 000 sysselsatta skadade sig allvarligt 2015. Även Kalmar och Västmanlands län återfinns högt upp i listan, med en relativ frekvens på 3,2 olycksfall per 1 000 sysselsatta. Lägst relativ frekvens har de boende i Stockholms län, 1,7 olycksfall per 1 000 sysselsatta.

4.7 2.6 PER 1000

Diagram 11

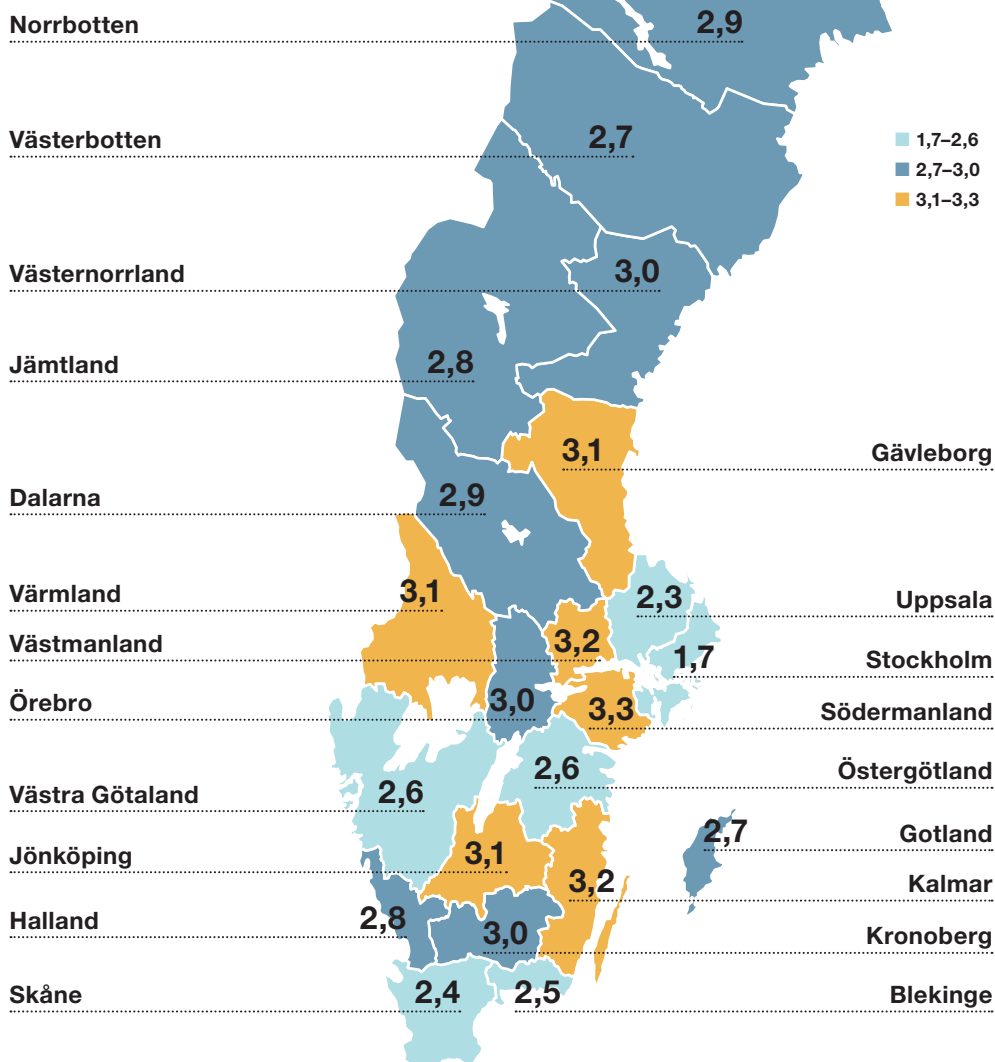

Relativ frekvens (antal allvarliga olycksfall per 1 000 sysselsatta) 2015, efter län och kön.

Karta 1

Antal allvarliga arbetsolycksfall per 1 000 sysselsatta efter län

Godkända arbetssjukdomar

Statistiken över godkända arbetssjukdomar i detta avsnitt bygger på de arbetssjukdomar som visade sig under perioden 2011 till 2015. Antalet godkända arbetssjukdomar är underskattat, då en arbetssjukdom kan visa sig flera år efter att en person exponerats för skadlig inverkan i arbetet. En relativt stor andel anmälningar kommer in upp till tio år efter det att skadan visade sig. Det gör statistiken svårtolkad.

Tabell 9 visar antalet godkända arbetssjukdomar fördelat på kvinnor respektive män. Fler män än kvinnor drabbas av arbetssjukdomar. Det beror på att det är vanligare att män arbetar inom yrkesgrupper där antalet godkända arbetssjukdomar per 1 000 sysselsatta är relativt hög. Detta syns också i antalet godkända arbetssjukdomar, där mer än hälften finns inom yrkesgrupperna *metallarbete, betong- bygg- och anläggningsarbete*, och *byggnadsträarbetare*.

Diagram 12 visar motsvarande uppgifter för kvinnor. För kvinnor är de godkända arbetssjukdomarna jämnare fördelade efter diagnos. Vanligast är diagnosen *skelettets och rörelseorganens sjukdomar*, som orsakade mer än var femte arbetssjukdom för kvinnor. De näst vanligaste diagnoserna är *psykiska sjukdomar och syndrom* och *hudens sjukdomar*. Andelen godkända arbetssjukdomar med psykiska diagnoser har ökat något för kvinnor under de senaste åren.

Diagram 13 visar arbetssjukdomar bland män fördelat på diagnoser. Den vanligaste sjukdomen bland män är *effekter av vibration och bullerskador* som tillsammans står för nästan hälften av männens godkända arbetssjukdomar. Den tredje största arbetssjukdomen bland män, *karpaltunnelsyndrom*, beror i många fall, men inte alltid, på en vibrationsskada. Vibration- och bullerskador är förknippade med arbete inom industrin samt *betong- bygg- och anläggning*.

Tabell 9

Antal godkända arbetssjukdomar efter yrkesgrupp och kön, med visandeår 2011–2015.

Yrkesgrupp	Kvinnor	Män
Metallarbeta	60	595
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	6	437
Byggnadsträarbetare	<5	249
Övrigt industriellt arbete	32	217
Övriga yrkesgrupper	111	135
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	<5	70
Elektriskt arbete	<5	71
Isolerings- och VVS-montörer	<5	65
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	57	5
Godshanterings- och lagerarbete, m.m.	8	53
Byggnadsmålare	8	47
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	12	38
Livsmedelsarbete	14	36
Träindustriarbete	10	28
Restaurang- och storköksarbete	28	7
Städare och fönsterputsare	26	9
Yrkesförare	<5	31
Lärare och skollärare	18	12
Försäljare inom handel, m.m.	17	11
Gruv- och bergarbete, stenhuggare	<5	27
Militärt arbete (endast anställda)	<5	23
Sjuksköterskor och barnmorskor	23	<5
Poliser	6	18
Tandvårdsarbete	17	<5
Yrkesgrupp saknas	<5	18
Grafiskt arbete	<5	10
Socialt arbete	7	<5
Textil-, skinn- och läderindustriarbete	7	<5
Pappers- och pappersmassarbetare	<5	8
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	8	<5
Förskollärare och fritidspedagoger	9	<5
Brandpersonal	<5	8
Brevbärare och tidningsdistributörer, m.fl.	6	<5
Däckspersonal, lotsar och fartygsbefäl	<5	6
Läkare	<5	<5
Väktare, ordningsvakter	<5	<5
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	<5	<5
Samtliga yrkesgrupper	508	2 251

Minst 10 olycksfall per yrkesgrupp.

Diagram 12

Arbetssjukdomar för kvinnor efter diagnos, med visandeår 2011–2015.

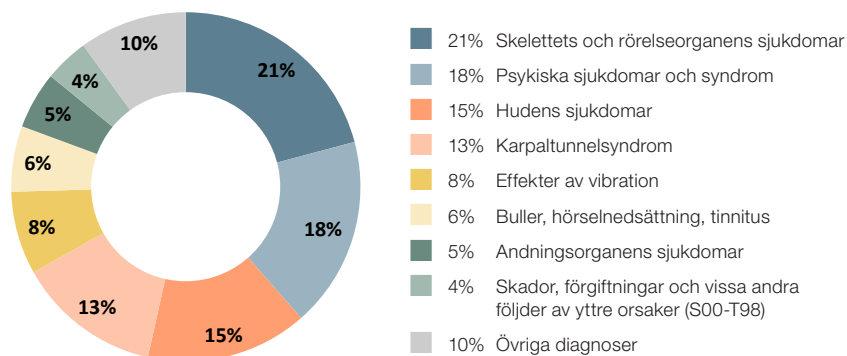
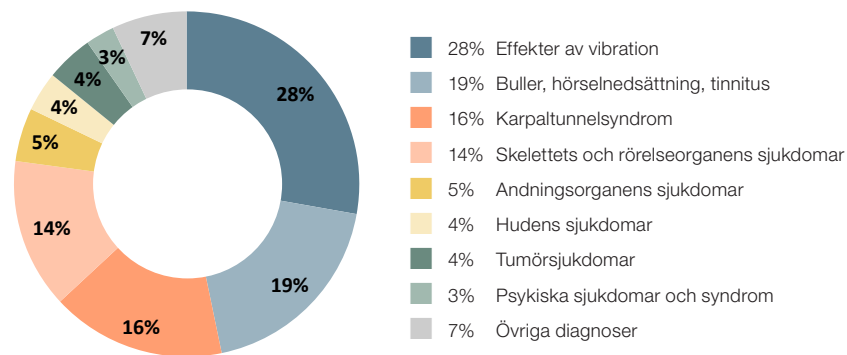

Diagram 13

Arbetssjukdomar för män efter diagnos, med visandeår 2011–2015.

FAKTA OM ARBETSSJUKDOMAR

En arbetssjukdom är en sjukdom som beror på att en person har utsatts för skadlig inverkan i arbetet. Med skadlig inverkan i arbetet menas att det finns något i arbetsmiljön som påverkar den fysiska eller psykiska hälsan ogynnsamt. Det kan exempelvis vara

- **tungt arbete eller olämpliga arbetsställningar som kan orsaka rygg- eller ledbesvär**
- **ensidigt arbete som kan orsaka muskel- och senskador**
- **farliga ämnen som kan orsaka eksem, allergier, luftvägsbesvär och cancer**
- **psykiskt påfrestande arbetsförhållanden som kan orsaka psykiska besvär eller psykosomatiska sjukdomar, till exempel magsår eller hjärtbesvär**
- **vibrationer som kan skada blodkärl, nerver och leder**
- **buller som kan orsaka hörselskador**

För att AFA Försäkring ska kunna pröva en arbetssjukdom krävs att besvären har kvarstått i minst 180 dagar och att sjukdomen är godkänd av Försäkringskassan som arbetsskada eller finns med på ILO-förteckningen över arbetssjukdomar. ILO är FN:s fackorgan för arbetslivsfrågor.

LÅNGVARIG SJUK- FRÅNVARO

Avsnittet om långvarig sjukfrånvaro bygger på information om ersättningar från avtalsgrupp-försäkringen (AGS och AGS-KL). Försäkringen ger ersättning till den som har sjukpenning (dagersättning) eller har beviljats sjuk- eller aktivitetsersättning (månadsersättning). AGS gäller för arbetare anställda inom Svenskt Näringsliv/LO:s och kooperationens avtalsområden. AGS-KL gäller för anställda i kommuner, landsting, regioner, Svenska Kyrkan och Pactaföretag.

Tjänstemän inom privat sektor, till exempel banktjänstemän och samtliga anställda i statlig sektor omfattas inte av ersättningarna AGS och AGS-KL. Viss vård- och omsorgspersonal i privat sektor, som exempelvis undersköterskor och barnskötare omfattas inte heller av AGS och finns därför inte med i statistiken.

Eftersom de anställda som omfattas av AGS och AGS-KL inte är jämförbara saknas det förutsättningar för korrekta jämförelser av långvarig sjukfrånvaro mellan privat och offentlig sektor. När jämförelser trots allt görs mellan de olika avtalsområdena AGS och AGS-KL, är det viktigt att påminna om att det är olika grupper som jämförs.

Sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning

Försäkringskassan betalar ut sjukpenning vid sjukdom som medför att den försäkrades arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel. Sjukpenning är en dagsersättning som provas fortlöpande. AFA Försäkring betalar ut en kompletterande ersättning i form av dagsersättning till personer med sjukpenning som omfattas av AGS eller AGS-KL. Ersättningen betalas ut till och med dag 360 i sjukperioden.

Försäkringskassan beviljar sjukersättning för personer i åldrarna 30–64 år om arbetsförmågan är stadigvarande nedsatt, det vill säga nedsättningen bedöms bestå för all överskådlig framtid. Personer i åldern 19–29 år som troligen inte kommer att kunna arbeta heltid på minst ett år på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning beviljas aktivitetsersättning. Vi betalar ut månadsersättning till personer med beviljad sjuk- och aktivitetsersättning som omfattas av AGS eller AGS-KL.

Långvarig sjukfrånvaro

Nya sjukfall 2005–2015

I detta avsnitt redovisas antalet nya sjukfall under perioden 2005–2015 fördelade efter

- året då sjukfallet började
- sjukfallets längd
- typ av ersättning
- avtalsområde
- kön

Nya sjukfall – ålder, kön och sysselsättning

Avsnittet visar fördelningen mellan antalet långa sjukfall och sysselsättning efter ålder och kön.

Yrke och kön – Kommuner och landsting

I avsnittet visar vi

- antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta efter yrkesgrupp och kön för avtalsområdet
- ett åldersstandardiserat mått på antalet långa sjukfall per 1 000 sysselsatta
- antal långa sjukfall med psykiska diagnoser per 1 000 sysselsatta efter yrkesgrupp och kön
- medianlängd för sjukfall efter yrkesgrupp
- åldersstandardisering

ÅLDERSSTANDARDISERING

Det åldersstandardiserade måttet på antalet fall per 1 000 sysselsatta är beräknat som om åldersfördelningen i den specifika yrkesgruppen var densamma som åldersfördelningen på hela arbetsmarknaden.

Syftet är att göra det möjligt att jämföra den relativa frekvensen i yrkesgrupper där åldersfördelningen är ojämn. Eftersom sjukfrånvarosfrekvensen ökar med stigande ålder blir effekten att yrkesgrupper med en lägre medelålder får ett högre åldersstandardiserat mått på antalet fall per 1 000 sysselsatta än det faktiska måttet och vice versa.

Yrke och kön – arbetare i privat sektor – Svenskt Näringsliv/LO

I avsnittet visar vi

- antal sjukfall fördelat efter yrkesgrupp och kön
- antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta efter yrkesgrupp och kön för avtalsområdet
- ett åldersstandardiserat mått på antalet långa sjukfall per 1 000 sysselsatta
- antal långa sjukfall med psykiska diagnoser per 1 000 sysselsatta efter yrkesgrupp och kön
- medianlängd för sjukfall efter yrkesgrupp

Långvariga sjukfall 2007–2015 efter avtals- område, ålder och kön

Avsnittet visar antalet långvariga sjukfall per 1 000 sysselsatta, efter avtalsområde, ålder och kön 2007–2015.

Antal sjukfall efter avtals- område, ålder och kön

Avsnittet visar antalet långvariga sjukfall efter avtalsområde, ålder och kön 2014–2015.

Psykiska och muskulo- skeletala diagnoser över tid

Avsnittet visar hur de två vanligaste diagnosgrupperna har utvecklats under perioden 2005–2015, fördelat efter avtalsområde och kön.

Sjukfallens fördelning efter avtalsområde, ålder, kön och diagnos

Avsnittet visar antal långa sjukfall efter avtalsområde, ålder, kön och diagnos.

Sjukfall som har medfört månadsersättning efter kön och avtalsområde 2014

Avsnittet visar antalet sjukfall som har medfört månadsersättning för 2014.

Antal sjukfall per 1 000 sysselsatta efter län och kön

Avsnittet visar antalet fall av långvarig sjukfrånvaro per 1 000 sysselsatta fördelat på län och kön.

Nya sjukfall 2005–2015

Tabell 11 redovisar sjukfall som medfört mer än 90 dagars sjukfrånvaro, aktivitets- eller sjukersättning mellan 2005 och 2015 inom avtalsområdet Kommuner och landsting. **Tabell 12** visar motsvarande uppgifter inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO.

Sedan andra halvan av 1990-talet har sjukförsäkringen varit föremål för en rad reformer och förändringar. En av de större förändringarna inträffade den 1 juli 2008, då rehabiliteringskedjan infördes med striktare regler för beviljande av sjukpenning och sjuk- eller aktivitetsersättning. Det bidrog till en fortsatt minskning av den långvariga sjukfrånvaron under 2008 och 2009. Under 2009 minskade även sysselsättningen, vilket också bidrog till att sjukfrånvaron gick ner.

Från och med 2010 har antalet långa sjukfall ökat och ökningen fortsatte även under 2015 för Kommuner och landsting.

Ökningen var inte lika stor mellan 2014 och 2015 som den var mellan 2013 och 2014. Mellan 2014 och 2015 var ökningen 2,6 procent för anställda inom sektorn Kommuner och landsting. Samtidigt skedde en marginell minskning inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO.

Inom avtalsområdet Kommuner och landsting ökade antalet sjukfall för båda könen, men mest för kvinnor. Inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO ser vi en marginell minskning av antalet sjukfall för kvinnor och en ännu mindre ökning av antalet sjukfall för män.

Redovisningen av aktivitets- eller sjukersättning är ofullständig för 2014 och 2015, då beviljandet av aktivitets- eller sjukersättning från Försäkringskassan inte sker förrän alla andra möjligheter är utredda. I och med att den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen är borttagen, kan beslut om sjukersättning komma att beslutas ännu senare än tidigare.

Tabell 11

Antal nya sjukfall som medför mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning, efter insjuknandeår och kön, Kommuner och landsting.
(Antal sysselsatta i Kommuner och landsting 2015: 1,1 miljoner).

Sjukklass	Kön	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mer än 90 sjukdagar	Kvinnor	24 411	24 702	21 654	17 735	16 495	19 610	21 550	22 624	26 155	29 256	30 779
	Män	3 809	4 016	3 592	2 958	2 676	3 018	3 156	3 312	3 550	3 976	4 248
	Total	28 220	28 718	25 246	20 693	19 171	22 628	24 706	25 936	29 705	33 232	35 027
Månadsersättning	Kvinnor	6 301	5 130	2 917	1 247	839	1 570	1 527	1 622	1 887	1 131	379
	Män	1 184	953	661	329	220	349	331	339	354	215	93
	Total	7 485	6 083	3 578	1 576	1 059	1 919	1 858	1 961	2 241	1 346	472
Total	Kvinnor	30 712	29 832	24 571	18 982	17 334	21 180	23 077	24 246	28 042	30 387	31 158
	Män	4 993	4 969	4 253	3 287	2 896	3 367	3 487	3 651	3 904	4 191	4 341
	Total	35 705	34 801	28 824	22 269	20 230	24 547	26 564	27 897	31 946	34 578	35 499

Tabell 12

Antal nya sjukfall som medför mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning, efter insjuknandeår och kön, Svenskt Näringsliv/LO.
(Antal sysselsatta privatanställda arbetare 2015: 1,3 miljoner).

Sjukklass	Kön	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mer än 90 sjukdagar	Kvinnor	10 192	9 802	8 427	7 385	6 367	8 003	8 816	9 179	10 982	12 409	12 683
	Män	16 082	16 097	14 306	12 961	11 724	12 706	13 298	14 354	16 054	17 392	18 038
	Total	26 274	25 899	22 733	20 346	18 091	20 709	22 114	23 533	27 036	29 801	30 721
Månadsersättning	Kvinnor	2 546	1 989	1 101	497	365	797	720	837	1 031	650	219
	Män	4 094	3 162	2 040	1 019	746	1 250	1 019	1 205	1 272	907	324
	Total	6 640	5 151	3 141	1 516	1 111	2 047	1 739	2 042	2 303	1 557	543
Total	Kvinnor	12 738	11 791	9 528	7 882	6 732	8 800	9 536	10 016	12 013	13 059	12 902
	Män	20 176	19 259	16 346	13 980	12 470	13 956	14 317	15 559	17 326	18 299	18 362
	Total	32 914	31 050	25 874	21 862	19 202	22 756	23 853	25 575	29 339	31 358	31 264

Nya sjukfall – ålder, kön och sysselsättning

Att stigande ålder är en stark förklaring till en ökande relativ frekvens att bli långvarigt sjukfrånvarande är känt sedan tidigare.

I **diagram 14** visas fördelningen av sysselsättningen och antalet långa sjukfall efter ålder och kön inom avtalsområdet Kommuner och landsting.

Av alla män som har drabbats av ett långvarigt sjukfall 2015 är 71 procent 46 år eller äldre. Motsvarande andel bland de sysselsatta männen (över 45 år) som omfattas av AGS-KL är 47 procent. Det finns då en ”överrisk” för långvarigt sjukfall för åldersgrupperna över 45 år. För åldersgrupper yngre än 46 år är det ”underrisker” att bli långvarigt sjuk jämfört med andelen sysselsatta i respektive åldersgrupp.

Samma förhållande gäller för kvinnor men inte lika tydligt. Där finns en överrisk för alla åldersgrupper över 46 år. I den äldsta åldersgruppen är det 29 procent som blir långvarigt sjuka medan det

endast är 22 procent som är sysselsatta i den åldersgruppen. I åldersgruppen 36–45 år är den relativa frekvensen att råka ut för ett långt sjukfall motsvarande den del av sysselsättningen den åldersgruppen utgör.

I **diagram 15** visas motsvarande fördelning för avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO.

Av män som är långvarigt sjukfrånvarande 2015 är 69 procent 46 år eller äldre medan denna grupp endast står för 37 procent av sysselsättningen inom detta avtalsområde.

För kvinnor inom Svenskt Näringsliv/LO är bilden liknande, men med det tillägget att även åldersgruppen 36–45 har en överrepresentation av långa sjukfall jämfört med sysselsättningsandelen i denna åldersgrupp. Kvinnor äldre än 35 år står för 49 procent av sysselsättningen, men står samtidigt för 70 procent av sjukfallen inom avtalsområdet.

Diagram 14

Fördelning av antalet långa sjukfall och antalet sysselsatta 2015 efter ålder och kön.
Kommuner och landsting.

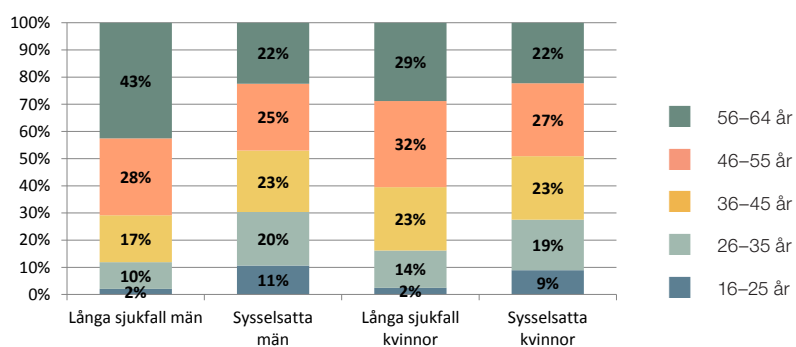
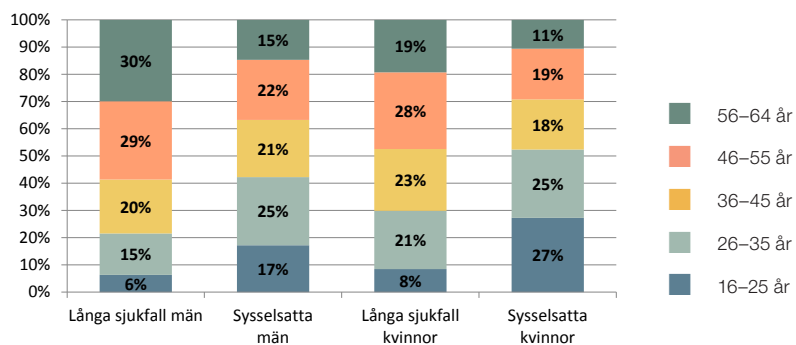

Diagram 15

Fördelning av antalet långa sjukfall och antalet sysselsatta 2015 efter ålder och kön.
Svenskt Näringsliv/LO.

Yrke och kön – Kommuner och landsting

I det här avsnittet presenterar vi statistik för de vanligaste yrkesgrupperna inom Kommuner och landsting.

I **tabell 13** visas antalet sjukfall och relativ frekvens för sjukfall som medfört minst 90 dagars sjukfrånvaro och/eller medfört sjuk- eller aktivitetsersättning uppdelat på män och kvinnor, fördelat på yrkeskategori inom avtalsområdet Kommuner och landsting.

Kvinnor har en högre relativ frekvens i alla yrken och på totalnivå en dubbelt så hög relativ frekvens som män. Det enda yrke som har en relativ frekvens på samma nivå för män och kvinnor är *jord-*

bruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete, som samtidigt är det yrke som har den högsta relativa frekvensen.

Bland kvinnor är de värst drabbade yrkena de stora yrkesgrupperna inom vård, förskola och omsorg. Den största yrkesgruppen bland kvinnorna med både hög relativ frekvens och många sjukfall är *undersköterskor, vårdbiträden och personliga assistenter, m.fl.*

Bland män utmärker sig *fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbete, m.fl., yrkesförare* och *socialt arbete* med höga relativa frekvenser jämfört med andra män inom avtalsområdet.

3115836.1 434116.3
3549931.4

Tabell 13

Antal nya ersatta sjukfall som medfört mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning 2015, och relativ frekvens (antalet fall per 1 000 sysselsatta) fördelat efter yrke, kön, total och sorterat efter relativ frekvens, Kommuner och landsting.

Yrkesgrupp	Antal sjukfall	Relativ frekvens	Antal sjukfall, kvinnor	Relativ frekvens, kvinnor	Antal sjukfall, män	Relativ frekvens, män
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	236	43,2	74	47,0	162	41,6
Städare och fönsterputsare	776	40,5	733	43,3	43	19,3
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	12 010	40,5	11 218	43,8	792	19,6
Socialt arbete	1 410	38,2	1 296	41,4	114	20,6
Kontors- och kundserviceyrken	1 946	37,2	1 851	39,4	95	18,1
Förskollärare och fritidspedagoger	2 856	37,1	2 741	38,7	115	18,2
Tandvårdsarbete	435	36,2	412	38,4	23	17,8
Restaurang- och storköksarbete	1 190	35,6	1 109	38,7	81	16,8
Sjuksköterskor och barnmorskor	3 066	32,6	2 857	34,3	209	19,7
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	951	32,4	856	36,4	95	16,3
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	727	32,1	206	55,9	521	27,5
Byggnadsträarbetare'	33	32,0	-	-	-	-
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	2 715	31,4	2 539	36,0	176	11,0
Yrkesförare	137	30,7	41	48,3	96	26,6
Chefsyrken	756	20,6	608	25,4	148	11,6
Lärare och skolledare	2 770	20,3	2 255	23,0	515	13,5
Brandpersonal*	97	19,8	-	-	-	-
Metallarbete*	57	19,8	-	-	-	-
Ingenjörer och tekniker	166	18,5	64	23,9	102	16,2
Väktare, ordningsvakter	53	17,0	37	20,4	16	12,3
Elektriskt arbete'	26	16,0	-	-	-	-
Läkare	430	14,6	326	21,3	104	7,4
Betong-, bygg- och anläggningsarbete'	65	12,9	-	-	-	-
Godshanterings- och lagerarbete, m.m.	53	12,0	24	22,5	29	8,6
Övriga yrkesgrupper	2 538	-	1 911	-	905	-
Samtliga yrkesgrupper	35 499	31,4	31 158	36,1	4 341	16,3

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp.

*Redovisas ej könsuppsdelat på grund av att antalet sjukfall för ett av könen är för lågt.

I **diagram 16** och **diagram 17** visas andelen sjukfall av totalen fördelat på yrkeskategorier för kvinnor respektive män inom avtalsområdet Kommuner och landsting.

Diagram 16 visar att yrkesgrupperna undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m. fl., sjuksköterskor och barnmorskor, förskollärare och fritidspedagoger och barnskötare, fritidsledare, m. fl. står för 62 procent av de långa sjukfallen inom avtalsområdet. Inkluderar man även lärare och skolledare och yrken inom socialt arbete så utgör dessa grupper 75 procent av kvinnornas långa sjukfall inom avtalsområdet.

I **diagram 17**, med motsvarande fördelning för yrkesgrupper för män, är bilden inte lika tydlig. De yrkesgrupper som representerar den största andelen av männens långa sjukfall är undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m. fl., lärare och skolledare och fastighets-skötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m. fl. Dessa tre yrkeskategorier står för 41 procent av männens långa sjukfall. Övriga yrkeskategorier bland männen har inte lika stor representation av andelen sjukfall.

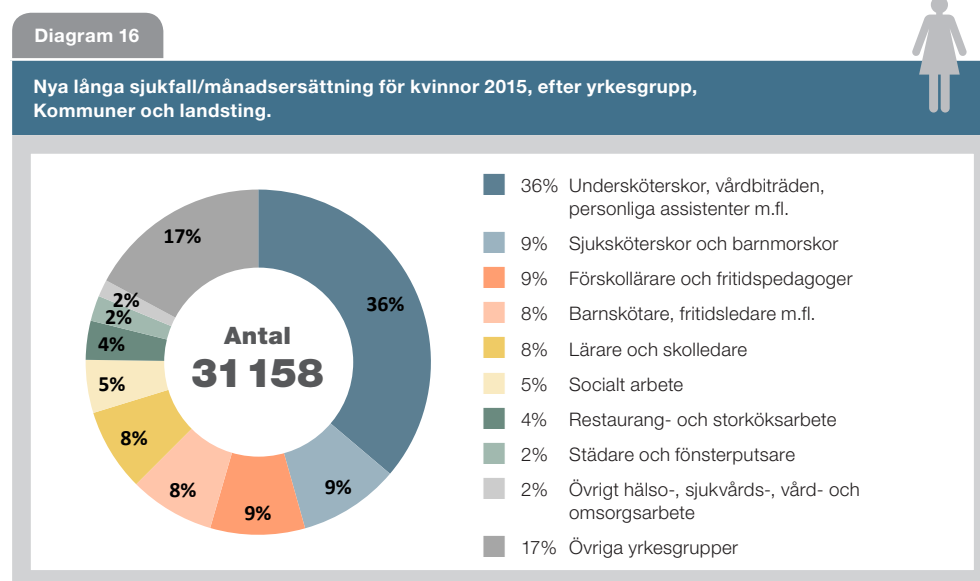

Diagram 17

Nya långa sjukfall/månadsersättning för män 2015, efter yrkesgrupp, Kommuner och landsting.

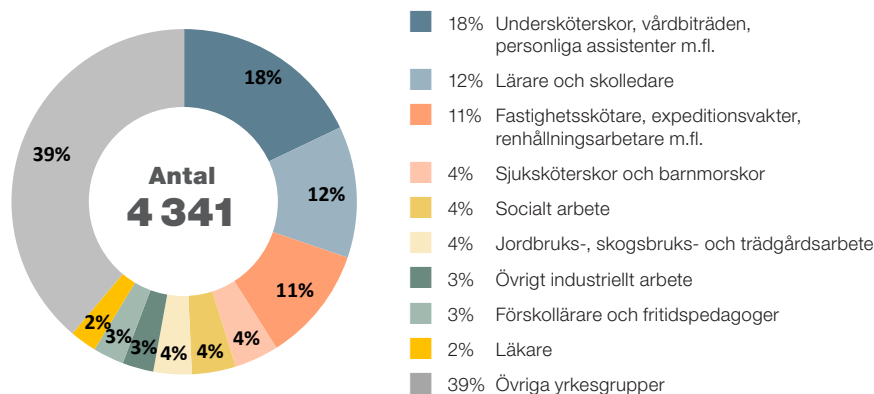

Diagram 18 och diagram 19 visar den åldersstandardiserade frekvensen för olika yrkeskategorier inom avtalsområdet Kommuner och landsting för kvinnor och män.

Den relativa frekvensen att bli långvarigt sjukfrånvarande skiljer sig mellan kön och åldersgrupper. Äldre drabbas generellt i högre grad än yngre, och kvinnor i högre grad än män, av att bli långvarigt sjukfrånvarande. Den totala relativa frekvensen för en yrkesgrupp kan vara missvisande om åldersfördelningen är ojämn. En yrkesgrupp med en hög andel yngre anställda har då troligtvis en låg relativ frekvens. För att kompensera för detta görs en så kallad åldersstandardisering. En åldersstandardisering bidrar till att jämförelser av relativ frekvens mellan yrkesgrupper blir mer rättvisande.

Diagram 18 och diagram 19 visar åldersstandardiseringen för kvinnor respektive män. För kvinnodominerade yrkesgrupper inom avtalsområdet får åldersstandardiseringen inga större effekter. Endast ett par av de mindre yrkesgrupperna får markant annorlunda relativa frekvenser med en åldersstandardisering.

För män syns dock lite större effekter av åldersstandardiseringen. Några av de större yrkesgrupperna för männen inom avtalsområdet får lägre relativa frekvenser om man åldersstandardiserar. Exempel på sådana är *jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete, fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl., yrkesförare* och *socialt arbete*.

Diagram 18

Ålderstandardisering
Nya sjukfall för kvinnor 2015 som medfört mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning
efter yrkesgrupp, sorterat efter relativ frekvens, Kommuner och landsting.

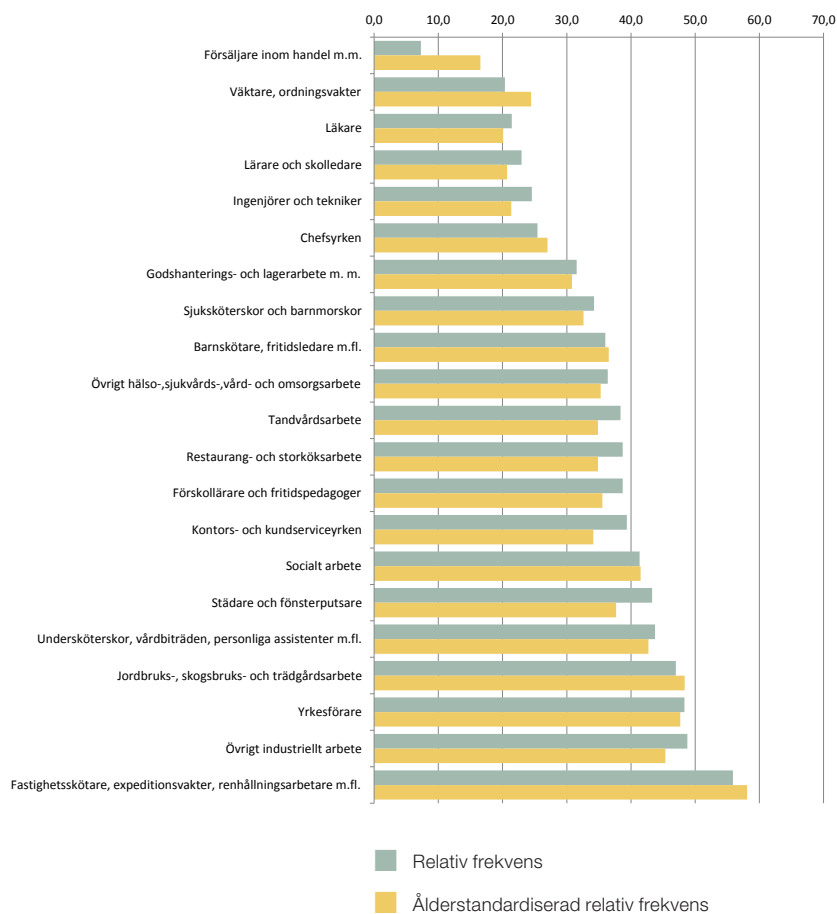

Diagram 19

Ålderstandardisering
Nya sjukfall för män 2015 som medfört mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning efter yrkesgrupp, sorterat efter relativ frekvens, Kommuner och landsting.

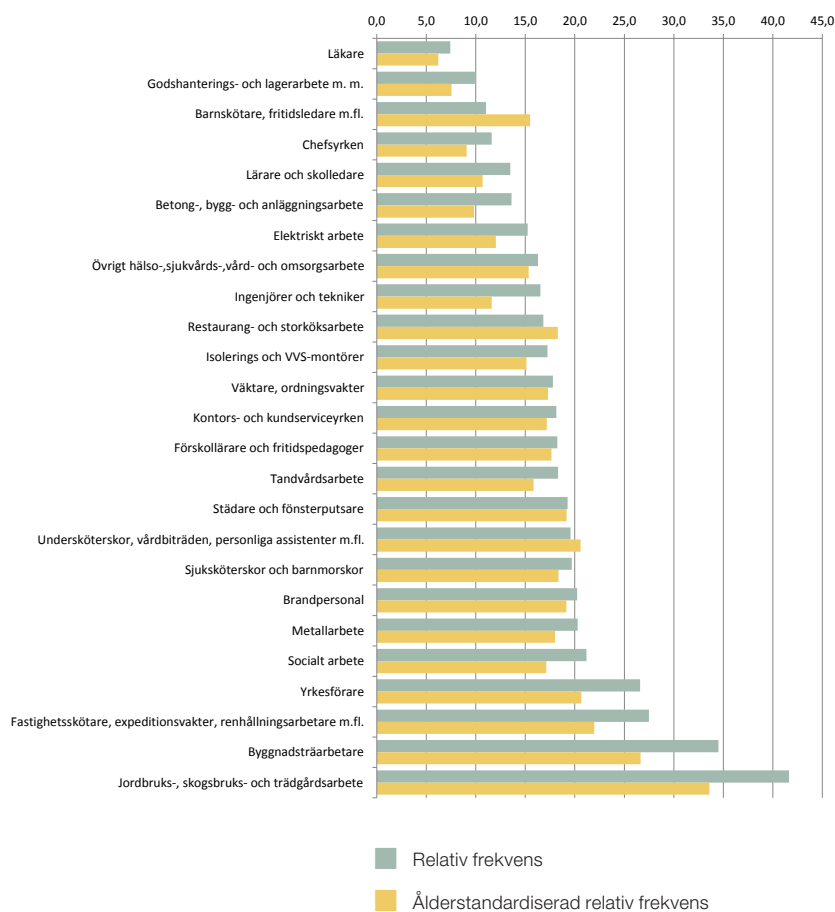

Diagram 20 presenterar den relativa frekvensen för att råka ut för en långvarig sjukfrånvaro på grund av en psykisk diagnos fördelat på yrke och kön. Inom avtalsområdet ser vi att den relativa frekvensen att råka ut för ett sjukfall med psykisk diagnos är, med något undantag, minst dubbelt så hög för kvinnor, oavsett yrkestillhörighet. Tittar vi enbart på yrkestillhörighet ser vi att det skiljer mellan yrkesgrupperna, där *socialt arbete* är det yrke med den högsta relativa frekvensen. Inom avtalsområdet finns många anställda kvinnor i de så kallade kontaktyrkena, som exempelvis *undersköterskor*, *vårdbiträden* och *personliga assistenter*, m.fl., vilka står för en stor del av sjukfallen. Det medför att den genomsnittliga relativa frekvensen för kvinnliga arbetstagare med psykisk diagnos blir väldigt hög eftersom de står för en stor del av sysselsättningen. Det kan vara en orsak till att könsmönstret framträder tydligare än yrkesmönstret.

I **tabell 14** redovisas medianlängd för de sjukfall som varat i mer än 90 dagar eller lett till månadsersättning uppdelat på kön, det år då sjukfrånvaron påbörjades och yrkesgrupp. Medianlängd innebär den sjukfallslängd då hälften av dessa sjukfall avslutats och hälften fortfarande pågår. Sjukfall som har lett till månadsersättning har vid denna medianberäkning räknats som att de blev 360 dagar långa, samma längd som

den maximala sjukfrånvaro som AFA Försäkring utbetalar dag ersättning för. I praktiken pågår de allra flesta månadsersättningsärenden betydligt längre än 360 dagar men för medianberäkningen saknar detta betydelse, då mer än hälften av sjukfallen för samtliga yrkesgrupper avslutas innan dag 360.

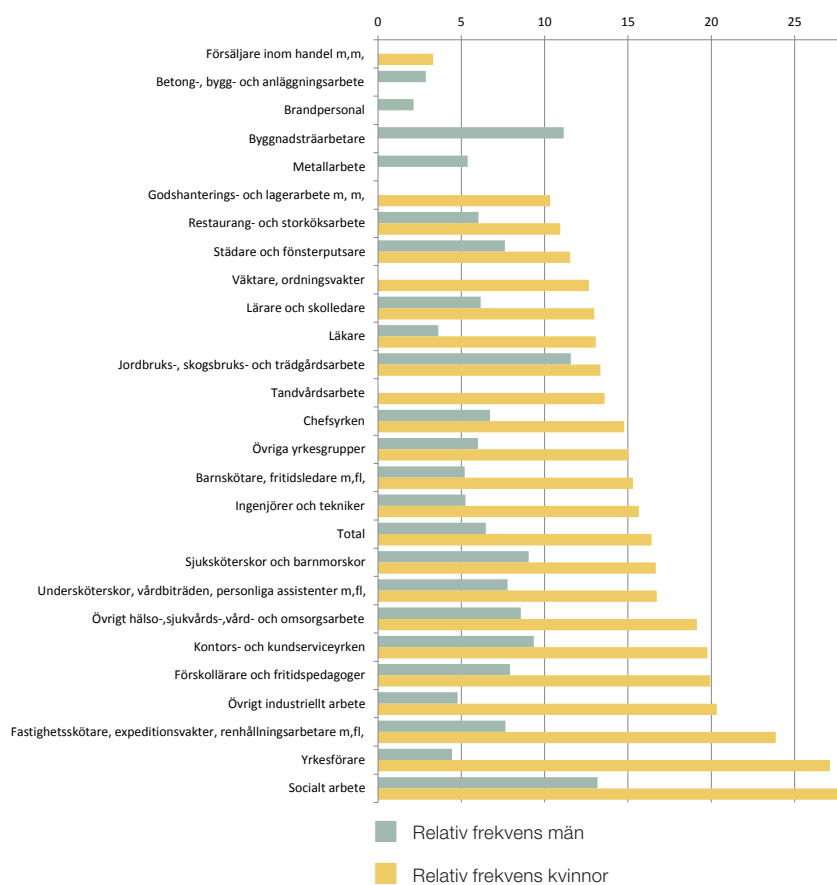
När man läser tabellerna bör man ha i åtanke att de redovisade medianlängderna inte avser samtliga sjukfall inom de olika yrkesgrupperna utan endast de sjukfall som varat i mer än 90 dagar. De flesta sjukfall avslutas redan innan de blivit så långa. Anledningen till att de redovisade medianlängderna inte inkluderar sjukfall kortare än 91 dagar är att AGS-KL i normalfallet börjar utbetalas från dag 91 vid sjukfrånvaro. Tabellerna är sorterade efter medianlängd 2015, med de yrkesgrupper som har högst medianlängd överst i tabellerna.

På totalen har kvinnor högre medianvärde än män, med en mediansjukfrånvaroslängd på 295 dagar för kvinnor mot 279 för männen. De högsta medianvärdena har kvinnor anställda som *läkare* med en mediansjukfrånvaroslängd 340 dagar tätt följt av kvinnor inom *socialt arbete* med 336 dagar. Det högsta medianvärdet har dock manliga anställda inom övrigt *hälso-, sjuvård- och omsorgsarbete*, med ett medianvärde på 351 dagar.

Diagram 20

Antal långa sjukfall med psykiska diagnoser per 1 000 sysselsatta efter yrkesgrupp och kön, Kommuner och landsting.

Tabell 14

Medianlängden för sjukfall som varat i minst 90 dagar eller lett till månadsersättning 2015, efter yrke och kön, sorterat efter antal dagar, Kommuner och landsting.

Yrkesgrupp	Antal sjukfall	Median	Antal sjukfall, kvinnor	Median, kvinnor	Antal sjukfall, män	Median, män
Läkare	430	337	326	340	104	320
Socialt arbete	1 410	334	1 296	336	114	318
Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete	951	320	856	318	95	351
Kontors- och kundserviceyrken	1 946	319	1 851	321	95	298
Godshanterings- och lagerarbete, m.m.	53	304	24	197	29	354
Ingenjörer och tekniker	166	301	64	309	102	299
Förskollärare och fritidspedagoger	2 856	299	2 741	300	115	283
Sjuksköterskor och barnmorskor	3 066	299	2 857	300	209	269
Lärare och skolledare	2 770	293	2 255	291	515	298
Barnskötare, fritidsledare, m.fl.	2 715	288	2 539	290	176	260
Undersköterskor, vårdbiträden, personliga assistenter, m.fl.	12 010	288	11 218	287	792	295
Chefsyrken	756	283	608	291	148	251
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	727	277	206	279	521	274
Restaurang- och storköksarbete	1 190	274	1 109	275	81	272
Städare och fönsterputsare	776	272	733	271	43	293
Väktare, ordningsvakter	53	270	37	270	16	250
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	236	268	74	271	162	268
Byggnadsträarbetare*	33	265	-	-	-	-
Tandvårdsarbete	435	248	412	248	23	258
Metallarbete*	57	245	-	-	-	-
Yrkesförare	137	242	41	289	96	227
Elektriskt arbete*	26	230	-	-	-	-
Betong-, bygg- och anläggningsarbete*	65	210	-	-	-	-
Brandpersonal*	97	179	-	-	-	-
Övriga yrkesgrupper	2 538	-	1 911	-	905	-
Samtliga yrkesgrupper	35 499	294	31 158	295	4 341	279

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp.

*Redovisas ej könsuppdelat på grund av att antalet sjukfall för ett av könen är för lågt.

Yrke och kön – arbetare i privat sektor, Svenskt Näringsliv/LO

I det här avsnittet presenterar vi statistik för de vanligaste yrkesgrupperna inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO.

1290132.4 1835820.2
3125923.9

Tabell 15

Antal nya ersatta sjukfall som medfört mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning 2015.
Antal fall per 1 000 sysselsatta, fördelat efter yrke, kön, och total, sorterat efter relativ frekvens, Svenskt Näringsliv/LO .

Yrkesgrupp	Antal sjukfall	Relativ frekvens	Antal sjukfall, kvinnor	Relativ frekvens, kvinnor	Antal sjukfall, män	Relativ frekvens, män
Övrigt industriellt arbete	4 508	50,6	1 605	72,1	2 903	43,4
Städare och fönsterputsare	2 448	40,6	1 850	46,1	598	29,6
Textil-, skinn och läderindustriarbete	239	35,7	168	46,3	71	23,2
Livsmedelsarbete	716	31,0	358	46,1	358	23,4
Byggnadsmålare	367	28,2	46	48,9	321	26,6
Yrkesförare	2 617	28,0	443	57,3	2 174	25,3
Godshanterings- och lagerarbete, m.m.	2 715	27,3	909	47,3	1 806	22,5
Brevbärare och tidningsdistributörer, m.fl.	181	25,6	79	46,0	102	19,0
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	1 870	23,7	56	28,2	1 814	23,6
Träindustriarbete	440	22,9	98	38,4	342	20,5
Personliga assistenter	1 071	22,5	917	26,8	154	11,4
Byggnadsträarbetare	1 076	22,1	45	67,5	1 031	21,5
Restaurang- och storköksarbete	1 200	11,2	842	14,5	358	7,3
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	1 198	20,1	288	20,0	910	20,2
Metallarbete	2 738	17,2	402	28,2	2 336	16,1
Isolerings och VVS-montörer*	420	16,9	-	-	-	-
Försäljare inom handel, m.m.	3 803	16,4	3 124	21,6	679	7,8
Väktare, ordningsvakter	309	16,3	144	23,9	165	12,8
Gruv- och bergarbete, stenhuggare*	92	16,1	-	-	-	-
Pappers- och pappersmassarbetare	187	15,3	48	23,0	139	13,7
Grafiskt arbete	118	14,1	33	17,1	85	13,2
Elektriskt arbete	621	12,8	42	34,1	579	12,2
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	404	11,4	153	17,1	251	9,5
Övriga yrkesgrupper	1 921	-	1 251	-	1 182	-
Samtliga yrkesgrupper	31 259	23,9	12 901	32,4	18 358	20,2

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp.

*Redovisas ej könsuppdelat på grund av att antalet sjukfall för ett av könen är för lågt.

I **diagram 21** och **diagram 22** visas andelen sjukfall av totalen fördelat på yrkeskategorier för kvinnor respektive män inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO.

Diagram 21 visar att yrkesgrupperna försäljare inom detaljhandeln, städare och fönsterputsare, övrigt industriellt arbete och personliga assistenter står för 59 procent av de långa sjukfallen inom avtalsområdet. Inkluderar man även restaurang och storköksarbete, metallarbete och godshantering- och lagerarbete så kommer man upp i 78 procent av kvinnornas långa sjukfall inom avtalsområdet.

I **diagram 22**, med motsvarande fördelning för yrkesgrupper för män, är bilden inte lika tydlig. De yrkesgrupper som representerar den största andelen av männens långa sjukfall är *metallarbete, övrigt industriellt arbete, yrkesförare, betong-, bygg- och anläggningsarbete*. Dessa fyra yrkeskategorier står för 52 procent av männens långa sjukfall. Övriga yrkeskategorier bland männen har inte lika stor andel sjukfall.

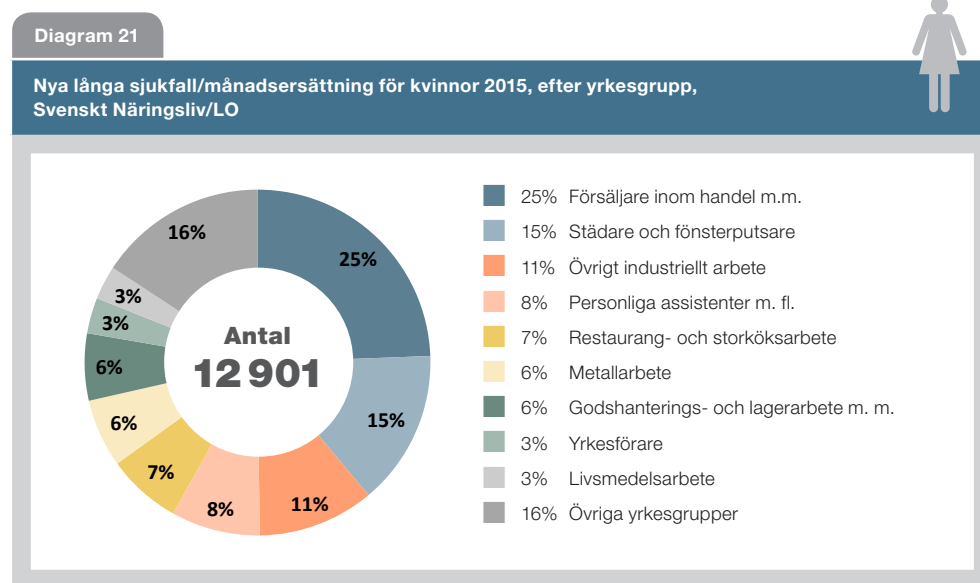

Diagram 22

Nya långa sjukfall/månadsersättning för män 2015, efter yrkesgrupp,
Svenskt Näringsliv/LO,

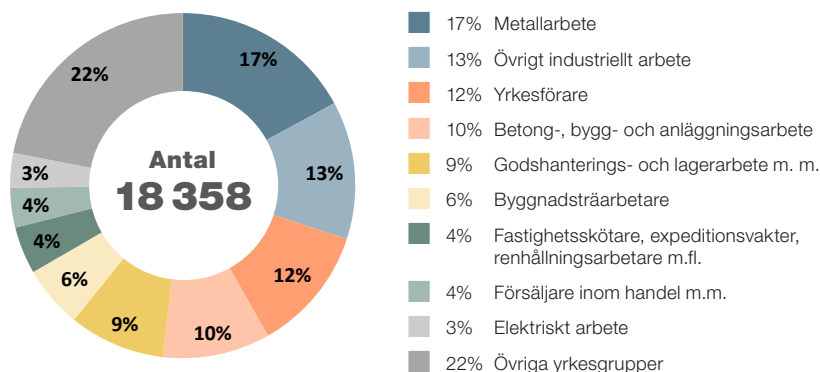

Diagram 23 och **diagram 24** visar den åldersstandardiserade frekvensen för olika yrkeskategorier inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO för kvinnor och män.

Den relativa frekvensen för långvarig sjukfrånvaro skiljer sig mellan kön och åldersgrupper. Äldre drabbas generellt i högre grad än yngre, och kvinnor i högre grad än män, av att bli långvarigt sjukfrånvarande. Den totala relativa frekvensen för en yrkesgrupp kan vara missvisande om åldersfördelningen är ojämn. En yrkesgrupp med en hög andel yngre anställda har då troligtvis en låg relativ frekvens. För att kompensera för detta görs en så kallad åldersstandardisering. En åldersstandardisering bidrar till att jämförelser av relativ frekvens mellan yrkesgrupper blir mer rättvisande.

I **diagram 23** visas åldersstandardiseringen för kvinnor. För yrkesgrupper där många kvinnor arbetar ser vi att ett par yrkesgrupper får en annorlunda bild med en åldersstandardisering. Det är främst kvinnor inom *restaurang och storköksarbete* och kvinnliga *byggnadsmålare* som får högre relativa frekvenser för långa sjukfall.

I **diagram 24** visas motsvarande för män. För yrkesgrupper där många män arbetar syns också effekter av åldersstandardiseringen. Även för männen ser vi den största effekten för *restaurang- och storköksarbete*, men även yrken som *städare* och *väktare* får högre relativa frekvenser med en åldersstandardisering. En omvänd effekt ser vi hos *yrkesförare*.

Diagram 23

Ålderstandardisering
Nya sjukfall för kvinnor 2015 som medfört mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning efter yrkesgrupp, sorterat efter relativ frekvens, Svenskt Näringsliv/LO.

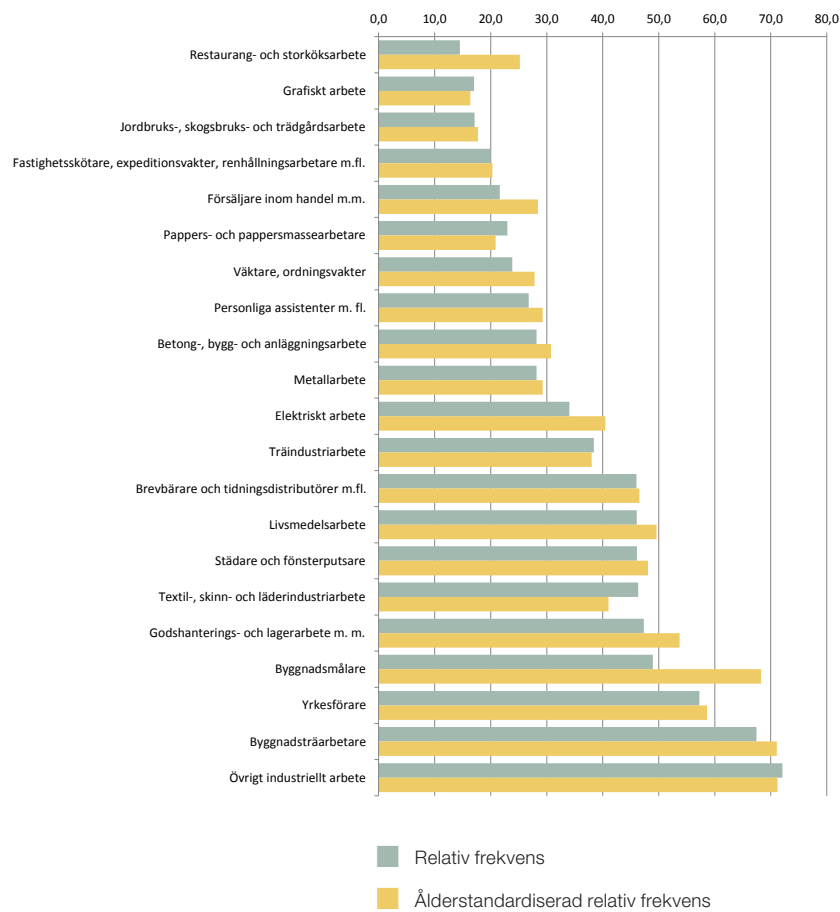

Diagram 24

Ålderstandardisering
 Nya sjukfall för män 2015 som medfört mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller
 månadsersättning efter yrkesgrupp, sorterat efter relativ frekvens, Svenskt Näringsliv/LO

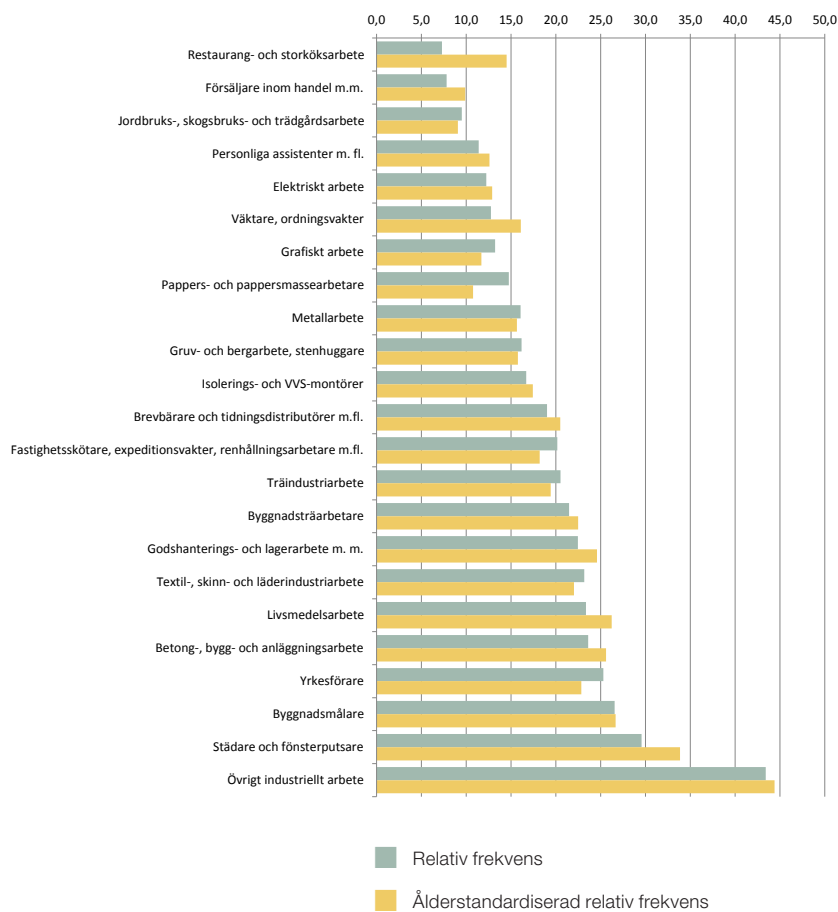

Diagram 25

Antal långa sjukfall med psykiska diagnoser per 1 000 sysselsatta efter yrkesgrupp och kön, Svenskt Näringsliv/LO.

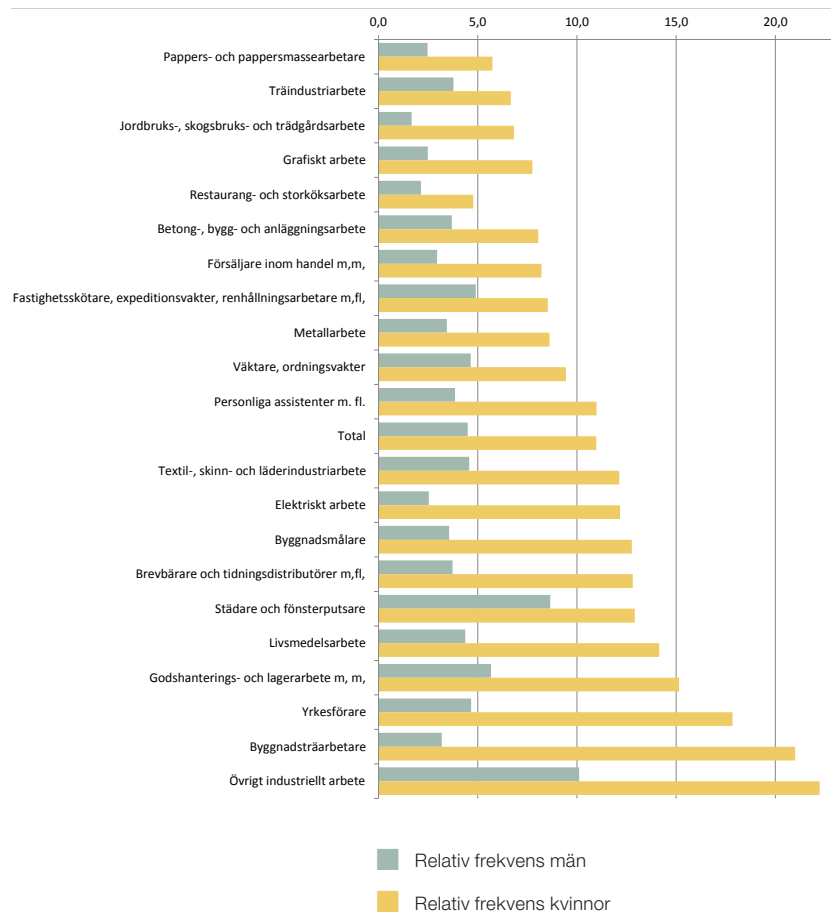

Diagram 25 presenterar den relativa frekvensen för att råka ut för långvarig sjukfrånvaro på grund av en psykisk diagnos, fördelat på yrke och kön inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO. Inom avtalsområdet ser vi att den relativa frekvensen att råka ut för ett sjukfall med psykisk diagnos är, med något undantag, minst dubbelt så hög för kvinnor, oavsett yrkestillhörighet. Tittar vi enbart på yrkestillhörighet ser vi att det skiljer mellan yrkesgrupperna, där *övrigt industriellt arbete* är det yrke med den högsta relativa frekvensen för både kvinnor och män. Inom avtalsområdet är könsmönstret tydligare än yrkesmönstret.

I **tabell 16** redovisas medianlängd för de sjukfall som varat i mer än 90 dagar eller lett till månadsersättning, uppdelat på kön, det år då sjukfrånvaron påbörjades och yrkesgrupp. Medianlängd innebär den sjukfallslängd då hälften av dessa sjukfall avslutats och hälften fortfarande pågår. Sjukfall som har lett till månadsersättning har vid denna medianberäkning räknats som att de blev 360 dagar långa, samma längd som den maximala sjukfrånvarotid som AFA Försäkring utbetalar dagsersättning för. I praktiken pågår de allra flesta månadsersättnings-

ärenden betydligt längre än 360 dagar, men för medianberäkningen saknar detta betydelse då mer hälften av sjukfallen för samtliga yrkesgrupper avslutas innan dag 360.

När man läser tabellerna bör man ha i åtanke att de redovisade medianlängderna inte avser samtliga sjukfall inom de olika yrkesgrupperna utan endast de sjukfall som varat i mer än 90 dagar. De flesta sjukfall avslutas redan innan de blivit så långa. Tabellerna är sorterade efter medianlängd 2015, med de yrkesgrupper som har högst medianlängd överst i tabellerna.

På totalen har kvinnor högre medianvärde än män, med en mediansjukfallslängd på 236 dagar för kvinnor mot 210 för män. Spridning i mediansjukfallslängd mellan olika yrkesgrupper är dock relativt stor.

De högsta mediansjukfallslängderna finns hos yrkesgruppen *textil, skinn- och läderindustriarbete*. Yrkesgruppen har relativt stor andel sjukfall med psykiska diagnoser, som ofta leder till längre sjukfall.

Tabell 16

Medianlängden för sjukfall som varat i minst 90 dagar eller lett till månadsersättning 2015, efter yrke och kön, sorterat efter antal dagar, Svenskt Näringsliv/LO.

Yrkesgrupp	Antal sjukfall	Median	Antal sjukfall, kvinnor	Median, kvinnor	Antal sjukfall, män	Median, män
Textil-, skinn- och läderindustriarbete	239	251	168	252	71	245
Städare och fönsterputsare	2 448	250	1 850	250	598	254
Personliga assistenter	1 071	249	917	253	154	223
Fastighetsskötare, expeditionsvakter, renhållningsarbetare, m.fl.	1 198	248	288	286	910	241
Restaurang- och storköksarbete	1 200	246	842	257	358	231
Försäljare inom handel, m.m.	3 803	236	3 124	237	679	233
Väktare, ordningsvakter	309	231	144	220	165	240
Övrigt industriellt arbete	4 508	229	1 605	240	2 903	223
Pappers- och pappersmassearbetare	187	214	48	233	139	201
Yrkesförare	2 617	212	443	218	2 174	211
Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete	404	212	153	232	251	201
Metallarbete	2 738	211	402	207	2 336	212
Livsmedelsarbete	716	210	358	212	358	208
Godshanterings- och lagerarbete, m.m.	2 715	209	909	211	1 806	207
Träindustriarbete	440	208	98	206	342	209
Byggnadsmålare	367	205	46	179	321	207
Isolerings- och VVS-montörer*	420	203	-	-	-	-
Grafiskt arbete	118	199	33	181	85	210
Brevbärare och tidningsdistributörer, m.fl.	181	196	79	188	102	198
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	1 870	195	56	180	1 814	195
Byggnadsträarbetare	1 076	194	45	217	1 031	193
Elektriskt arbete	621	183	42	197	579	182
Gruv- och bergarbete, stenhuggare*	92	162	-	-	-	-
Övriga yrkesgrupper	1 921	-	1 251	-	1 182	-
Samtliga yrkesgrupper	-	221	-	236	-	210

Minst 10 sjukfall per yrkesgrupp.

*Redovisas ej könsuppdelat på grund av att antalet sjukfall för ett av könen är för lågt.

Långvariga sjukfall 2007–2015 efter avtals- område, ålder och kön

I **diagram 26** till **29** redovisas långvariga sjukfall fördelat på kön och ålder över tid, med separata redovisningar per kön och avtalsområde. Generellt, som nämnts i tidigare avsnitt, ökar den relativa frekvensen att drabbas av ett långvarigt sjukfall ju äldre de anställda blir.

Överlag har kvinnor högre relativ frekvens för långvarig sjukfrånvaro än män. Fram till 2009 såg vi sjunkande relativa frekvenser för alla åldersgrupper, båda könen och båda avtalsområdena. Från och med år 2010 har utvecklingen vänt. Glädjande nog så har ökningstakten avmattats betydligt och inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO ser vi inte någon ökning år 2015 på totalnivå.

Diagram 26 redovisar utvecklingen för kvinnor inom avtalsområdet Kommuner och landsting för åren 2007–2015. Vi ser att åldersgruppen 36–45 åringar, som tidigare år legat under snittet för kvinnor i stort, de senaste två åren ligger på relativa frekvenser som för gruppen i stort. Det stora hopp i ökningstakten som gjordes för den yngsta åldersgruppen, 16–25 år, mellan 2013 och 2014 har avmattats under 2015.

Diagram 27 redovisar utvecklingen för män inom avtalsområdet Kommuner och landsting för åren 2007–2015. Vi ser att det endast är den äldsta åldersgruppen, 55–64 år, som uppvisar någon större ökning sedan året innan. Övriga åldersgrupper har en stillastående utveckling eller marginella öknings av den relativa frekvensen.

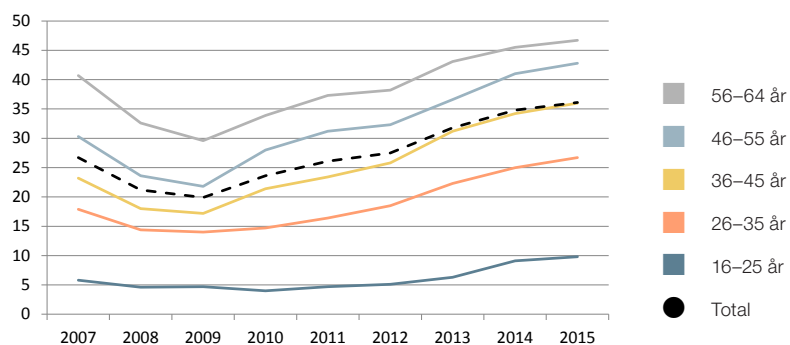
Diagram 28 redovisar utvecklingen för kvinnor inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO för åren 2007–2015. Här ser vi minskande relativa frekvenser under 2014 och 2015 eller i stort sett stillastående utveckling, för alla åldersgrupper. Åldersgruppen 36–45 år ligger dock över snittet för kvinnor. Detta kan dock förklaras av åldersprofilen för kvinnor inom avtalsområdet, där många unga kvinnor jobbar inom handel- och restaurang, men inte stannar kvar i yrket hela yrkeslivet. Dessa står för en relativt stor del av sysselsättningen för kvinnor inom avtalsområdet.

Diagram 29 redovisar utvecklingen för män inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO för åren 2007–2015. Även här ser vi minskande relativa frekvenser under 2014 och 2015 eller i en stort sett stillastående utveckling, för alla åldersgrupper.

Diagram 26

Relativ frekvens (antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta) kvinnor, efter åldersgrupper, Kommuner och landsting.

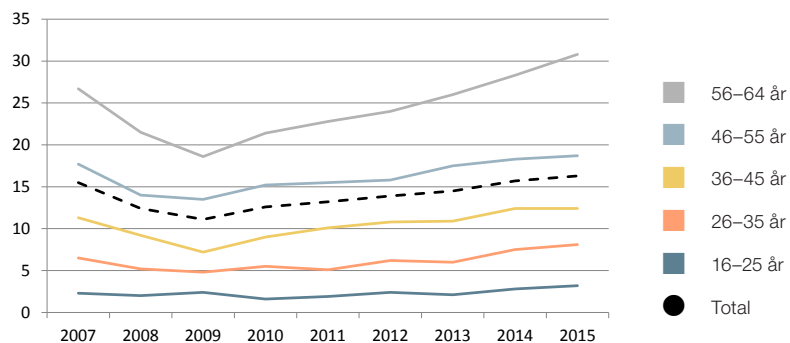

Varje skadeår är avläst 31 december året efter.

Diagram 27

Relativ frekvens (antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta) män, efter åldersgrupper, Kommuner och landsting.

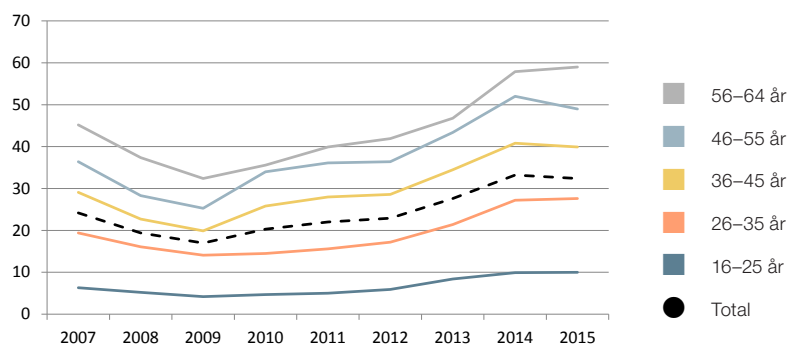

Varje skadeår är avläst 31 december året efter.

Diagram 28

Relativ frekvens (antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta) kvinnor, efter åldersgrupper, Svenskt Näringsliv/LO.

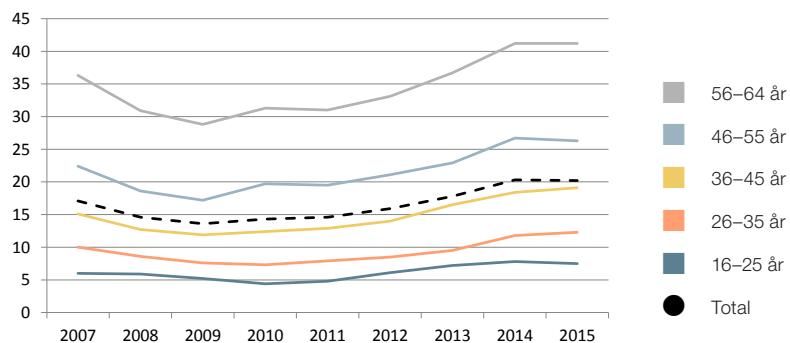

Varje skadeår är avläst 31 december året efter.

Diagram 29

Relativ frekvens (antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta) män, efter åldersgrupper, Svenskt Näringsliv/LO.

Varje skadeår är avläst 31 december året efter.

Antal långa sjukfall efter avtalsområde, ålder och kön

I **diagram 30** och **diagram 31** redovisas antalet långa sjukfall 2014 och 2015 fördelat efter ålder, kön och avtalsområde. Här redovisas även hur stor del av sysselsättningen inom respektive avtalsområde som kvinnor står för.

I **diagram 30** ser vi att inom avtalsområdet Kommuner och landsting så står kvinnorna för en större andel av sjuk-

fallen än sysselsättningsandelen i alla åldersgrupper.

I **diagram 31** ser vi att inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO så står kvinnorna för en större andel av sjukfallen än sysselsättningsandelen i alla åldersgrupper utom den äldsta åldersgruppen.

7630%
SYSSELSATTA KVINNOR

Diagram 30

Nya sjukfall 2014 och 2015 som medfört mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning, fördelat efter ålder och kön, Kommuner och landsting.
Antal långa sjukfall för respektive kön och åldersgrupp visas i staplarna.

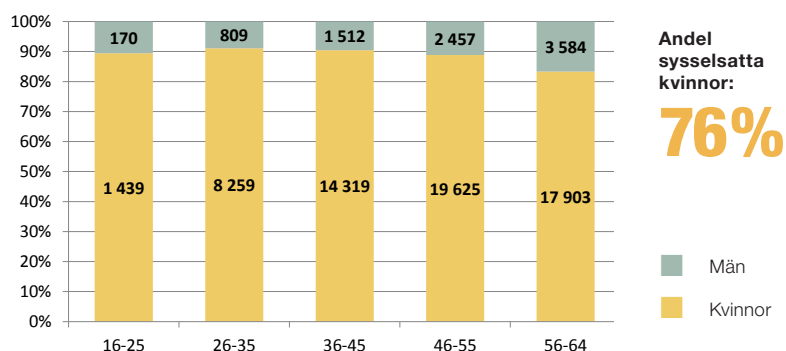
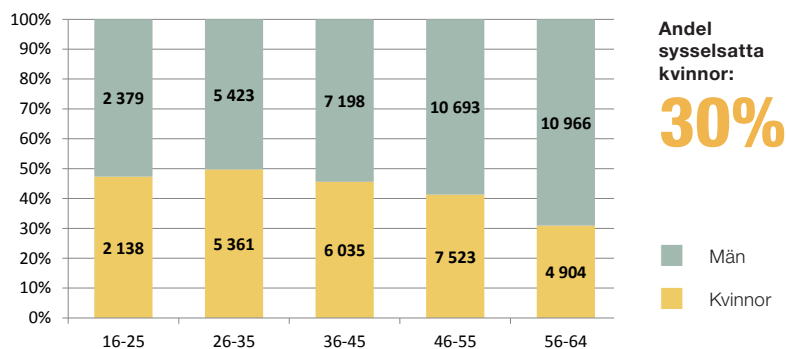

Diagram 31

Nya sjukfall 2014 och 2015 som medfört mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning, fördelat efter ålder och kön, Svenskt Näringsliv/LO.
Antal långa sjukfall för respektive kön och åldersgrupp visas i staplarna.

Psykiska och muskuloskeletala diagnoser över tid

Diagram 32 och **diagram 33** visar den procentuella fördelningen av de två vanligaste diagnoserna, psykiska och muskuloskeletala, vid långa sjukfall för åren 2005–2015. Diagrammen är uppdelade efter kön och avtalsområde.

Diagram 32 visar utvecklingen inom avtalsområdet Kommuner och landsting. Fram till 2009 såg vi fallande relativa frekvenser för långa sjukfall och från 2010 har vi sett ökande relativa frekvenser för långa sjukfall. Andelen psykiska diagnoser har följt denna trend. Det vill säga att när sjukfallen i antal och relativa frekvenser faller minskar andelen psykiska diagnoser och när den relativa

frekvensen ökar så ökar andelen psykiska diagnoser. Inom avtalsområdet är psykiska diagnoser den vanligaste orsaken bakom långvarig sjukfrånvaro.

Diagram 33 visar utvecklingen inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO. Andelen psykiska diagnoser har i stort sett följt samma trend men inte lika tydligt. Andelen psykiska diagnoser för kvinnor är från 2015 lika stor som andelen muskuloskeletala diagnoser. För män har andelen psykiska diagnoser ökat, men är ännu inte i närheten av de muskuloskeletala diagnoserna. Muskuloskeletala diagnoser är den vanligaste diagnosen för avtalsområdet i sin helhet.

Diagram 32

Andel i procent med muskuloskeletala eller psykiska diagnoser av alla sjukfall efter kön, Kommuner och landsting.

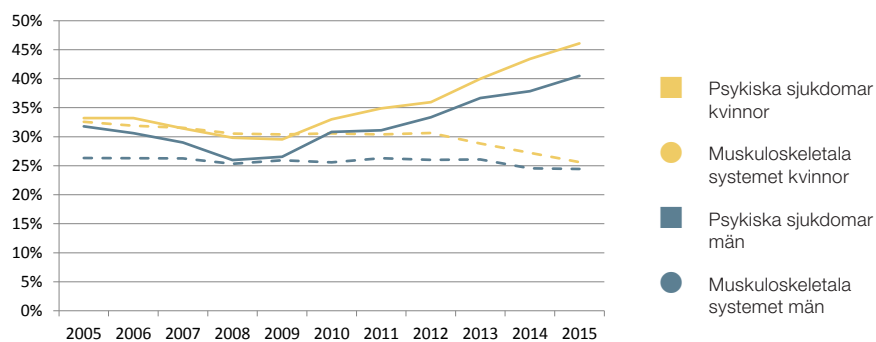
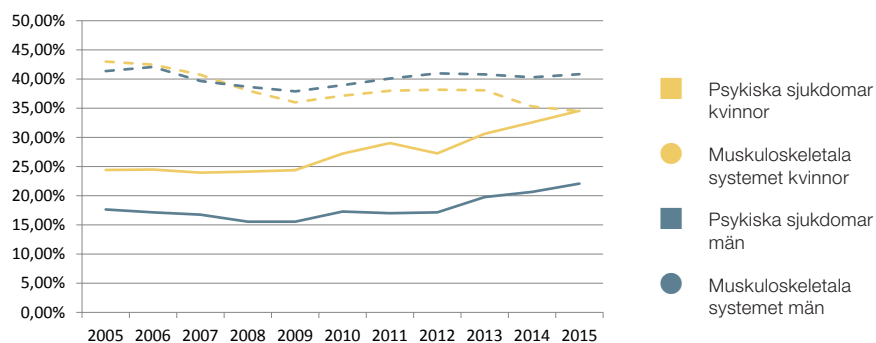
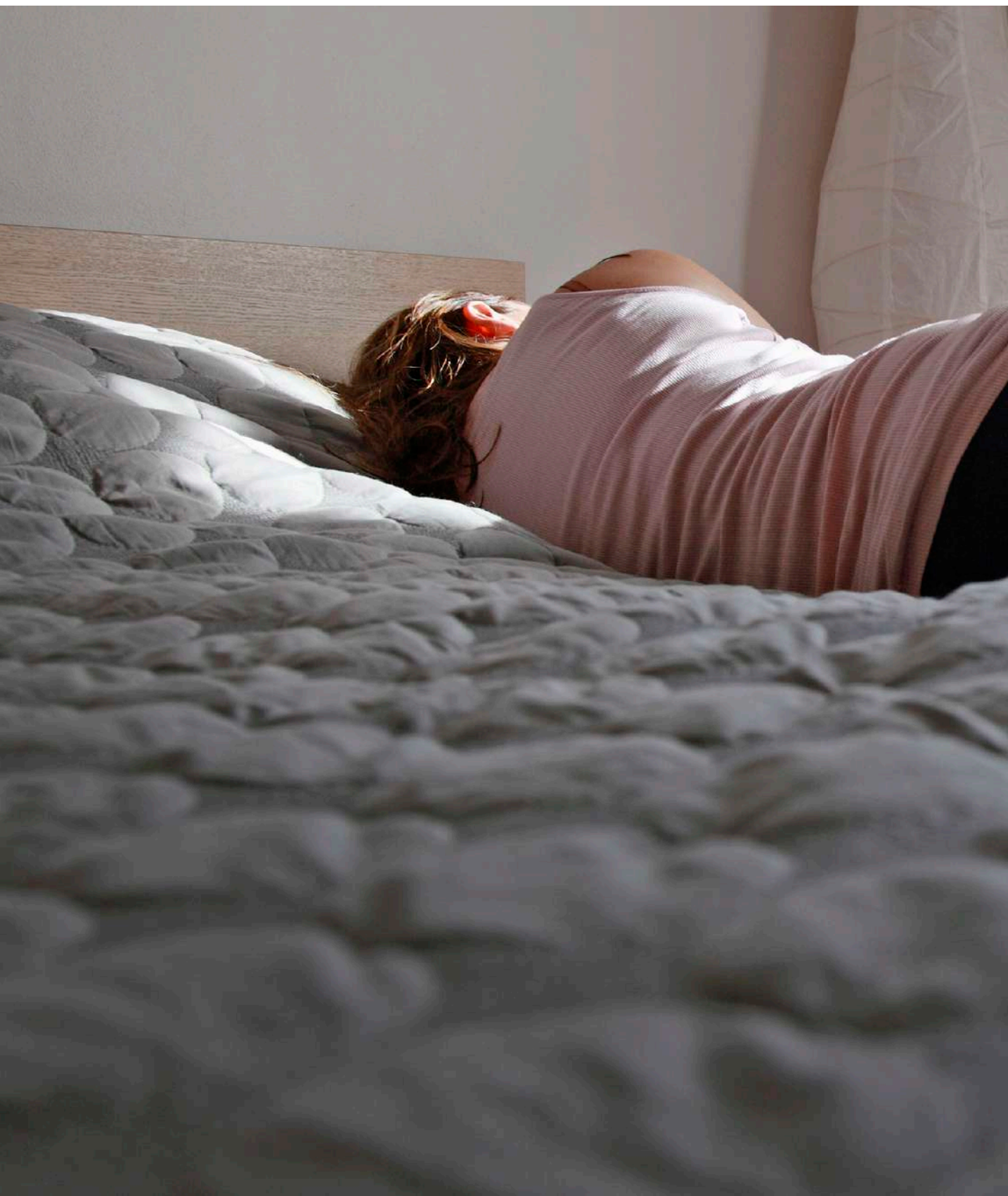

Diagram 33

Andel i procent med muskuloskeletala eller psykiska diagnoser av alla sjukfall efter kön, Svenskt Näringsliv/LO.

Sjukfallens fördelning efter avtalsområde, ålder, kön och diagnos

I **diagram 34 till 37** redovisas sjukfallen efter ålder och diagnosgrupp för åren 2014 och 2015. De fyra diagrammen är uppdelade efter avtalsområde och kön.

Diagram 34 visar de oftast förekommande diagnoserna för kvinnor anställda inom Kommuner och landsting. Upp till 55 år är den dominerande diagnosen *psykiska sjukdomar och syndrom*, därefter ökar andelen *muskuloskeletala sjukdomar* och blir då den vanligaste diagnosen.

För män inom Kommuner och landsting ser vi i princip liknande mönster. **Diagram 35** visar att män upp till 55 år är mest drabbade av *psykiska sjukdomar*. *Muskuloskeletala sjukdomar* är vanligast bland män över 55 år.

Diagram 36 och **diagram 37** visar de vanligaste förekommande diagnoserna fördelade efter ålder och kön för anställda inom Svenskt Näringsliv/LO. Från 46 års ålder är *sjukdomar i muskuloskeletala systemet* den vanligaste diagnosen bland kvinnor som arbetar inom avtalsområdet. Kvinnor under 46 år har *psykiska sjukdomar* som den vanligaste diagnosen.

Bland män inom Svenskt Näringsliv/LO är det diagnosen *sjukdomar i muskuloskeletala systemet* som är dominerande i alla åldersgrupper från 26 års ålder. I åldersgruppen 16–25 år är den vanligaste diagnosgruppen *skador och förgiftningar*.

Diagram 34

Nya sjukfall för kvinnor med mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning 2014 och 2015, efter de vanligaste diagnosgrupperna och åldersgrupp, Kommuner och landsting.

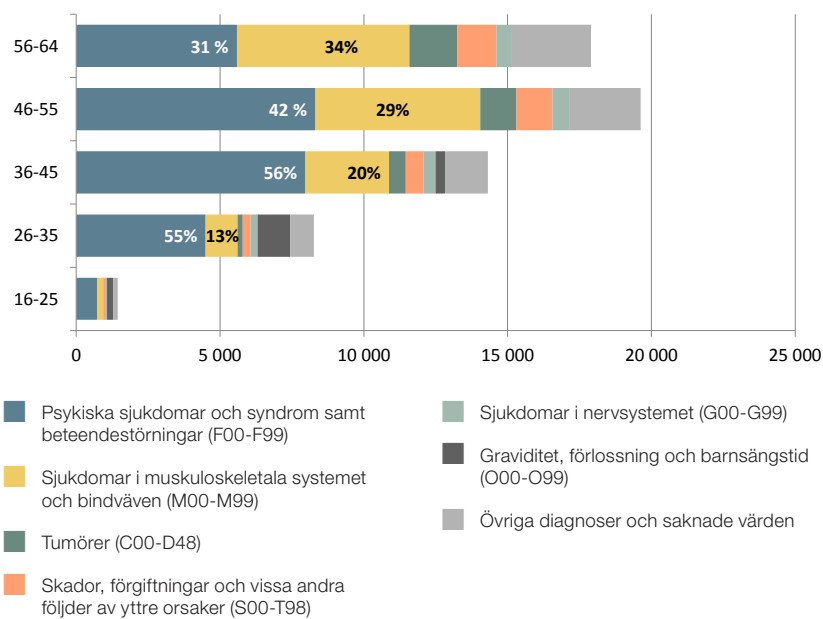

Diagram 35

Nya sjukfall för män med mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning 2014 och 2015, efter de vanligaste diagnosgrupperna och åldersgrupp, Kommuner och landsting.

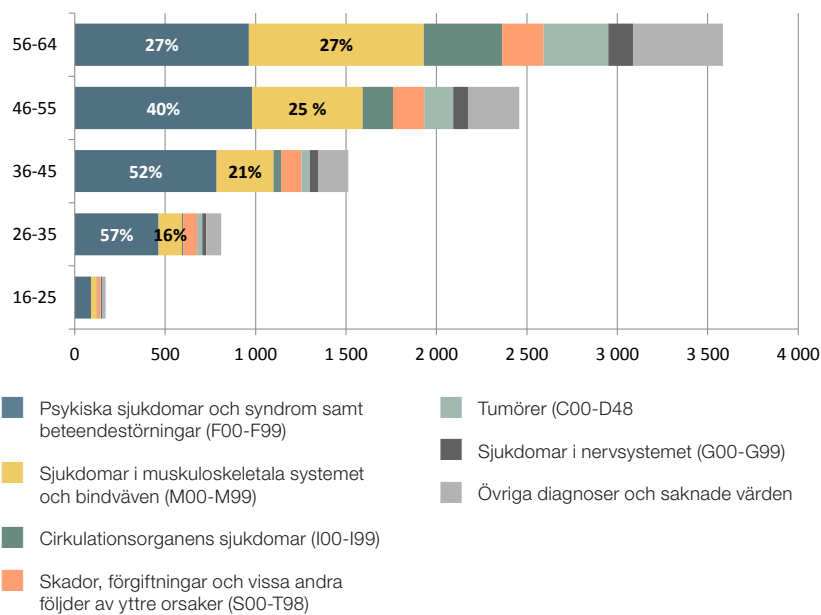

Diagram 36

Nya sjukfall för kvinnor
med mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning 2014 och 2015,
efter de vanligaste diagnosgrupperna och åldersgrupp, Svenskt Näringsliv/LO

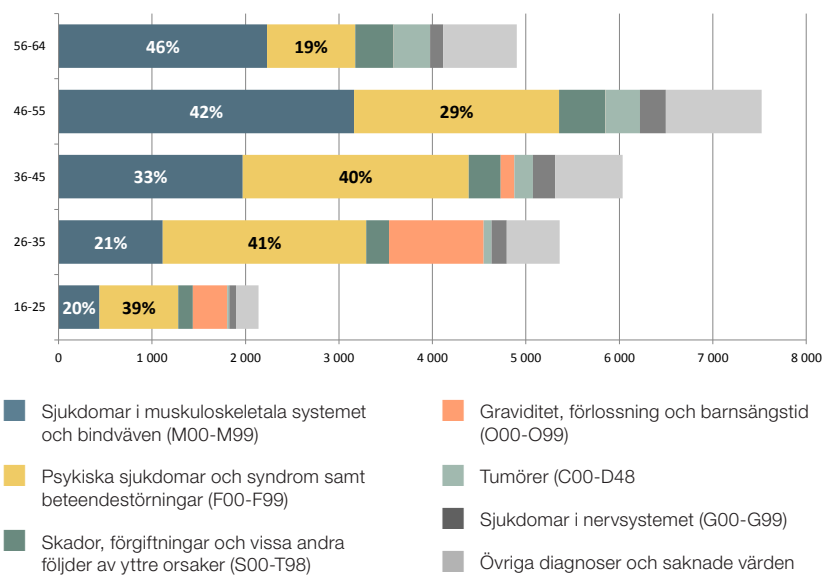
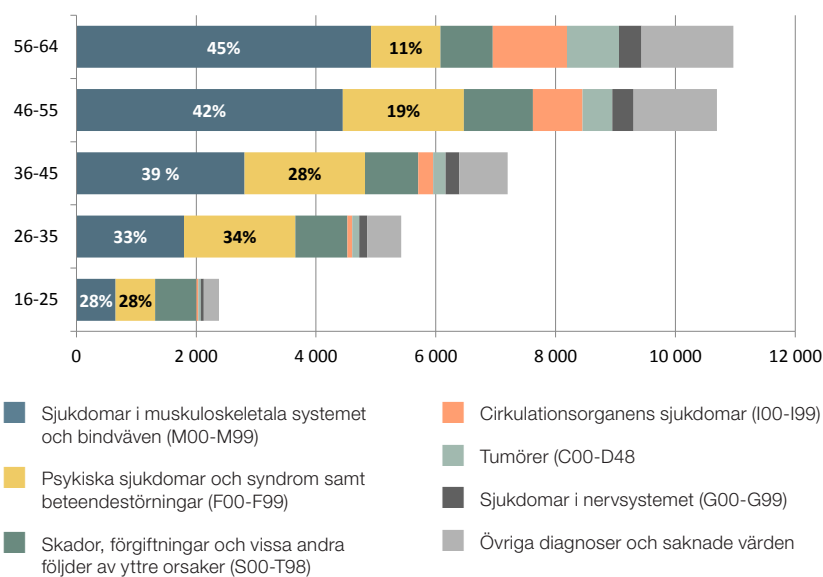

Diagram 37

Nya sjukfall för män
med mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning 2014 och 2015,
efter de vanligaste diagnosgrupperna och åldersgrupp, Svenskt Näringsliv/LO.

Sjukfall som medfört månadshälsättning efter kön och avtalsområde 2014

I **tabell 17** redogörs för den relativa frekvensen för sjukfall som leder till månadshälsättning.

År 2014 är det år som sjukfallet som leder till månadshälsättning börjar och inte det år som månadshälsättningen beviljas. Det gör att det kan finnas en viss eftersläpning i materialet och därför redovisas uppgifter för 2014.

Inom Kommuner och landsting var det 1,3 sjukfall per 1 000 sysselsatta kvinnor och 0,8 per 1 000 sysselsatta män som ledde till månadshälsättning av sjukfallen som påbörjades under 2014. Inom Svenskt näringsliv/LO var motsvarande siffror 1,7 för kvinnor och 1,0 för män. Totalen för båda könen är densamma i båda kollektiven, 1,2.

Tabell 17

Nya sjukfall som har lett till månadshälsättning 2014 per 1 000 sysselsatta efter kön och avtalsområde.

	Kön	Relativ frekvens	Antal sjukfall
Kommuner och landsting	Kvinnor	1,3	1 131
	Män	0,8	215
	Total	1,2	1 346
Svenskt Näringsliv/LO	Kvinnor	1,7	650
	Män	1,0	907
	Total	1,2	1 557

Antal sjukfall per 1 000 sysselsatta efter län och kön

Diagram 38 visar antalet fall av långvarig sjukfrånvaro per 1 000 sysselsatta 2015 fördelat på län och kön. Den regionala spridningen av antalet långvariga sjukfall per 1 000 sysselsatta totalt visas i form av en kartbild (**karta 2**).

Kvinnor har fler långa sjukfall per 1 000 sysselsatta än män i samtliga län. Under 2015 var antalet fall per 1 000 sysselsatta högst i Västernorrlands län både för kvinnor, 42,5, och män, 23,3. Lägst relativ frekvens har Gotlands län för båda könen, kvinnor 29,1 och män 15,8.

Störst skillnad mellan könen har Västernorrlands län och Gävleborgs län, där det skiljer mer än 20 sjukfall per 1 000 sysselsatta. Minst skillnad mellan könen har Uppsala län där differensen är cirka 11 sjukfall per 1 000 sysselsatta

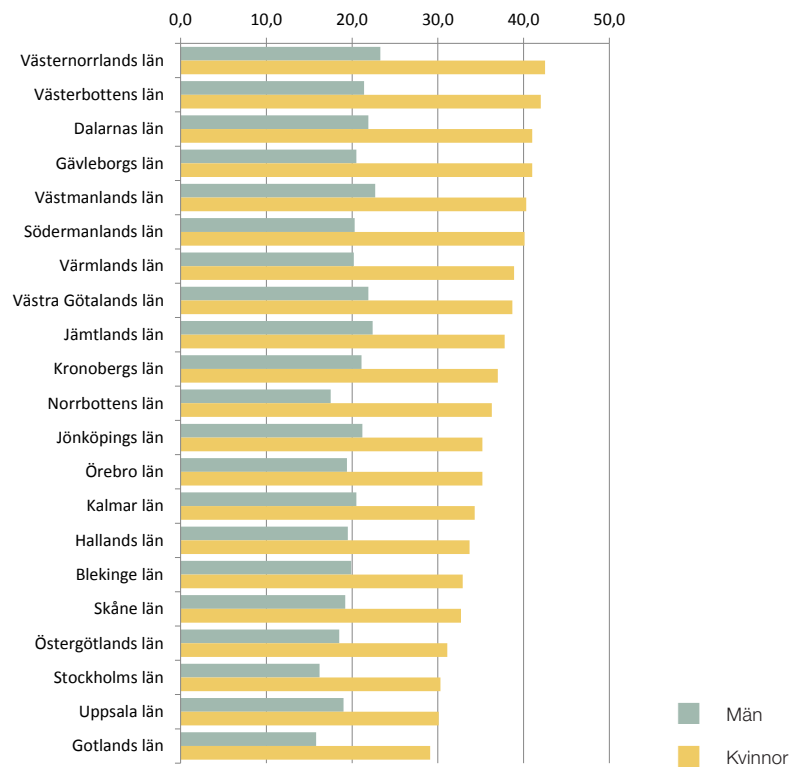
Skillnaden mellan länen kan delvis förklaras av skillnader i näringslivsstrukturen. Den relativa frekvensen är beräknad efter var den sjukskrivna bor och inte utifrån var arbetsplatsen är belägen. Det kan vara en bidragande förklaring till varför Gotland ligger lägst, eftersom många som arbetar under säsong på Gotland är mantalsskrivna på annan ort.

23.3 42.5 PER
1000

Diagram 38

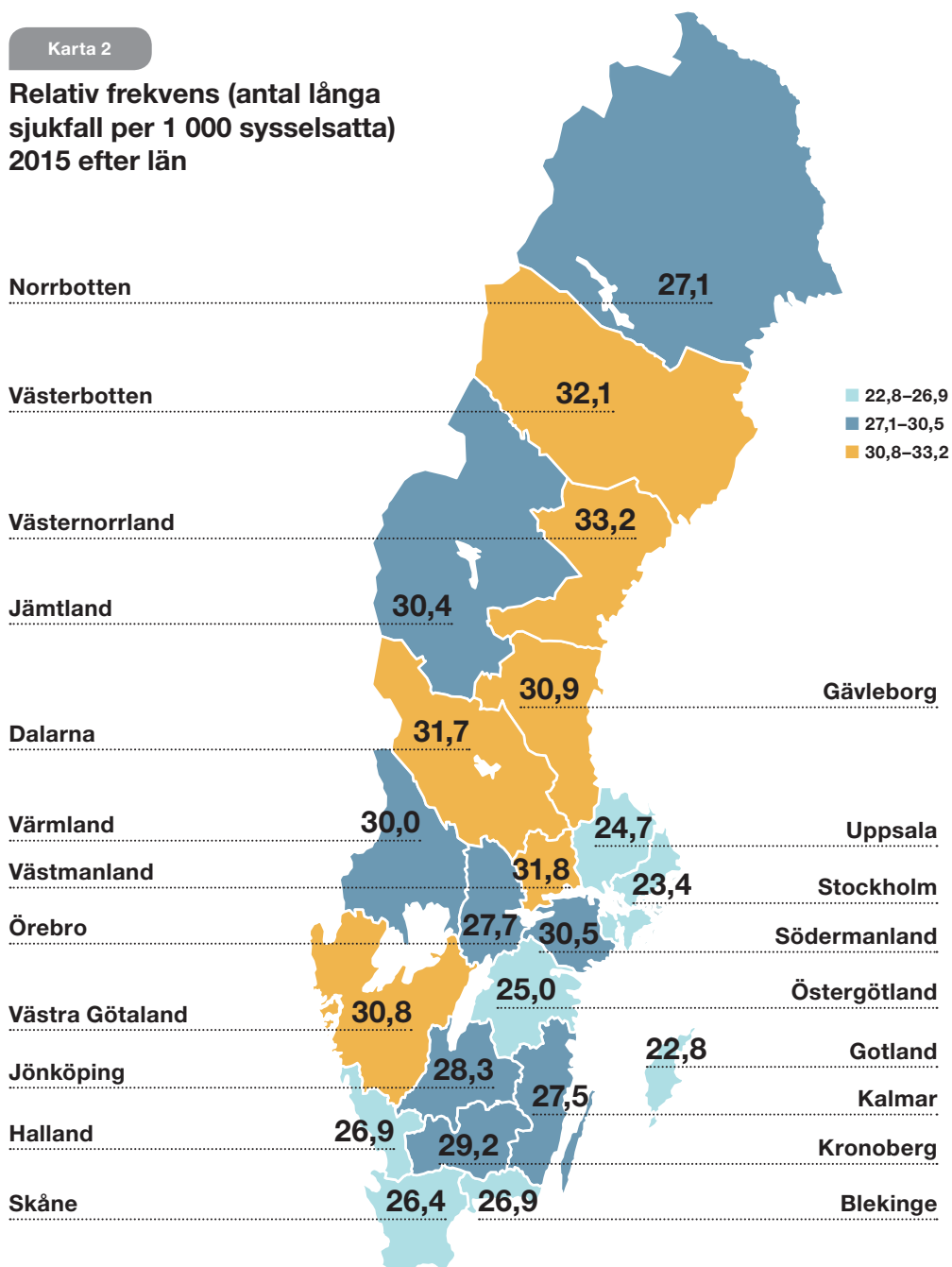

Relativ frekvens (antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta) 2015, efter län och kön.

Karta 2

Relativ frekvens (antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta) 2015 efter län

Uppgifter i vårt skaderegister – metod och urval

Händelseförlopp – hur gick arbetsolyckan till?

För varje arbetsolycksfall registreras information om hur olyckan gick till och hur skadan uppstod. Vid anmälan får den skadade svara på tre frågor:

1. Vad sysslade du med när olyckan inträffade?
2. Vad orsakade olyckan?
3. Vad gjorde du dig illa på (hur uppstod skadan)?

Den skadade får möjlighet att med egna ord svara på frågorna i fritext. En fritextbeskrivning av händelseförloppet ger goda möjligheter att specificera detaljer som är viktiga för att veta vilka praktiska skadeförebyggande åtgärder man kan ta till för att olycksfall ska kunna undvikas i framtiden.

Sedan 2005 registreras svaren som löpande fritext. I rapporten har händelseförloppen klassificerats direkt med ledning av de fritextbaserade svaren.

Beräkning av relativ frekvens

För att identifiera de yrkesgrupper i arbetslivet som oftare råkar ut för arbets-skada och/eller långvarig sjukfrånvaro än andra har vi beräknat hur många fall som inträffar per 1 000 sysselsatta

(i åldrarna 16–64 år) och år. Uppgift om antal sysselsatta fördelat på kön, åldersgrupp, näringsgren, yrkeskod och sektor kommer från Statistiska centralbyråns, SCB:s, yrkesregister.¹

Ålderstandardisering av relativ frekvens

Förekomsten av sjukdomar påverkas av ålder och kön. Även den relativa frekvensen för att drabbas av olika typer av arbetsolyckor kan påverkas av ålder och kön. Den som vill jämföra sjukdomsfrekvensen mellan yrkesgrupper behöver ta hänsyn till eventuella skillnader i ålder och kön mellan grupperna. I rapporten har vi beräknat en ålderstandardisering för olika yrkesgrupper och kön att drabbas av långvarig sjukfrånvaro.

Vi har också beräknat relativa frekvensen att drabbas av olika typer av arbetsolycksfall i förhållande till genomsnittet för olika åldersgrupper och kön. I exemplet nedan beräknas den relativa frekvensen i förhållande till genomsnittet för kvinnor i åldersgruppen 26–34 år.

Med liknande räkneexempel för kvinnor i genomsnitt (alla åldrar) blir den relativa frekvensen 1,0 att drabbas av ett olycksfall. Detta betraktas då som ett normalvärde. Den relativa frekvensen för kvinnor i åldrarna 26–35 år är alltså dubbelt så hög som för kvinnor generellt (normalvärde).

EXEMPEL

(Helt fiktiva siffror)

- Totalt antal sysselsatta kvinnor är 100 000
- I åldersgruppen 26–35 år finns det 20 000 sysselsatta kvinnor
- Det totala antalet olycksfall för kvinnor är 1 500
- Antalet olycksfall för kvinnor i åldersgruppen 26–35 år är 600

A Den relativa frekvensen för kvinnor att drabbas av ett olycksfall

$$\frac{\text{Antal olycksfall för kvinnor i alla åldrar}}{\text{Antal sysselsatta kvinnor i alla åldrar}} = \frac{1\,500}{100\,000} = 0,015$$

B Den relativa frekvensen för kvinnor i åldrarna 26–35 år att drabbas av ett olycksfall

$$\frac{\text{Antal olycksfall för kvinnor i åldern 26–35 år}}{\text{Antal sysselsatta kvinnor i åldern 26–35 år}} = \frac{600}{20\,000} = 0,03$$

$$\frac{B}{A} = \frac{0,03}{0,015} = 2,0$$

¹Yrkesregistret baseras på SCB:s befolkningsregister (RTB), sysselsättningsregister (SREG), aktivitetsregister (AREG) samt register över befolkningens utbildning (UREG). Yrkesuppgiften kommer från ett tjugotal källor, men i första hand hämtas uppgifter för anställda från SCB:s årliga officiella lönestrukturstatistik.

Länsuppgifter

I de tabeller där vi redovisar länsstatistik är det efter uppgift om var den skadade bor, inte geografiskt efter var skadan inträffade.

AFA Försäkrings skaderegister

AFA Försäkring har det senaste året förändrat sitt datalager där alla uppgifter om skador är lagrade. Detta medför att uppgifter från tidigare år i denna rapport inte kan jämföras med motsvarande uppgifter i tidigare arbetsskaderapporter som AFA Försäkring har gett ut.

Preliminära uppgifter

Om inte annat anges utgår statistikbearbetningarna i årets rapport från de ärenden som rapporterats in och godkända av AFA Försäkring till och med december 2016. Statistiken redovisas per det år då olycksfallet eller sjukfrånvaron inträffade. Arbetssjukdomarna redovisas för det år sjukdomen visade sig. Uppgifterna för de senaste åren är ofullständiga, då det finns viss eftersläpning av inflödet av våra ärenden.

Dessutom sker det, särskilt när det gäller de senaste åren, en viss förskjutning av skadornas allvarlighet. Det kan i en del fall dröja flera år innan det står klart vilka medicinska, ekonomiska och individuella konsekvenser en viss skada eller sjukdom kommer att medföra. Detta försvårar jämförelser av skadeutvecklingen över tid. I slutet av varje avsnitt redovisar vi ett antal tidsserier där varje år har avlästs ett eller två år efter det att skadan/sjukfrånvaron inträffade.

Bilagor

Bilaga 1

Tabell 18

Arbetsolycksfall som orsakat dödsfall 2015.

Händelse	Antal
Explosion	1
Fall från höjd	1
Hot och våld	2
Klämskada	3
Något faller, rasar	4
Påkörd av tåg	1
Trafikolycka	1
Övrigt	1
Total	14

Bilaga 2a

Tabell 19

Arbetssjukdomar som orsakat dödsfall 2006–2015, efter diagnos.

Diagnos	Antal	Andel
Tumörer	142	89 %
Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd som ej klassificeras annorstädes	5	3 %
Andningsorganens sjukdomar	7	4 %
Psykiska sjukdomar	3	2 %
Övriga diagnoser	3	2 %
Samtliga diagnoser	160	-

Bilaga 2b

Tabell 20

Arbetssjukdomar som orsakat dödsfall 2006–2015, efter yrkesgrupp.

Yrkesgrupp	
Metallarbete	40
Betong-, bygg- och anläggningsarbete	19
Elektriskt arbete	16
Isolerings- och VVS-montörer	14
Byggnadsträarbetare	9
Övrigt industriellt arbete	9
Byggnadsmålare	7
Yrkesförare	5
Poliser	4
Övriga yrkesgrupper	37
Samtliga yrkesgrupper	160

Bilaga 3a

Tabell 21

Antal nya sjukfall med mer än 14 dagars sjukfrånvaro, Kommuner och landsting.

Sjukklass	Kön	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
15–90 sjukdagar	Kvinnor	318	282	291	382	408	412	514	488	383
	Män	236	221	226	246	268	238	290	260	241
	Total	554	503	517	628	676	650	804	748	624
Mer än 90 sjukdagar	Kvinnor	21 654	17 735	16 495	19 610	21 550	22 624	26 155	29 256	30 779
	Män	3 592	2 958	2 676	3 018	3 156	3 312	3 550	3 976	4 248
	Total	25 246	20 693	19 171	22 628	24 706	25 936	29 705	33 232	35 027
Månadsersättning	Kvinnor	2 917	1 247	839	1 570	1 527	1 622	1 887	1 131	379
	Män	661	329	220	349	331	339	354	215	93
	Total	3 578	1 576	1 059	1 919	1 858	1 961	2 241	1 346	472
Total		29 378	22 772	20 747	25 175	27 240	28 547	32 750	35 326	36 123

Bilaga 3b

Tabell 22

Antal nya sjukfall med mer än 14 dagars sjukfrånvaro, Svenskt Näringsliv/LO.

Sjukklass	Kön	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
15–90 sjukdagar	Kvinnor	12 829	12 258	11 749	12 717	13 713	13 276	13 719	13 601	12 919
	Män	22 247	20 565	19 889	20 915	21 902	21 523	22 076	21 958	20 842
	Total	35 076	32 823	31 638	33 632	35 615	34 799	35 795	35 559	33 761
Mer än 90 sjukdagar	Kvinnor	8 427	7 385	6 367	8 003	8 816	9 179	10 982	12 409	12 683
	Män	14 306	12 961	11 724	12 706	13 298	14 354	16 054	17 392	18 038
	Total	22 733	20 346	18 091	20 709	22 114	23 533	27 036	29 801	30 721
Månadsersättning	Kvinnor	1 101	497	365	797	720	837	1 031	650	219
	Män	2 040	1 019	746	1 250	1 019	1 205	1 272	907	324
	Total	3 141	1 516	1 111	2 047	1 739	2 042	2 303	1 557	543
Total		60 950	54 685	50 840	56 388	59 468	60 374	65 134	66 917	65 025

**Nya sjukfall mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning 2014 och 2015.
De vanligaste diagnoserna uppdelade efter kön, Kommuner och landsting.**

Diagnos	Kvinnor	Andel kvinnor	Män	Andel män	Total	Andel av total	Andel med månadsersättning
Andningsorganens sjukdomar (J00-J99)	455	1 %	87	1 %	542	1 %	5,90 %
Cirkulationsorganens sjukdomar (I00-I99)	1 473	2 %	652	8 %	2 125	3 %	6,40 %
Varav bl. a. Sjukdomar i hjärnans kärl	677	1 %	276	3 %	953	1 %	9,76 %
Andra former av hjärtsjukdom	286	0,5 %	152	2 %	438	1 %	4,11 %
Akut hjärtinfarkt	101	0,2 %	77	1 %	178	0,3%	3,37 %
Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbnings- och ämnesomsättningssjukdomar (E00-E90)	500	1 %	83	1 %	583	1 %	2,40 %
Faktorer av betydelse för hälsotillståndet och för kontakter med hälso- och sjukvården	498	1 %	94	1 %	592	1 %	1,86 %
Graviditet, förlossning och barnsängstid (O00-O99)	1 680	3 %	-	-	1 680	2 %	0,06 %
Hudens och underhudens sjukdomar (L00-L99)	283	0,5 %	32	0,4 %	315	0,5 %	4,44%
Matsmältningsorganens sjukdomar (K00-K93)	679	1%	142	2%	821	1%	2,31%
Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar (F00-F99)	27 084	45%	3 281	39%	30 365	44%	2,37%
varav bl. a. Reaktion på svår stress	13 988	23%	1 365	16%	15 353	22%	1,24%
Förstämmningssyndrom (t.ex. depression)	9 142	15%	1 224	15%	10 366	15%	2,51%
Ångestsyndrom	2 747	5%	427	5%	3 174	5%	3,09%
Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven (M00-M99)	15 979	26%	2 052	25%	18 031	26%	2,45%
varav Ryggsjukdomar	5 958	10%	866	10%	6 824	10%	2,95%
Ledsjukdomar	5 113	8%	732	9%	5 845	8%	1,69%
Sjukdomar i mjukvävnader	4 209	7%	347	4%	4 556	7%	2,28%
Sjukdomar i nervsystemet (G00-G99)	1 796	3%	292	3%	2 088	3%	9,29%
Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker (S00-T98)	3 589	6%	611	7%	4 200	6%	1,29%
Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd som ej klassificeras annorstädes	1 526	3%	182	2%	1 708	2%	3,04%
Tumörer (C00-D48)	3 689	6%	598	7%	4 287	6%	1,03%
Vissa infektionssjukdomar och parasitsjukdomar (A00-B99)	281	0,5%	55	1%	336	0,5%	2,08%
Övriga diagnoser och saknade värden	2 033	-	371	-	2 404	-	-
Total	61 545	-	8 532	-	70 077	-	2,59%

**Nya sjukfall mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning 2014 och 2015.
De vanligaste diagnoserna uppdelade efter kön, Svenskt Näringsliv/LO.**

Diagnos	Kvinnor	Andel kvinnor	Män	Andel män	Total	Andel av total	Andel med månadsersättning
Andningsorganens sjukdomar (J00-J99)	225	1%	394	1%	619	1%	10%
Cirkulationsorganens sjukdomar (I00-I99)	510	2%	2 428	7%	2 938	5%	7%
varav bl. a. Sjukdomar i hjärnans kärl	975	4%	882	2%	1 104	2%	12%
Andra former av hjärtsjukdom	712	3%	653	2%	755	1%	6%
Akut hjärtinfarkt	337	1%	316	1%	342	1%	1%
Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbnings- och ämnesomsättningsjukdomar (E00-E90)	201	1%	285	1%	486	1%	6%
Faktorer av betydelse för hälsotillståndet och för kontakter med hälso- och sjukvården	190	1%	363	1%	553	1%	2%
Graviditet, förlossning och barnsängstid (O00-O99)	1 533	6%	-	-	1 533	2%	0%
Hudens och underhudens sjukdomar (L00-L99)	174	1%	253	1%	427	1%	4%
Matsmältningsorganens sjukdomar (K00-K93)	307	1%	733	2%	1 040	2%	2%
Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar (F00-F99)	8 573	34%	7 703	21%	16 276	26%	4%
varav bl. a. Förstämmningssyndrom (t.ex. depression)	3 501	14%	3 236	9%	6 764	11%	4%
Reaktion på svår stress	3 191	12%	2 199	6%	5 390	9%	2%
Ångestsyndrom	1 297	5%	1 337	4%	2 634	4%	3%
Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven (M00-M99)	8 916	35%	14 628	40%	23 544	38%	3%
varav bl a. Ryggssjukdomar	3 348	13%	5 996	16%	9 344	15%	3%
Ledsjukdomar	2 386	9%	4 613	30%	6 999	11%	2%
Sjukdomar i mjukvävnader	2 893	11%	3 534	10%	6 427	10%	2%
Sjukdomar i nervsystemet (G00-G99)	886	3%	1 139	3%	2 025	3%	9%
Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker (S00-T98)	1 637	6%	4 478	12%	6 115	10%	1%
Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd som ej klassificeras annorstädes	831	3%	1 011	3%	1 842	3%	4%
Tumörer (C00-D48)	1 072	4%	1 735	5%	2 807	5%	2%
Vissa infektionssjukdomar och parasitsjukdomar (A00-B99)	81	0,3%	195	1%	276	0,4%	2%
Övriga diagnoser och saknade värden	825	-	1 314	-	2 139	-	-
Total	25 961	-	36 659	-	62 620	-	3%

Mediansjukfrånvarotid i dagar för de vanligaste diagnoserna 2014–2015, Kommuner och landsting.

Diagnos	Kvinnor	Män
Andningsorganens sjukdomar (J00-J99)	312	332
Cirkulationsorganens sjukdomar (I00-I99)	360	324
Varav bl a. Akut hjärtinfarkt	264	199
Andra former av hjärtsjukdom	323	278
Sjukdomar i hjärnans kärl	360	360
Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbingar och ämnesomsättningssjukdomar (E00-E90)	291	293
Faktorer av betydelse för hälsotillståndet och för kontakter med hälso- och sjukvården	262	326
Graviditet, förlossning och barnsängstid (O00-O99)	146	329
Hudens och underhudens sjukdomar (L00-L99)	317	332
Matsmältningsorganens sjukdomar (K00-K93)	258	235
Medfödda missbildningar, deformiteter och kromosomavvikelser (Q00-Q99)	360	360
Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar (F00-F99)	359	342
varav bl a. Förstämmningssyndrom (t.ex. depression)	360	339
Anpassningsstörning och reaktion på svår stress	357	324
Ångestsyndrom	345	352
Sjukdomar i blod och blodbildande organ samt vissa rubbningar i immunsystemet (D50-D89)	265	255
Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven (M00-M99)	259	220
Varav bl.a. Ledsjukdomar	216	185
Ryggsjukdomar	295	257
Sjukdomar i mjukvävnader	262	216
Sjukdomar i nervsystemet (G00-G99)	360	360
Sjukdomar i urin- och könsorganen (N00-N99)	307	360
Sjukdomar i ögat och närliggande organ (H00-H59)	354	201
Sjukdomar i örat och mastoidskottet (H60-H95)	360	327
Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker (S00-T98)	189	182
Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd som ej klassificeras annorstädes	328	290
Tumörer (C00-D48)	360	336
Vissa infektionssjukdomar och parasitsjukdomar (A00-B99)	278	182
Samtliga diagnoser	295	279

Mediansjukfrånvarotid i dagar för de vanligaste diagnoserna 2014–2015, Svenskt Näringsliv/LO.

Diagnos	Kvinnor	Män
Andningsorganens sjukdomar (J00-J99)	255	290
Cirkulationsorganens sjukdomar (I00-I99)	360	285
Varav bl a. Akut hjärtinfarkt	226	175
Andra former av hjärtsjukdom	245	226
Sjukdomar i hjärnans kärl	360	360
Endokrina sjukdomar, nutritionsrubbningar och ämnesomsättningssjukdomar (E00-E90)	218	283
Faktorer av betydelse för hälsotillståndet och för kontakter med hälso- och sjukvården	218	168
Graviditet, förlossning och barnsängstid (O00-O99)	133	345
Hudens och underhudens sjukdomar (L00-L99)	222	209
Matsmältningsorganens sjukdomar (K00-K93)	231	191
Medfödda missbildningar, deformiteter och kromosomavvikelser (Q00-Q99)	353	282
Psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar (F00-F99)	337	296
Varav bl. a. Förstämmningssyndrom (t.ex. depression)	352	312
Ångestsyndrom	338	291
Anpassningsstörning och reaktion på svår stress	315	256
Sjukdomar i blod och blodbildande organ samt vissa rubbningar i immunsystemet (D50-D89)	256	299
Sjukdomar i muskuloskeletala systemet och bindväven (M00-M99)	231	199
Varav bl a. Ledsjukdomar	204	180
Ryggsjukdomar	258	238
Sjukdomar i mjukvävnader	231	187
Sjukdomar i nervsystemet (G00-G99)	238	334
Sjukdomar i urin- och könsorganen (N00-N99)	227	243
Sjukdomar i ögat och närliggande organ (H00-H59)	238	194
Sjukdomar i örat och mastoidutskottet (H60-H95)	250	281
Skador, förgiftningar och vissa andra följder av yttre orsaker (S00-T98)	180	161
Symtom, sjukdomstecken och onormala kliniska fynd och laboratoriefynd som ej klassificeras annorstädes	277	241
Tumörer (C00-D48)	360	336
Vissa infektionssjukdomar och parasitsjukdomar (A00-B99)	211	213
Samtliga diagnoser	236	210

Bilaga 6a

Tabell 27

Relativ frekvens (antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta)
efter ålder och avtalsområde, Kommuner och landsting.

Ålder	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
16–25	5,0	4,0	4,2	3,4	4,1	4,5	5,3	7,5	8,0
26–35	15,4	12,3	11,9	12,6	13,8	15,6	18,4	20,8	22,1
36–45	20,6	16,1	15,1	18,7	20,5	22,5	26,7	29,3	30,6
46–55	27,4	21,4	19,9	25,2	27,8	28,7	32,4	36,1	37,4
56–64	37,1	29,8	26,8	30,8	33,7	34,7	38,9	41,4	42,9
Total	24,1	19,2	17,8	21,1	23,2	24,4	27,8	30,4	31,4

Bilaga 6b

Tabell 28

Relativ frekvens (antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta)
efter ålder och avtalsområde, Svenskt Näringsliv/LO.

Ålder	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
16–25	6,1	5,6	4,8	4,5	4,9	6,0	7,7	8,7	8,5
26–35	12,8	10,8	9,6	9,5	10,3	11,1	13,2	16,5	17,0
36–45	18,9	15,4	14,1	16,1	17,1	18,1	21,6	24,7	24,9
46–55	25,9	21,1	19,3	23,4	23,9	25,2	28,4	33,5	32,4
56–64	38,5	32,5	29,7	32,4	33,2	35,3	39,2	45,2	45,5
Total	19,2	16	14,6	16,1	16,8	18	20,8	24,2	23,9

Bilaga 6c

Tabell 29

Relativ frekvens (antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta) efter ålder, totalt.

Ålder	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
16–25	5,8	5,2	4,7	4,2	4,7	5,6	7,1	8,3	8,4
26–35	13,8	11,4	10,5	10,7	11,6	12,8	15,1	18,2	19,0
36–45	19,7	15,8	14,6	17,3	18,7	20,1	24,0	27,0	27,8
46–55	26,8	21,3	19,6	24,4	25,9	27,0	30,5	34,9	35,2
56–64	37,7	30,9	28	31,4	33,5	34,9	39,0	43,0	44,1
Total	21,5	17,5	16,1	18,4	19,7	20,9	24	27,1	27,5

Bilaga 6d	Tabell 30	
Ålderstandardisering och antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta 2015 efter kön, Kommuner och landsting.		
Kön	Ålderstandardisering	Relativ frekvens
Kvinnor	34	36,1
Män	14,5	16,3

Bilaga 6e	Tabell 31	
Ålderstandardisering och antal långa sjukfall per 1 000 sysselsatta 2015 efter kön, Svenskt Näringsliv/LO.		
Kön	Ålderstandardisering	Relativ frekvens
Kvinnor	38,8	32,4
Män	20,9	20,2

Yrkesgrupper

Yrkesgrupperna i rapporten baseras på standard för svensk yrkesklassificering, SSYK.

Barnskötare och fritidsledare m.fl.

Betong-, bygg- och anläggningsarbete

Betongarbete, anläggningsarbete, takmontörer, glasmästare, maskinoperatörer, maskinförare, kranförare, dykare, montörer och grovplåtslagare.

Brandpersonal

Brevbärare och tidningsdistributörer m.fl.

Byggnadsmålare

Byggnadsträarbetare

Chefsyrken

Chefer i nivå 1 och nivå 2 enligt SSYK12.

Däckspersonal, lotsar och fartygsbefäl

Elektriskt arbete

Installationselektriker, elmontörer och reparatörer, tele- och elektronikreparatörer, distributionselektriker, montörer av el- och teleutrustning.

Fastighetsskötare, expeditiionsvakter, renhållningsarbetare m.fl.

Fastighetsskötare, skorstensfejare och saneringsarbete, vaktmästare, mätaravläsning, renhållnings- och återvinningsarbete och övrig säkerhetspersonal.

Förskollärare och fritidspedagoger

Försäljare inom handel m.m.

Godshanterings- och lagerarbete m.fl.

Speditörer, lagerassistenter, truckförare, godshanterare och expressbud.

Golvläggare

Grafiskt arbete

Etsare och gravörer, tryckare, bokbinderiarbetare och maskinoperatörer.

Gruv- och bergarbete och stenhuggare

Hotell-, restaurang- och storköksarbete

Ingenjörer och tekniker

Ingenjörer och tekniker, arbetsledare inom bygg, anläggning och gruva, arbetsledare inom tillverkning, flygledare, piloter och flygtekniker.

Isolerings- och VVS-montörer

Jordbruks-, skogsbruks- och trädgårdsarbete

Växtodlare inom jordbruk och trädgård, trädgårdsanläggare, djuruppfödare och djurskötare, växtodlare och djuruppfödare (blandad drift), skogsbrukare, maskinförare, fiskodlare, jägare och fiskare.

Kontors och kundserviceyrken

Kontors- och kundservicepersonal, assistenter, receptionister och administratörer.

Kriminalvårdare

Livsmedelsarbete

Slaktare, styckare, bagare, konditorer, provsmakare och maskinoperatörer.

Läkare

Lärare och skollärare

Metallarbete

Mekaniker, operatörer, montörer, tråddragare, maskinbefäl, gjutare, svetsare, tunnplåtslagare, riggare och kabelsplitsare, smeder, verktygsmakare och slipare.

Militärt arbete (endast anställda)

Murare

Pappers- och pappersmassearbete

Poliser, tullbevakningspersonal

Sjuksköterskor och barnmorskor

Socialt arbete

Behandlingsassistenter, chefer för mindre enheter inom vård och omsorg, psykologer, socialsekreterare och kuratorer.

Städare och fönsterputsare

Tandvårdsarbete

Textil-, skinn- och läderindustriarbete

Träindustriarbete

Träbearbetningsarbete (möbelsnickare, maskinoperatörer, korgmakare, montörer) och sågverksarbete.

Undersköterskor, vårdbiträden och personliga assistenter m.fl.

Väktare, ordningsvakter

Yrkesförare

Lastbils-, långtradar-, buss-, lok-, spårvagns- och taxiförare.

Övrigt hälso-, sjukvårds-, vård- och omsorgsarbete

Apotekare, arbetsterapeuter, dietister, djursjukvårdare, logopeder, receptarier och sjukgymnaster.

Övrigt industriellt arbete

Lackerare, glashytttearbetare, glasgravörer, dekorationsmålare, processoperatörer, Maskinoperatörer och handpaketerare.

Övriga yrkesgrupper

Begrepp

I rapporten används ett antal (ibland interna) begrepp. Nedan förklarar vi de vanligaste begreppen. Godkänd arbets-skada, godkänt arbetsolycksfall eller godkänd arbetssjukdom används i de flesta av tabellrubrikerna i avsnittet om arbets-skador. Med det vill vi understryka att det som redovisas är godkända fall enligt försäkringsvillkoren och inte samtliga anmälda fall.

Arbets-skada

Arbetsolycksfall, arbetssjukdom och färdolycksfall.

Arbetsolycksfall

Olycksfall som inträffar i arbetet.

Allvarliga arbetsolycksfall

Arbetsolycksfall som leder till sjukfrånvaro i mer än 30 dagar (eller motsvarande läkningstid utan sjukfrånvaro) och/eller medicinsk invaliditet.

Arbetssjukdom

Sjukdom som uppkommit eller försämrats till följd av arbetet eller arbetsförhållandena. För att en arbets-sjukdom ska ge ersättning från TFA eller TFA-KL måste den vara godkänd av Försäkringskassan eller finnas i den så kallade ILO-förteckningen av arbetssjukdomar. Besvåren måste också kvarstå i minst 180 dagar efter den dag då sjukdomen visade sig.

Diagnos för arbetssjukdom

Diagnos sätts efter läkarintyg/läkarutlåtande eller motsvarande.

Diagnos för sjukfall/sjukfrånvaro

Diagnos sätts efter läkarintyg/läkarutlåtande eller motsvarande. Till och med december 2003 kodades diagnoser med utgångspunkt från klassificeringsstan-darden ICD-9 (Socialstyrelsen 1987). Därefter kodas diagnoser enligt ICD-10 (Socialstyrelsen 1997).

Efterskydd

Efterskydd finns i sjukförsäkringen (AGS, AGS-KL) och innebär att försäkringen kan fortsätta att gälla under 720 dagar efter att en anställning eller en verksamhet har upphört. Arbetslösa kan därför omfattas av sjuk-försäkringen. Reglerna om efterskydd gäller även vid längre tids frånvaro, till exempel tjänstledighet.

Färdolycksfall

Olycksfall som inträffar vid färd till eller från arbetet.

Insjuknandeår

Det år sjukfallet påbörjas.

Långa sjukfall/långvarig sjukfrånvaro

Sjukfall som leder till mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning.

Medicinsk invaliditet

Försäkringsmedicinskt mått som anges i procent (%). Det är ett mått på den bestående kroppsliga funk-tionsnedsättningen till följd av arbetsskadan. Den med-icinska invaliditetsgraden avgörs först då skadan har nått ett stationärt tillstånd och inga förändringar är att vänta. Fram till dess görs en preliminär uppskattning av skadans svårighetsgrad.

Relativ frekvens

I denna rapport beräknas antal fall per 1 000 syssel-satta. Antal fall kan till exempel vara antal allvarliga arbetsolycksfall eller antal långa sjukfall.

Skadeår/visandeår

Det år ett olycksfall inträffade eller en arbetssjukdom visade sig. En arbetssjukdom anses ha visat sig vid första läkarbesöket eller första dagen med sjukfrånvaro med anledning av skadan.

Referenser

Statistiska centralbyrån (2012)

Mis 2012:11 SSYK 2012
Standard för svensk yrkesklassificering 2012.
Örebro: Statistiska centralbyrån.

Socialstyrelsen (1996)

"Klassifikation av sjukdomar 1997, systematisk förteckning".

Arbetsmarknadsstyrelsen (1997)

"AMSYK och Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK)", Stockholm.

AFA Försäkring (2012)

"Allvarliga arbetsskador och långvarig sjukfrånvaro, 2012", Stockholm.

AFA Försäkring (2013)

"Allvarliga arbetsskador och långvarig sjukfrånvaro, 2013", Stockholm.

AFA Försäkring (2014)

"Allvarliga arbetsskador och långvarig sjukfrånvaro, 2014", Stockholm.

AFA Försäkring (2015)

"Allvarliga arbetsskador och långvarig sjukfrånvaro, 2015", Stockholm.

AFA Försäkring (2016)

"Allvarliga arbetsskador och långvarig sjukfrånvaro, 2016", Stockholm.

AFA Försäkring (2015)

"Psyksiska diagnoser i kontaktyrken inom kommuner och landsting", Stockholm.

AFA Försäkring (2016)

"Arbetssjukdomar", Stockholm.

AFA Försäkring (2016)

"Sjukskrivningar under ett arbetsliv", Stockholm.

AFA Försäkring (2016)

"Den borte tidsgränsen i sjukförsäkringen", Stockholm.

AFA Försäkring (2015)

"Långvarig sjukfrånvaro och allvarliga arbetsskador bland unga", Stockholm.

Trygghet på jobbet för fyra miljoner människor

POSTADRESS **AFA FÖRSÄKRING 106 27 STOCKHOLM** BESÖKSADRESS **KLARA SÖDRA KYRKO GATA 18**
KUNDCENTER **0771-88 00 99** VX **08-696 40 00** FAX **08-696 45 45** INTERNET **WWW.AFAFORSAKRING.SE**